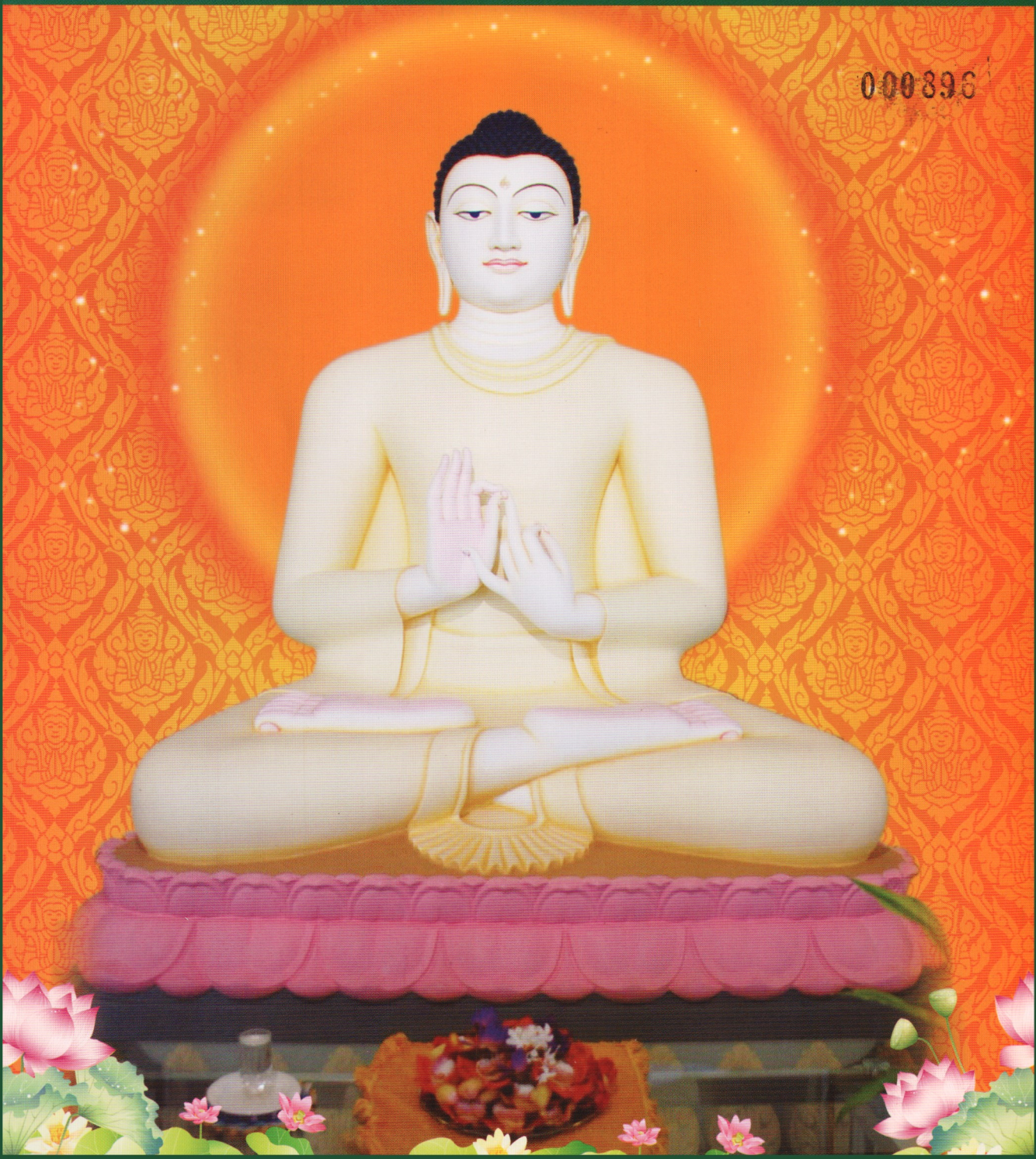

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ISSN 1513-1661

ปัญญาจักษุ

วารสารรายเดือน ปีที่ ๔๕ ฉบับที่ ๓๐ ประจำเดือนมกราคม-มีนาคม ๒๕๕๕

000896

ปัญญาจักขุ

ประธานที่ปรึกษา :

พระสาสนโสภณ, พระธรรมเมธาภรณ์, พระเทพปริยัติวิมล

ที่ปรึกษา :

พระเทพวิสุทธิกวี, พระราชญาณปริชา, พระราชพิศาลมุนี,

พระราชบัณฑิต, พระปริยัติสารเวที, พระศรีมงคลเมธี,

พระเมธีธรรมสาร, พระครูปลัดลัมพพิพัฒนวิริยาจารย์,

พระครูธีรสารปริยัติคุณ, พระมหาบุญศรี ญาณวฑฺฒโณ ผศ.,

พระมหาวิทยา ปริบุญสวัสดิ์, พระมหาปัญญา ปญญาวฑฺฒโณ ผศ.,

ศ. ธวัช ปุณโณทก, นายวศิน อินทสระ,

ผศ.ดร.พรชัย พิชรินทร์ตะกุล, น.อ.ประยงค์ สุวรรณบุบผา,

นายนิยาม ทองเป็นใหญ่, นายเสมอ กลิ่นหอม,

นายศักดิ์ชาย พุดเพราะ

บรรณาธิการบริหาร :

พระมหาสมศักดิ์ ญาณโพธิ์ ผศ.ดร.

ผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายจัดการ :

ผศ.ดร.สุวิญ รัชสิทธิ์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ :

พระครูสิริปัญญาเมธี ดร.

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา :

ผศ.ดร.ธวัช ทอมทวนลม

กองบรรณาธิการ :

พระมหาศิลปะ ลิปะธมฺโม, พระมหาพงษ์พิสิษฐ์ ฐานวโร,

พระมหาสมัคร์ มหาวโร, พระมหาทองเชิด กตปุญโญ ผศ.,

พระมหามงคล ขนฺติโร, พระมหาอากร อุดมปญโญ ดร.,

รศ.จ่านง คันธิก, ผศ.เสถียร วิพรมหา, นายมงคล มาลี,

ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน, นายประยูร นิยมอายุ,

นายภิเชก ดั่งสูงเนิน, นายพีรพัฒน์ รัตนเศรษฐี,

นายสมหมาย สายแก้ว

ผู้จัดการ :

รศ.จ่านง คันธิก

ผู้ช่วยผู้จัดการ :

นายแหวนทอง บุญคำ

ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย :

นายนรา โสติสงฆ์

เจ้าของ : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงาน : กองวิชาการ มจร.

ถ.พระสุเมรุ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๐ ๒๒๘๑-๖๕๒๗ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๐๒๕๔

จัดพิมพ์ : หจก.องศาสบายดี

๒๖/๒๔๕ ม.๖ ถนนเทอดพระเกียรติ ตำบลวัดชลอ

อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๓๐

โทร. ๐๘๖ ๓๑๖ ๙๓๖๘ โทรสาร ๐ ๒๘๘๓ ๙๖๘๗

บก.แอล

ปัญญาจักขุ ฉบับที่ ๓๐ ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๕ จากการเกิดภาวะน้ำท่วม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ก็ได้รับผลกระทบอย่างมากเช่นกัน ทำให้กำหนดการเดิมที่จะมีพิธีประทานปริญญาบัตรในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ ต้องเลื่อนมาเป็นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และสุดท้ายก็ต้องเลื่อนมาเป็นวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕

ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีผู้เข้ารับประทานปริญญาบัตร ศาสตราจารย์บัณฑิต ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต และ ศาสตราจารย์ดุษฎีบัณฑิต รวมแล้ว ๔,๗๙๑ รูป/คน เกือบห้าพันรูป/คน ก็ถือว่าดีมาก และในวันงานพิธีประทานปริญญาบัตรก็มีบรรดาผู้มีเกียรติมาร่วมงานกันอย่างคับคั่งเป็นที่ปลื้มอกปลื้มใจของผู้เข้ารับและญาติสนิทมิตรสหายที่มาร่วมงาน

ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้มีมติรับนักศึกษาทั่วประเทศ เข้าศึกษาฟรีตั้งแต่ปีที่ ๑ - ปีที่ ๔ เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในราชวโรกาสที่พระองค์มีพระชนม์มายุ ๘๔ พรรษา

สารบัญ

ปัญญาจักขุ ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๗๐ ประจำเดือนมกราคม-มีนาคม ๒๕๕๕

ข้อเสนอประกอบการพิจารณา ในการจัดทำนิตยสาร

ปัญญาจักขุ

ข้อเสนอประกอบการพิจารณาใน
การจัดทำนิตยสาร ปัญญาจักขุ

๑. ในการใช้ชื่อนิตยสารว่า
“ปัญญาจักขุ” นับว่าเป็นมงคลนามตาม
พุทธวจนะ ในอิติวุตตกะ (เล่มที่ ๒๕) ที่
แสดงจักขุ ๓ ประการ คือ มังสวัจักขุ
ทิพยจักขุ และปัญญาจักขุ แต่ในมหานิทเทศ
(เล่มที่ ๒๙) ท่านพระสารีบุตรเพิ่มอีก ๒
จักขุต่อท้ายคือ พุทธจักขุ และสมัตตจักขุ
เพราะฉนั้นชื่อของนิตยสารนี้จึงเหมาะสม

๒. ในนิตยสารนี้ ควรเทิดทูน
พระพุทธวจนะเป็นหลักใหญ่ หลักฐาน
อื่น ๆ ตลอดจนอัตโนมัตถิอวารองลงมา

๓. พยายามประสานสามัคคีไม่ใช่
เป็นเวทีทะเลาะวิวาท พยายามให้เกียรติ
แก่พระสงฆ์ทั้งสองนิกายตามอุดมคติดั้งเดิม

๔. ส่งเสริมสหวิทยาการศึกษา
(Interdisciplinary studies) อันเป็นการ
ศึกษาแนวกว้างและส่งเสริมบูรณาการ
(Integration) อันเป็นการศึกษาแนวลึก
ซึ่งพระพุทธเจ้าของเราทรงนำมาใช้ใน
การเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยอธิบาย
ธรรมะให้ผสมไปในศาสตร์ทั้งหลาย รวม
ทั้งให้ศาสตร์ต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมกันและ
กัน เช่น รัฐศาสตร์ อิง เศรษฐศาสตร์ และ
อิงคุณธรรมการทูต อิงธรรมะ เป็นต้น
อันนับได้ว่าทรงผู้นำหลายพันปีแล้ว

๕. มีข่าวสารในการสร้างสรรค์
เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาทั้งในและนอก
ประเทศพอสมควร

สุชีพ ปุณฺณนาท

๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๒

บทความ

Development and Standardiation of Leadership

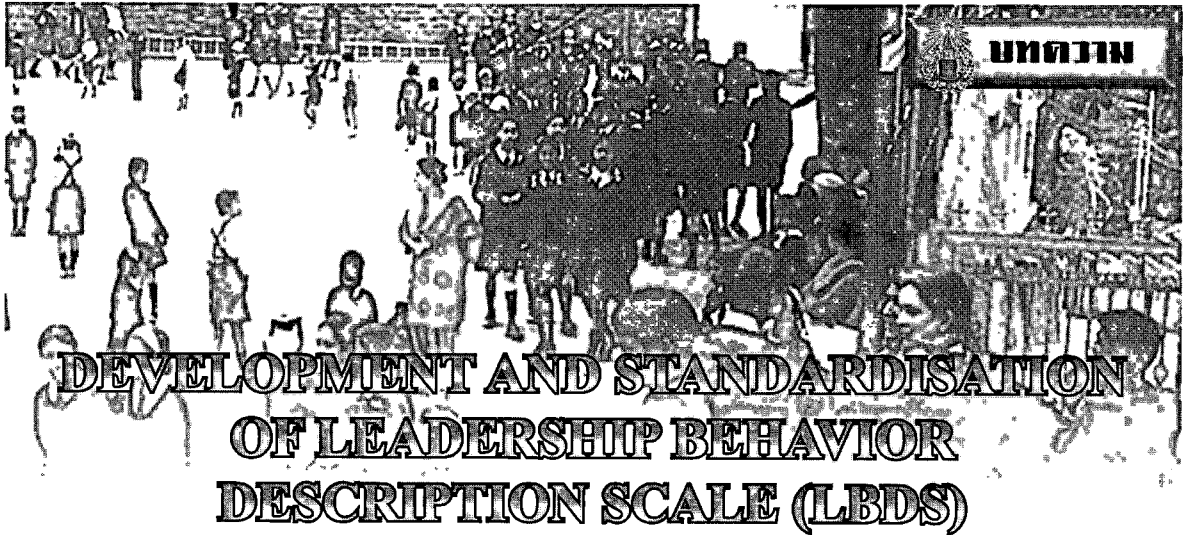
Behavior Description scale (LBDS)	๓
วันมาฆบูชามาร่วมสร้างบารมี	๘
เที่ยวไกลไปลาว-จีน กับ มมร	๑๑
คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร	๑๕
The “Welcoming Deity” ceremony	๑๘
การวิจัยชีวิต (The life of Research)	๒๐
คำกลอนสอนใจ	๒๔
ลัทธิ-น้ำท่วม	๒๗
บทกวี : จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว	๒๘
แหกคอก	๓๐
คบคนชั่วพาทย์อัปรีดิ์	๓๒
วัดที่รัชกาลที่ ๔ ทรงสร้าง	๓๕
ความสัมพันธ์ระหว่างพระพุทธศาสนา กับ รัฐ :	
ทัศนศึกษาในมิติที่หลากหลาย	๓๘
มังกร แห่งต่าย กวีแก้วจากเมืองขอนแก่น	๔๒

มติใหม่ไฮเทค

ตัวกาของกา และตัวกูของกู

๔๖

ยินดีรับพิจารณาบทความ สารคดีบทกวี และอื่นๆ เพื่อพิมพ์เผยแพร่
เป็นวิทยาทาน ในนิตยสารปัญญาจักขุความยาวประมาณ ๑-๓ หน้า
กระดาษ เอ ๔ หากยาวควรแบ่งเป็นตอน ๆ เพื่อสะดวกในการ
นำเสนอส่งทางไปรษณีย์ถึง พระมหา ผศ.ดร.สมศักดิ์ ญาณโพธิ์
บรรณาธิการบริหาร

* Phramaha Boonyod Tonkanya
** Sukhwant Bajwa

ABSTRACT

The paper presents steps adopted for the development and validation of Leadership Behavior Description Scale (LBDS). This scale is a fifty one item instrument to assess Leadership Behavior of the principals of Government and Private high and senior secondary schools in Chandigarh, India. The items are positively as well as negatively keyed. The scale was standardized on a sample of 150 teachers. The test-retest reliability was found to be 0.79 and Split-half estimate of reliability was found to be 0.88. Index of suitability (IOS) was worked out for each item to determine content validity. The values of IOS ranged from 0.89 to 1, which ascertained the content validity of the scale.

INTRODUCTION

In this era of transitional change in the education scenario, it has become imperative for our school principals to understand their leadership behavior. Today, our educational institutions are

facing continuous tussle of ideas, opinions, values, beliefs, decision-making processes and the like between the principals and his group members and even among the group members themselves. This has given way to growing realization and deeper appreciation of leadership behavior. There is a need to explore ways and means of promoting a great concern for educational values in school management. Leadership behavior has to be made concerned with gaining commitment to a set of school values, statement of 'what ought to be' which then becomes the heart of school culture. There is a need to help school leaders to choose from conflicting demands and expectations because they are not sure whether whatever they have chosen is normally right or not? In order to achieve this goal, it is essential to know style of leadership behavior. The leadership behavior of principals which was mainly studied in relation to role concept, school effectiveness, student achievement, school productivity, school climate, accountability, job satisfaction, stress proneness etc, however, needs to be extended further. A most realistic picture can only be drawn when their leadership behavior is analyzed in their own specific organizational context (Diwan 1996).

* Research Scholar, Department of Education, Panjab University, Chandigarh, India.
** Professor, Department of Education, Panjab University, Chandigarh, India.

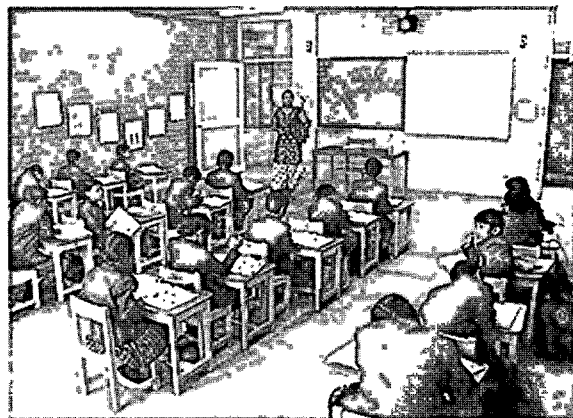

Leadership behavior means the behavior of a leader towards the followers. Effective leadership behavior will create inspiring and stimulating climate for the workers so that they can enjoy a high level of morale and are motivated to receive new ideas and are always ready to venture into new goals.

Tannenbaum, Weschler & Massarik (1959) defined "Leadership as interpersonal influence exercised in a situation and directed, through the communication process, toward attainment of a specialized goal or goals". Lipham & Hoe (1974) describe leadership as that behavior of an individual which initiates a new structure in interaction within a social system; it initiates change in the goals, objectives, configurations, procedures, inputs, processes and ultimately the out puts of social systems. The definition takes into account effectiveness and efficiency measures, group achievement and group maintenance functions, situational and personal determinants, organizational and individual constructs, active and passive relationships, contexts, means and ends, and similar dichotomous definitions. Leadership is dynamic since it involves social system in action and interaction".

From the above discussion, the leadership behavior of the leaders is very important in the institution. The fact is that the role of principal as a leader within the school system is changed. Moreover, there are educational, economic, social, cultural, moral and ethical changes. Therefore, the leadership behavior of the principal should be changed for educational, economic, social, cultural, moral and ethical development of the educational institution as well as the country.

Though Questionnaires to assess Leadership Behavior are already developed but widely used scale are old, and did not cover all areas according to Indian conditions. Therefore, Leadership Behavior Description Scale has been constructed and developed to be up-to-date, suitable for Indian conditions and to cover all areas.

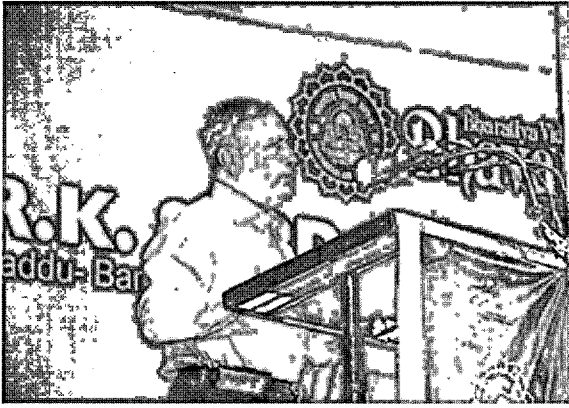

PREPARATION FOR CONSTRUCTION

For construction of the Questionnaire, literature on educational leadership was surveyed and scanned. To acquaint himself with existing questionnaire related to leadership behavior, the researcher studied the manuals of available tools related to leadership behavior e.g. The Leadership Behavior Description Questionnaire (LBDQ) by Halpin (1957), Organizational Climate Description Questionnaire for Middle Schools (OCDO-RM) by Hoy, Sabo, Barnes, Hannum & Hoffman (1998). The researcher thoroughly studied books: Leadership Behavior and Value Patterns: Changing Vistas for School Principals by Diwan (1996), Quality Education by Singh & Sudarshan (1996), Quality Middle Schools: Open and Healthy by Hoy, Sabo, Barnes, Hannum & Hoffman (1998), Collaborative Leadership: Developing Effective Partnerships in Communities and Schools by Rubin (2002), Developing Educational Leadership: Using Evidence for Policy and Practice by Anderson & Bennett (2003), and Total Quality Management in Education by Mukhopadhyay (2005).

PURPOSE OF THE SCALE

Purpose of the Scale was to assess the leadership behavior of the principals of Government and Private high and senior secondary schools in Chandigarh, India. This scale is meant for Indian teachers of Government and Private high and senior secondary school in Chandigarh.

faculty members from different departments of Universities and colleges. They were told that they are free to add the relevant items, and change or delete any item. They were also asked to give their suggestions to improve the scale very frankly. On the basis of the result of pre-try out, three of items were modified and four of items were added. Now fifty five items were ready further try-out and item-analysis.

CONSTRUCTION AND STANDARDISATION

Type of Test Items

Present Leadership Behavior Description Scale (LBDS) is 5 - point scale. Every item is in the statement form. Positive and negative statements are included in the scale. Five response categories are provided for responding to every item. Adverbs; Always, Often, Occasionally, Seldom and Never were used for respective response categories to evaluate the consistency of leadership behavior and each adverb was scored on a scale from five to one for Positive Item and from one to five for Negative Item. In these response categories the subject is required to select the most appropriate response category indicating his /her behavior.

Preliminary Draft of the Scale

After careful exploration of literature, a pool of 51 items were written and edited. Out of 51 items 42 were positive items and 9 were negative items.

Pre-Try out of Scale

The first draft containing 51 items was given to fifteen experts for their suggestions. As the scale is to measure leadership behavior of the principals, it was pertinent to select judges from related fields such as teachers from schools,

Procedure for Scoring

The Leadership Behavior Description Scale (LBDS) can be scored by hand. The weightage to be given to responded statements was also planned to be ranging from 5 to 1. For positive statements, 5 marks were given to response, "Always", 4 marks to "Often", 3 marks to "Occasionally", 2 marks to "Seldom", and 1 mark to "Never". In case of negative statements, the order was reversed.

Try-out of the Scale

Before undertaking the work of item analysis, the scale was administered to a sample of ten teachers to remove the language difficulty, if any, reported by them in understanding clearly the different items.

Item Analysis of scale

The second draft of Leadership Behavior Description Scale containing 55 items was administered to 150 teachers for item validity.

Item Validity

To find out item validity, co-efficient of correlation was calculated for each item with the total scores of the whole scale. Items with negative coefficient of correlation and insignificant correlation were dropped. One item (item number 33) had negative coefficient of correlation and two items with item number 10 and 43 had insignificant coefficient of correlation. So these items were dropped.

Discrimination Index/Power

To ascertain whether the item differentiates between high and low group, t-ratios were worked out between high and low group item wise. High and low groups were formed by employing Kelly's method. On the basis of total scores, 27% top scores formed the high group and 27% bottom scores formed the low group. t- Ratios were computed between two groups item-wise. Items with significant t-ratio are retained but items with insignificant t-ratio are rejected. Three items (item no. 23, 33 and 43) had insignificant t-ratio and these items were dropped.

So, on the basis of item validity and discrimination Index/ power 4 items (items no. 10, 23, 33, and 43) were dropped. Finally, the scale contained 51 items.

Reliability

The test-retest reliability was calculated for the present scale by calculating the coefficient of correlation between two set of scores of same

individual on Leadership Behavior Description Scale at different time intervals on a sample of 150 teachers. The test-retest reliability after 3 weeks interval was calculated. The correlation between the two administrations of the Leadership Behavior Description Scale was found to be 0.79. This reliability coefficient was found to be significant at 0.01 level of significance. So, it can be inferred on the basis of reliability coefficient that scale is reliable. Split- half method was employed for estimating internal consistency. The scale was divided into two equal halves by adopting odd-even procedure. Items with odd numbers formed one half test and items with even numbers formed second half test. The scale was given to 150 teachers. The correlation was found by Product Moment Method between two halves. It came out to be 0.88. The reliability coefficient by Spearman Brown Prophecy formula came out to be 0.94 which is significant at 0.1.level.

REFERENCES

- Anderson, L., & Bennett, N., (2003). *Developing Educational Leadership: Using Evidence for Policy and Practice*. SAGE Publications. New Delhi.
- Diwan, R., (1996). *Leadership Behavior and Value Patterns: Changing Vistas for School Principals*. Anamika Publishers & Distributors. New Delhi.
- Halpin, A. W., & Winer, B. J. (1957). A factorial study of the Leader Behavior Descriptions. In R.M. Stogdill, and A.E. Coons (Eds.), *Leader Behavior: Its Description and Measurement*. Columbus: The Ohio State University, Bureau of Business Research, Monograph No. 88.
- Hoy, W.K., Sabo, D.J., Barnes, K.M., Hannum, J.W., & Hoffman, J.D. (1998). *Quality Middle Schools: Open and Healthy*. SAGE Publications. New Delhi.
- Lipham & Hoe (1974). *The Principalship: Foundations and Functions*. New York.
- Mukhopadhyay, M. (2005). *Total Quality Management in Education (second Edition)*. SAGE Publications. New Delhi.
- Rubin, H. (2002). *Collaborative Leadership: Developing Effective Partnerships in Communities and Schools*. SAGE Publications. New Delhi.
- Sharma, M. (2009). Leadership in the Twenty First Century. *Journal of All India Association for Educational Research*, 21, 30-36. N1/55 IRC Village.
- Singh, U.K., & Sudarshan, K.N. (1996). *Quality Education*. Discovery Publishing House. New Delhi.
- Tannenbaum, R., Weschler, I.R., & Massenk, F. (1959). *Leadership and Organization: A Behavioral Science Approach*. New York: McGraw Hill Book Company.

• พระศรีธรรมาโศภิต
 อาจารย์ประจำคณะศาสนาและปรัชญา มจร.

ทันสาธุชนทั้งหลาย วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๕ นี้ เป็นวันมาฆบูชา วันสำคัญอีกวันหนึ่งในทางพระพุทธศาสนา ในฐานะที่เป็นวันพระธรรม เคียงคู่กับวันวิสาขบูชาที่เป็นวันพระพุทธร และวันอาสาฬหบูชาซึ่งเป็นวันพระสงฆ์

เนื่องในวันสำคัญเช่นนี้เวียนมาถึงอีกวาระหนึ่ง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้จัดโครงการสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา ระหว่างวันที่ ๓-๗ มีนาคม ณ บริเวณมหาวิทยาลัย ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ที่พิเศษใน พ.ศ.นี้ ก็คือ มีพิธีการร่วมฉลองพุทธชยันตี ๒,๖๐๐ ปีแห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าอีกด้วย

ความจริงแล้ว เมื่อก้าวถึงวันมาฆบูชาสำหรับพี่น้องชาวพุทธเราก็คงจะเป็นที่รู้จักดีอยู่แล้ว ทว่าไปแล้วมีความสำคัญอย่างไร มีเหตุการณ์อะไรบังเกิดขึ้นในวันมาฆบูชา นั้น แต่ก็นั่นแหละอาจจะมิบางท่านที่ยังไม่ทราบ

ดังนั้นจึงจะขอย้อนกล่าวถึงพุทธประวัติที่เกี่ยวกับวันมาฆบูชาตามแนวพุทธประวัติเล่ม ๒ ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส สักเล็กน้อยว่า เมื่อครั้งพระศาสดาเสด็จประทับอยู่ ณ กรุงราชคฤห์พระนครหลวงแห่งมคธชนบทได้มีการประชุมใหญ่แห่งพระสาวกคราวหนึ่ง เรียกว่า จาตุรงคสันนิบาต แปลว่า การประชุมมีองค์ ๔ คือ

๑. พระสาวกผู้เข้าประชุมนั้น ล้วนเป็นพระอรหันต์ อยู่จบพรหมจรรย์แล้ว
๒. พระสาวกเหล่านั้นล้วนเป็นเอตทัคฺขสาวกครั้งแรก ผู้ได้รับอุปสมบทที่พระศาสดาประทานเอง

๓. พระสาวกเหล่านั้นมิได้นัดหมายต่างมาพร้อมกันเข้าเอง

๔. พระศาสดาประทานพระบรมพุทโธวาทซึ่งเรียกว่า โอวาทปาฏิโมกข์ย่อหัวใจพระพุทธศาสนา

ซึ่งการแสดงมหาสันนิบาตนี้ได้มี ณ เวฬุวนาราม ในวันมาฆปุรณมีดิถีเพ็ญแห่งมาฆมาส คือเดือนสาม พิจารณาองค์สี่ น่าจะสันนิษฐานเห็นว่า พระสาวกผู้มาประชุมกันนั้นคือ พระสาวกผู้ที่พระศาสดาทรงส่งไปประกาศพระศาสนาในชนบททั้งหลายต่างมาเพื่อเฝ้าเยือนพระศาสดา แต่เผอิญมามากด้วยกันจน ถึงให้เกิดความรู้สึกระสรวนและชื่นบานของพระศาสดาและพระสาวกผู้ได้พบกันและกัน เมื่อสาวกมาอยู่พร้อมกันมากเช่นนี้เป็นโอกาสที่สมควรดี พระศาสดาจึงได้ตรัสให้มีประชุมและทรงแสดงหัวใจพระศาสนา

วันมาฆบูชาเป็นเรื่องที่มหัศจรรย์ที่พอกำหนดได้ในประเด็น ดังนี้

๑. วันนี้เป็นวันชุมนุมของสาวกครั้งยิ่งใหญ่ ซึ่งพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ ๆ จะมีการชุมนุมอย่างนี้ เพียงพระองค์ละ ๑ ครั้งเท่านั้น จำนวนสาวกที่มาประชุมกันของพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์จำนวนจะมีมาก-น้อยไม่เท่ากัน แต่ก็มีจำนวนที่มากกว่าพันองค์ และไม่ใช่เรื่องธรรมดาที่พระสงฆ์จำนวนมากจะมาประชุมกันได้ถ้าไม่มีการนัดหมาย

๒. วันมาฆบูชาเป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงวางอุดมการณ์ คือเป้าหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา ว่า นิพพานปรมี วนหุตี พุทธา นั่นก็คือพระนิพพานอันเป็นที่ดับเพลิง

ทุกข์เพลิงกิเลสคือความโลภโกรธหลงได้โดยสิ้นเชิง และพระนิพพานคือสภาวะที่ดับกิเลสได้อย่างสิ้นเชิงนี้มีเฉพาะในพระพุทธศาสนาเท่านั้นพระนิพพานแบบนี้พระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้ค้นพบแล้วทรงนำมาประกาศแก่พุทธบริษัททั้ง ๔ ที่สำคัญที่สุดก็คือพระนิพพานเป็นสิ่งเดียวในแดนสามโลกธาตุที่สามารถตัดวงจรแห่งการเกิดตายได้

๓. ในวันมาฆบูชาพระพุทธเจ้าทรงวางหลักการหรือแผนแม่บทหรือรัฐธรรมนูญพระพุทธ-ศาสนา อันเป็นหลักการสากลที่เทียบพร้อมบริบูรณ์อยู่ในตัวโดยไม่ต้องหาเอาอะไรมาเพิ่มใส่อีก และไม่อาจจะลดให้น้อยไปกว่านี้ และทันยุคทันสมัยทันเหตุการณ์อยู่เสมอที่จะนำพามวลมนุษยชาติไปสู่เป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนาได้ หลักการของพระพุทธศาสนาที่ว่านี้มี ๓ คือ

สพฺพปาปสฺส อกรรม ซึ่งหมายถึง อย่าทำความชั่วทุกอย่าง

กุสลสฺสูปสมฺปทา ซึ่งหมายถึง จงสร้างความดีทุกชนิด

สจฺจิตปริโยทปนํ ซึ่งหมายถึง จงทำจิตใจของตนให้สะอาดบริสุทธิ์ผ่องใส

หลักการทั้งสามอย่างนี้มีมนุษย์ทุกคนในโลกนี้สามารถปฏิบัติได้และรับผลได้ด้วยตัวเองไม่ต้องให้ใครมาบันดาลให้ เป็นหลักความจริงที่สุดไม่มีใครมาทำให้เป็นอย่างอื่นได้ เป็นหลักการที่ใช้ได้กับทุกสังคม และทุกสังคมก็พยายามที่จะใช้หลักการนี้แต่อาจจะเปลี่ยนคำเปลี่ยนชื่อเป็นอย่างอื่น

โดยสรุปแล้วก็ไม่มีหลักการใดที่เป็นไปเพื่อความสงบสุขร่มเย็นที่พื้นหรือนอกเหนือไปจากหลักการทั้งสามประการนี้ได้

ถ้ามวลมนุษยชาติทำตามหลักการของพระพุทธศาสนาทั้ง ๓ ข้อนี้ได้อย่างน้อยที่สุด สันติสุขก็จะเกิดแก่ชาวโลกได้อย่างแท้จริง ยั่งยืน ถาวรโดยไม่ต้องไปอาศัยอำนาจพิเศษอื่น ๆ เลย อย่างมากก็สามารถที่จะเข้าสู่อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาได้

๔. ในวันมาฆบูชาพระพุทธเจ้าทรงกำหนดวิธีการคือแนวทางการปฏิบัติเพื่อที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักการและอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาข้างต้นนั้น ซึ่งวิธีการนี้ผู้เขียนได้กำหนดจากพระบาลีพุทธพจน์เป็นทั้งหมด ๗ ข้อ หรือ ๗ วิธี กล่าวคือ

๑. **ขณฺติ ปรมํ ตโป ตีติกฺขา** ต้องมีความอดทนอย่างยิ่ง ต้องไม่ยอมแพ้ต่ออะไรง่าย ๆ สู้อุปสรรคบรรลุวัตถุประสงค์ให้ได้ สอดกับคำที่ว่าเกิดมาเป็นคนทั้งที่ต้องเอาดีหรือทำดีให้ได้เมื่อถึงคราวต้องสิ้นชีวิตต้องฝากความดีไว้ให้ได้

ความอดทนในที่นี้แบ่งเป็น ๓ คือ ๑) อดทนต่อความลำบาก ความเหน็ดเหนื่อย เมื่อยล้า อุปสรรคขัดขวางต่าง ๆ นานาทั้งของชีวิตและในการทำงานรับผิดชอบในภาระหน้าที่ของแต่ละคนที่ตนมี ๒) อดทนต่อความตรากตรำ ความหนาว ความร้อน ความทิวกระหาย และ ๓) อดทนต่อความเจ็บใจซึ่งข้อนี้ท่านผู้ใดอดทนได้นับว่าอดเยี่ยมมาก นับว่าเป็นยอดคนได้

๒. **อนุปวาโท** ต้องไม่ว่าร้ายผู้อื่น ไม่ใส่ร้ายคนอื่น ต้องพูดให้ตรงกับความจริง อย่าล้าเอียงเข้าข้างฝ่ายหนึ่งเพื่อทำลายฝ่ายหนึ่งและตักตวงเอาผลประโยชน์ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง สรุปว่า ต้องมีความยุติธรรมในการพูด

๓. **อนุปมาโต** ต้องไม่ทำร้ายผู้อื่น ไม่ฆ่า ไม่เบียดเบียน ไม่รังแก คนอื่นหรือสัตว์อื่น ซึ่งคนดีจริงต้องไม่ฆ่าไม่เบียดเบียนคนอื่น

๔. **ปาฎิโมกฺเข สวโร** ต้องสำรวมในพระปาฏิโมกข์ คือตั้งใจรักษาศีลอยู่เป็นนิตย์ เรียกว่าต้องอยู่ในศีลกินในธรรม

๕. **มตฺตณฺเฎตา ภาตฺตสมฺมึ** ต้องรู้จักประมาณในการบริโภค การใช้สอยอย่างพอเพียงกับสถานะทางเศรษฐกิจของตน ไม่เอาอย่างเลียนแบบคนที่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ เพื่อเติมไม่รู้จักความพอประมาณ

๖. **ปนฺตํ สยนาสนํ** ต้องมีที่นั่งที่นอนที่อยู่อาศัยอันสงบสงัดคือรู้จักแสวงหาความสงบสงัดให้แก่ชีวิต หามุมสงบให้แก่ชีวิตบ้าง ส่วนมากแล้วมนุษย์ปุถุชนคนธรรมดาแต่ละคนล้วนจะแสวงหาทรัพย์สมบัติเพื่อตน แต่ท้ายที่สุดชีวิตแล้วก็ไม่มีใครเอาสมบัติที่ตนมิติดตามตนไปได้ยกเว้นไว้แต่ท่านผู้ฉลาด

๗. **อธิจฺจิตเต อาโยโค** ต้องรู้จักฝึกฝนอบรมจิตใจให้เป็นสมาธิเพื่อคุณธรรมอันสูง ๆ ขึ้น คือเริ่มตั้งแต่ทำจิตใจสงบมั่นคงจนถึงขั้นบรรลุมรรค ผล นิพพาน

ทั้ง ๔ ประเด็นนี้ เป็นความมหัศจรรย์ชั้นยอดเยี่ยม ไม่มีใครหรืออำนาจใดจะมาเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ก่อให้เกิดปัญหา คนไหนก็ปฏิบัติตามก็เป็นเรื่องที่ดีที่ไม่ต้องอาศัยอำนาจ พิเศษลึกลับอย่างใดทั้งสิ้น ทำให้คนสามารถพึ่งตนเองได้ ไม่เบียดเบียนตนและคนอื่น สามารถทำให้สังคมสงบร่มเย็นได้ ทุกที่ทุกเวลา ไม่มีเส้นแบ่งเขาแบ่งเรา ตรงไปตรงมาใคร ปฏิบัติตามก็ได้ผลทั้งนั้น มากหรือน้อยนั้นสุดแล้วแต่การ ลงมือปฏิบัติตาม

และที่สำคัญมากอีกอย่างก็คือ ถ้าเราได้น้อมนำเอา หลักการทั้ง ๓ ประการ และวิธีการทั้ง ๗ ข้อมาปฏิบัติ อย่างจริงจังในชีวิตประจำวัน เราก็จะได้ชื่อว่าได้บำเพ็ญบารมี ตามเสด็จรอยพระยุคลบาทของพระบรมศาสดาเมื่อครั้งที่ พระองค์เสวยพระชาติอุบัติเป็นคนบ้าง เป็นอย่างอื่นบ้าง ซึ่งมี พระบารมีที่ทรงบำเพ็ญโดยสรุปได้ ๑๐ วิธี คือ เนกขัมมบารมี ศิลบารมี เมตตาบารมี สัจจบารมี อธิฐานบารมี ชันติบารมี วิริยบารมี อุเบกขาบารมี ปัญญาบารมี และทานบารมี

กล่าวคือเนกขัมมบารมีเราก็สามารถทำได้ถ้าเรา ทำตามหลักการข้อ สัจจิตตปริโยทปน และวิธีการข้อ บนต สยนาสน และอธิจิตเต อาโยโค

ศิลปินบารมีเราสามารถบำเพ็ญได้ด้วยหลักการ ข้อ สัพพปาปสฺส อกรรม และวิธีการข้อ ปาฏิโมกฺเช ส่วโร

เมตตาบารมีเราสามารถบำเพ็ญได้ด้วยวิธีการ ข้อ อนุปวาโทและอนุปมาโต

สัจจบารมีและอธิฐานบารมีเราสามารถบำเพ็ญ ได้ด้วยหลักการและวิธีการทั้งหมด

ชันติบารมีเราสามารถบำเพ็ญได้ด้วยวิธีการ ข้อ ขนฺติ ปรมิ ตโป ตีติกฺขา

วิริยบารมีเราสามารถบำเพ็ญได้ด้วยหลักการ ข้อ กุสลสฺสุปสมฺปทา

อุเบกขาบารมีเราสามารถบำเพ็ญได้ด้วยหลักการ ข้อ สจฺจิตตปริโยทปน

ปัญญาบารมีเราสามารถบำเพ็ญได้ด้วยด้วยหลัก การและวิธีการทั้งหมด

และทานบารมีเราสามารถบำเพ็ญได้ด้วยหลักการ ข้อ กุสลสฺสุปสมฺปทา

ท่านสาธุชนทั้งหลาย ถ้าหากพวกเราได้น้อมนำ หลักการและวิธีการของพระพุทธศาสนามาลงมือปฏิบัติตาม อย่างจริงจังและสม่ำเสมอแล้วก็จะสามารถเป็นบารมีธรรม นำพาเราไปสู่อุดมการณ์อันยิ่งใหญ่ในพระพุทธศาสนา คือ พระนิพพานได้ จึงขอเชิญท่านทั้งหลายมาร่วมสร้างบารมีใน วันมาฆบูชาโดยทั่วกัน

เที่ยวไกลไปลาว-จีน กับมมร*

• พระนพวิสุทธีว

๒๑. ถนนหนทางเขา

คดโค้งโค้งดั่งเคียว
นับพันนับหมื่นเที่ยว
อีกสูงชันนั้นเล่า

๒๒. เมืองลาวเริ่มปลูกยาง

ประมาณสามสี่ห้า
บางช่วงลาวทำนา
ผืนป่าเริ่มหดหาย

๒๓. ลำนํ้าห้วยน้ำใส

อาจมองเห็นตัวปลา
เชิญชวนทัศนาศา
สดชื่นรื่นเรียงหลาย

๒๔. ลีบสีเฝือกเหล่าชน

ทั้งผิวดำผิวขาว
รอยจนปนคลุกเกล้า
ปัญหาหนี้เรื่อง

๒๕. จากเช้าเราเดินทาง

จวบอาทิตย์อัสดง
ตามวัดอุประสงค์
ทางคดเคี้ยวเลี้ยวลด

คดเคี้ยว

เกี่ยวข้าว

คดจริง แท้แล

ลาวมีถนน ฯ

พารา

ยีได้

ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า

ให้ภูล้านโล้น ฯ

ชินตา

แหวนกล้วย

แมงกั๊ไม้ มวลเมฆ

ให้สุพรรณ ฯ

ชาติลาว

ผิวเหลือง

เหล่าจน มากแล

เมืองลาวชอกช้า ฯ

ยีนยง

ปรากฏ

ชินชม ธรรมชาติ

หมดวันลงแล้ว ฯ

๒๖. ป่อเต็นถิ่นที่หมาย
ฝั่งลาวหวังข้ามไป
ฝั่งจีนแผ่นดินใหญ่
โปรแกรมแจ่มไขชาน

๒๗. อุปลรรคขัดข้อง
ตามที่ได้ไขมา
เหตุให้เกิดชักช้า
ยังมีดีเหลือล้น

๒๘. ป่อเต็นเป็นเขตแคว้น
คือด่านตรวจคนเข้า
บรรยากาศหงอยเหงา
ประตูจตั้งบ้านนอก

๒๙. หนึ่งกิโลเมตรประมาณ
ด่านจีนแผ่นดินใหญ่
แสงสว่างสดใส
ต่างชาติมาตรฐาน

๓๐. ลาวจีนถิ่นแดนชิด
ต่างทั้งสีผิวพรรณ
ด้วยสมองเชิงชั้น
จูงเงินเขาก้าวหน้า

๓๑. เวลาจีนไทยลาว
จีนเขากำหนดวัน
ไทยลาวเราสองนั้น
หนึ่งชั่วโมงจีนว่า

๓๒. สองทุ่มห้าสิบหก
เวลาจีนเขามี
ส่วนว่าไทยลาวนี้
ไปเกี่ยวความเคี้ยวคด

๓๓. นั่งรอรอตรวจคน
กิจนี้ลือคือเรื่อง
นั่งรอกันตาเหลือก
เขาช่างวินิจฉัย

คลาไคล
ป่อทาน
หมายพัก แรมเฮย
กะการณนัดหมาย ฯ

ปัญหา
ข้างต้น
กว่าควร เป็นแล
พันภัยทุกสถาน ฯ

แดนลาว
คนออก
เงียบยิ่ง จริงแล
บอกไว้ให้รู้ ฯ

เลยไป
ป่อทาน
ให้แปลก ตาแฮ
การกิจสดใส ฯ

ติดกัน
พัฒนา
สามารถ แลพอ
กว่าลาวมากโข ฯ

ต่างกัน
เร็วกว่า
กำหนด หนึ่งแล
เร็วกว่าเราสอง ฯ

นาที
กำหนด
ทุ่มห้า-สิบหก
กฎหมายกรีนิช ฯ

เข้าเมือง
ยิ่งใหญ่
ตาเหลือก แม่เฮย
สงสัยยิ่งหนอ ฯ

๓๔. ไก่สาวชาวผู้ไท
ภาษาไทยเธอนาม
ใครใครใครไต่ถาม
ทุกเรื่องเธอเฟื่องฟู
ขออำนาจอวยพร
ฟ้ารุ่ง น่องคนดี
เจริญสุขเจริญศรี
สุขทรัพย์ประหนึ่งฟ้า

๓๕. แปดจังหวัดมณฑล
สิบสองปีนานั้น
ประชากรเพียงล้าน
บอกวามากกว่าครึ่ง

๓๖. ตีหนึ่งถึงที่ปัก
โรงแรมอัครา
เทียนขุนตึกทรุหรา
สุขกายใจล้นเปี่ยม

๓๗. ตื่นเช้าเข้าช่วงวัน
สามสิบเอ็ดตุลา-
อาหารเข้าทรรษา
เสร็จสรรพนับโยมญาติ

๓๘. เคลื่อนย้ายไปชมสวน
เขตวังกษัตริย์ท่าน
พร้อมพรักอัครฐาน
ใจเอ็นโหลท่านได้

๓๙. อนุสาวรีย์ใจ-
สวนนกยูงยิ่งใหญ่
เจดีย์ขาวท่อนไม้
กาแฟรสอร่อย

๔๐. สมควรแก่เวลา
ยังมีสิ่งนิยม
มีดคร้วเหล็กผสม
แจงดี้มีผลเกิด

คนงาม
ฟ้ารุ่ง
ปัญหา นานา
ฟ้ารุ่งไขชาน ๆ
สตรี
ก้าวหน้า
เจริญทรัพย์ แม่เฮย
อย่าถึงสิ้นสลาย ๆ

ยูนาน
นับหนึ่ง
ประมาธ พ่อเฮย
ซึ่งเป็นได้ลื้อ ๆ

กายา
ชั้นเยี่ยม
หนึ่งเดียว เขียวนอ
เมื่อเยี่ยมเมืองนี้ ๆ

ต่อมา
คมมาส
เอมอิม ยิงแล
ปราดขึ้นรถบัล ๆ

โบราณ
สุดท้าย
เก่าแก่ หนึ่งแล
ให้สาธารณะ ๆ

เอ็นโหล
แปดร้อย
แปดเหลี่ยม อีกงค
พลอยซ้อเป็นแถว ๆ

พาชม
ว่าเลิศ
โอท็อป นันแล
เลิศหลากมากหลาย ๆ

๔๑. พักหนึ่งถึงเวลา
ยามสำคัญฉันทันเพล
สงฆ์สกลีกาเถร
ประหนึ่งว่าเร้งรีบ

กะเกณฑ์
กูชีพ
พร้อมหน้า พลันแล
พริบพริบหมดไต่ะ ฯ

๔๒. ฉันทแล้วพราอำลา
ชมสวนสมุนไพร
พิธีกรเสียงไส
หลายหมื่นเราน้องพี่

เลยไป
พันปี
มาลี นามแฮ
ยินดีเทกระเป่า ฯ

๔๓. ชุมเห็ดสมอไทย
เลือดมังกรเขาน้ำ
เห็ดหลินจือเขาย้ำ
ส่วนว่ามาลีเธอ

ระกำ
เสนอ
คุณภาพ เขี่ยมแฮ
ปราศรัยเสียงแจ้ว ฯ

๔๔. ถึงลำดับพักผ่อน
ถือเป็นรอบไฮไลต์
ยุงทองทองพงไพร
บอกไว้ไซ้กล่าวเท็จ

หย่อนใจ
ซ้อตเด็ด
โซ้วเซฟ ชวนชม
เพชรทองเทียวเขา ฯ

๔๕. นกยูงจากป่าดง
พร้อมโซ้วชาวจีนไทย
แขกลาวชาวไหนไหน
ถึงยามยุงไปยั้ง

พงไพร
ฝรั่ง
ยุงโซ้ว ถ้วนแล
พรั่งมาเป็นแล้ว ฯ

๔๖. เชียงรุ่งเมืองรุ่งฟ้า
ชนชาวจีนนิยม
เขียง เมืองคำปฐม
อรุณรุ่งรุ่งพ้อง

นำชม
ยกย่อง
ลุ่มรุ่ง รุ่งแฮ
คล้องจองคำ รุ่ง ฯ

(ไปรคอ่านต่อฉบับหน้า)

กรรมธรรม สำหรับผู้บริวาร

(ต่อจากฉบับที่ ๖๙)

• พระเทพวิสุทธิกวี (เกษม สนุกปต์)
U.S., F.U.U., Ph.D.

กรรมให้ผลตามลำดับ

๑. คุรุกรรม กรรมหนักหรือกรรมที่รุนแรง
๒. พหุผลกรรม กรรมที่ทำซ้ำๆ ซากๆ บ่อยๆ
๓. อาสันนกรรม กรรมที่ทำเมื่อใกล้ตาย
๔. กตัตตากรรม กรรมที่สักว่าทำแบบไม่มีเจตนา

คุรุกรรม กรรมหนักหรือกรรมที่รุนแรงทั้งสองฝ่าย คนที่สร้างคุรุกรรมฝ่ายกุศลหนักบรรลุนิพานได้ในปัจจุบัน คนที่สร้างคุรุกรรมฝ่ายอกุศลหนักก็เข้าคุกได้ในปัจจุบัน หรืออาจถูกโทษประหารได้ในปัจจุบัน

คุรุกรรมนี้ มีเกณฑ์ตัดสินอยู่ที่

- ๑) เจตนา คือมีเจตนาในการกระทำแรงกล้า
- ๒) ความเพียรพยายาม คือใช้ความเพียรพยายาม ในการก่อกรรมสูงมาก
- ๓) บุคคล คือผู้ถูกกระทำมีคุณมาก

อาฉินณกรรม หรือ พหุผลกรรม เป็นกรรมที่ไม่ถึงกับหนัก แต่ว่าทำซ้ำๆ ซากๆ ทำบ่อยๆ ทำเป็นอาฉิน เป็นการกระทำที่สั่งสมจนเป็นนิสัยสันดาน อย่างคนที่สูบบุหรี่เป็นประจำ สูบนานๆ ก็มีผลลบต่อร่างกายมาก กลายเป็นกรรมมากก็อันตราย ทำผิดบ่อยๆ นี่อันตราย ถ้าทำดีบ่อยๆ ก็ดีไป เพราะมีผลดีมากได้เหมือนกัน

อาสันนกรรม อธิบายไว้สองนัย

- ๑) กรรมที่ทำไว้เมื่อใกล้ตาย

๒) กรรมที่มาปรากฏให้เห็นเมื่อใกล้ตาย

ซึ่งจะเห็นว่ากรรมที่ทำไว้เมื่อใกล้ตาย ถ้าคนที่ทำกรรมอะไรแรงตอนใกล้ตาย เมื่อจิตขาดจากภพนี้เขาจะไปเกิดตามกรรมนั้นก่อนเหมือนวัวตัวที่อยู่ใกล้ประตู ที่จะได้เดินออกจากคอกก่อน ถ้าทำชั่วก็จะไปเกิดในภพที่ชั่วก่อน ถ้าทำดีก็จะไปเกิดในภพดีก่อน เสวยผลกรรมอยู่ที่นั้นระยะหนึ่งแล้วค่อยไปลำดับกรรมที่จะได้รับผลต่อไป ส่วนอีกอย่างหนึ่ง กรรมที่ปรากฏให้เห็นเมื่อใกล้ตาย นั้นหมายถึงมีเหตุการณ์มาปรากฏให้เห็นเอง ขอยกตัวอย่างเคยเห็นบางคนคือ คุณยายซึ่งรักษาศีลอุโบสถทุกวันพระตลอด พอถึงวันเวลาจะสิ้นใจหมดเรี่ยวหมดแรงนอนบนเตียง เรียกลูกหลานมา ยืนล้อม บอกว่าแม่จะไปแล้วนะอยู่กันให้สบาย ฝ่ายลูกสาวของคุณยายยังเถียงว่าแม่ไม่เป็นอะไร คุณยายไม่มีเสียงจะพูดแต่ก็เปล่งวาจาออกไปว่า “เอ็งนะรู้ดีหนักหนา” แล้วบอกให้ช่วยยกมือพนมที่หน้าอก พอประณมมือได้คุณยายก็ภาวนา “พุทธ - โธ พุทธ - โธ ไปจนได้ยินแต่เสียง โธ เบาๆ แล้วก็นิ่งไปเลย

ในขณะที่บางคนก่อนจะสิ้นใจต้องมัดกันทั้งมือทั้งเท้า เพราะเขาดิ้น เห็นอะไรต่อมิอะไรมานาน่ากลัวไปหมด บางที่ยมบาลมารอ เคยดูที่วิรยาการของวิทวัส สุนทรวิเนตร์ มีผู้หญิงคนหนึ่งชื่อพัชรินทร์มาออกรายการ น่าสนใจมากๆ เธอเป็นนักธุรกิจเศรษฐินีไปซื้อบ้านหลังหนึ่งจะทำเป็นโกดังปรากฏว่าเดินสำรวจไปเดินสำรวจมา หลุดร่วงลงมาจากชั้นบนลงมาถึงชั้นล่าง แข็งขาไม่เป็นไร สิ่งที่กระทบกระเทือน

คือหัวและหน้าตาที่บวมเป่ง สลบเหมือด ถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ ปรากฏว่าสลบไปเป็นวันเป็นคืน เขาพาไปเที่ยวชมหมด พาไปนรกปรากฏว่าไม่ใช่ พาไปสวรรค์กลับไปใหม่ กลับมาถึงเข้าโรงพยาบาลไม่ได้ เพราะที่หน้าโรงพยาบาลมีศาลพระภูมิ มีคนเฝ้าอยู่ เข้าไม่ได้ต้องเจรจากันนาน พอเข้าไปข้างในได้ ไปถึงหน้าห้องก็มีคนเฝ้าอีก ก็เจรจากันอีก พอเข้าไปถึงเห็นตัวเองนอนนิ่งอยู่บนเตียงความรู้สึกเหมือนร่างวิญญูณนั้นลงนอนทับร่างที่นอนอยู่ พอลงไปถึงบ้ปร่างกายฟื้นทันที พอฟื้นขึ้นมาเหลือียวไปดูปลายเท้า ปรากฏว่าขยับมาลงที่มาส่องสองคนยังไม่กลับ เลยบอกลูก บอกใครต่อใครว่า สวัสดิ์ท่านลีท่านยังรออยู่ พอพยาบาลเข้ามา ก็บอกพยาบาลว่าคุณพยาบาล ท่านยมพูดอยู่นั้นสวัสดิ์ท่านลี นางพยาบาลก็บอกว่าพี่ๆ อย่าพูดอย่าพูดอย่างนั้นลีหนูกลัว ในที่สุดคุณหมอใหญ่ก็เข้ามาตรวจ ก็บอกคุณหมอก็ว่าขยับมาลงมารออยู่ คุณหมอก็มีจิตวิทยาดีว่า ครับๆ เชิญกลับเถอะครับ ผมรับผิดชอบเองตอนนี้ คนนี้ก็สบายใจ ส่วนยมพูดก็ไปจริงๆ นะ

ครั้งหนึ่งที่เขาบอกว่าสุดขยอมากเลย คือตอนสลบเหมือด สามิไปทำบุญให้เพราะนึกว่าตายแล้ว ทำบุญถวายสังฆทานให้ พอถวายสังฆทานให้ปรากฏว่าในช่วงเวลานั้นคุณพัชรินทร์บอกในรายการว่ามีความสุขที่สุด ไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น แต่มีความสุขจริงๆ พอฟื้นขึ้นมาปรากฏว่าสามิทำบุญอุทิศไปให้ เพราะนึกว่าตายแล้ว นี่เป็นเรื่องจริง

ดังนั้นบุญนี้ทำให้ ให้ผลในลักษณะนี้ ในอีกฝ่ายหนึ่งจะเห็นว่าคนที่ทำบาปไว้มาก คนโมโหร้าย เวลาใกล้ตายจะตื่นรน กระสับกระส่าย ทูรนทุราย แต่ถ้าคนมีเมตตาถือศีลเป็นประจำ เวลาตายจะตายสงบจริงๆ ไม่ใช่สงบเพราะถูกมัด แต่ตอนที่เขารออ่านประวัติก่อนฌาปนกิจศพก็ต้องเขียนว่า “สิ้นลมหายใจไปด้วยอาการอันสงบ” ทั้งๆ ที่บางคนถูกมัดไว้ก็ต้องเขียนว่าสิ้นไปด้วยอาการอันสงบ จะไม่สงบไม่อย่างไร เมื่อถูกมัดไว้ทั้งมือและเท้า แต่คนที่มีธรรมมีบุญมาก ๆ รับรองได้จริงๆ ว่าต้องสิ้นลมไปด้วยอาการอันสงบ อย่างนี้เรียกว่าจากไปอย่างมีความสุข

กัตตดากรรม สุดท้ายก็คือกัตตดากรรม กรรมที่ลักแต่ทำลายไป ไม่มีเจตนาอะไรเลย แต่ก็มีผล อย่างเช่นเราเดินไปนี่ ไม่ทันพิจารณาเหยียบมดตายโดยไม่เห็น ก็มีข้อคิดอยู่สองอย่าง คือมดมันยังเป็นอยู่แล้วเราไปเหยียบมันตายกับอีกอย่างคือมดมันตายอยู่แล้วเราไปเหยียบมัน ก็เรียกว่า

เหยียบมดตายเหมือนกัน การเหยียบมดถึงมันจะตายอยู่แล้วหรือยังไม่ตาย แล้วเราไปเหยียบโดยไม่เจตนาไม่เป็นไร ในทางพระพุทธศาสนาเหตุที่เจตนาเป็นสำคัญ

แต่การกระทำบางอย่างที่ไม่มีเจตนาที่จริง แต่ก็สามารถสร้างความเสียหายได้มากมายใหญ่โตเหมือนกัน เคยมีคนยิงคนตายโดยไม่เจตนาที่มี โดยการยิงไปด้วยคิดว่าในกระบอกปืนไม่มีกระสุน ผลก็คือผู้ถูกยิงตายจริงๆ การบริหารงานที่ผิดพลาดโดยไม่เจตนาที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร หรือแม้แก่ชาติได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นการบริหารงานต้องนึกถึงกรรมไว้ด้วย

ฐานของคุณความดีทั้งปวง

ทิริ	โอดตบปะ
ความละอายแก่ใจ ในการทำชั่วทำบาป	ความเกรงกลัวต่อผล การทำชั่วทำบาป

ฐานของคุณความดีทั้งปวงอยู่ที่ **ทิริ** ความละอายแก่ใจในการที่จะทำชั่วบาป และ **โอดตบปะ** ความเกรงกลัวในผลของการทำชั่วบาป นี่ท่านจัดว่าเป็นพื้นฐานของคุณดีทั้งปวง คือเป็นพื้นฐานของศีล เป็นพื้นฐานของสมาธิ และเป็นพื้นฐานของปัญญา ผู้ที่มุ่งหวังสร้างความดีทั้งปวงถ้าขาดสองอย่างนี้ความดีจะเกิดขึ้นไม่ได้ ในทางตรงข้ามความชั่วเท่านั้นจะเกิดขึ้น พระพุทธเจ้าตรัสว่า นี่เป็นเทวธรรมคือธรรมของเทวดาหรือธรรมที่ทำมนุษย์ให้เป็นเทวดา ถึงจะเป็นมนุษย์อยู่ แต่ถ้าใจมีธรรมสองข้อนี้เต็มเปี่ยม ถือว่าเป็นเทวดาเดินดิน เป็นเทวธรรม และยังตรัสว่าธรรมเป็นโลกบาลคือเป็นธรรมรักษาโลกอีกด้วย

ความผิดพลาด การทุจริต ความประพฤติไม่ดีทั้งหลายทั้งปวงถ้ามีทิริโอดตบปะ จะไม่เกิดขึ้นเลย พระพุทธเจ้าจึงย้ำเรื่องนี้ไว้อย่างมากเลย

บทสรุป

ยอดธรรมสำหรับนักบริหาร

ธรรม ที่ได้ชื่อว่าเป็นยอดแห่งธรรมสำหรับนักบริหาร ในทุกๆ กิจการเรียกว่า ทศพิธราชธรรม แปลว่า ธรรมสำหรับนักปกครองสืบประการ แต่พึงเข้าใจว่า คำว่า “นักปกครอง” ซึ่งออกมาจากคำว่า “ราช หรือ ราชะ” นั้น

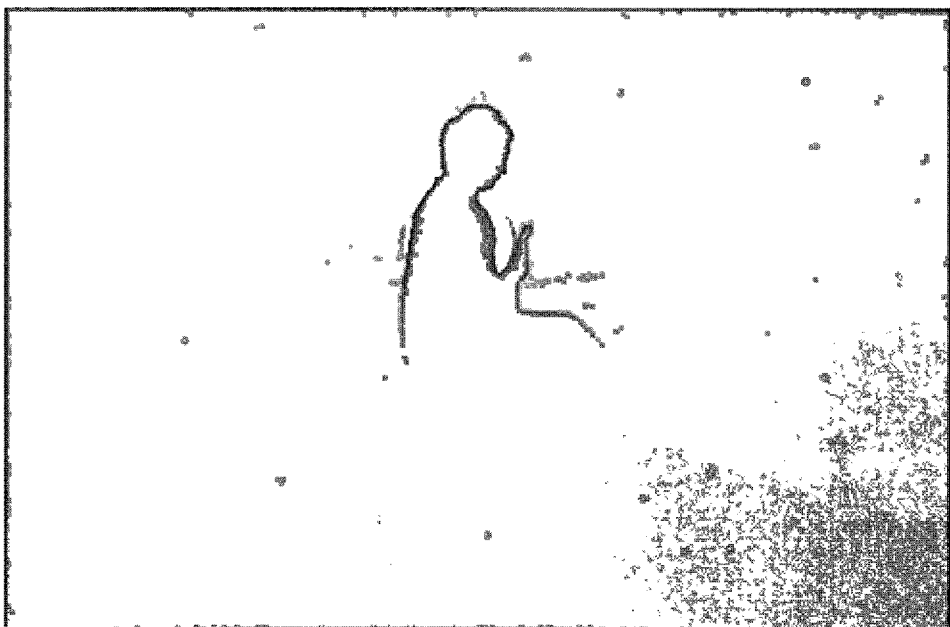
ใช้ในความหมายของนักปกครองและนักบริหารรวมกัน ไม่ได้ แยกแยะออกจากกันอย่างปัจจุบัน ธรรมลิขิประการนั้นคือ

๑. การให้ หมายเอาการให้ ๓ อย่างคือ ๑) การให้วัตถุสิ่งของ ๒) การให้คำแนะนำสั่งสอน ตักเตือน ๓) การให้ภัยอันหมายรวมไปถึง เมตตากรุณา ทั้ง ๓ ประการนี้รวมเรียกว่า “ทาน”
๒. การมีระเบียบวินัย มีระเบียบในการทำงาน รักษากฎระเบียบ มีมาตรฐานในการบริหาร งาน รวมถึงรักษากฎหมายทุกประเภท รวม เรียกว่า “ศีล”
๓. ผู้บริหาร ต้องบริหารตนให้มีคุณภาพสูง
ผู้บริหาร ต้องบริหารคนให้ชนะใจคน
ผู้บริหาร ต้องบริหารงานให้รอบคอบ ครบถ้วน
ผู้บริหาร ต้องบริหารเงินให้เกิดคุณค่า
ผู้บริหาร ต้องบริหารเวลาให้เป็น

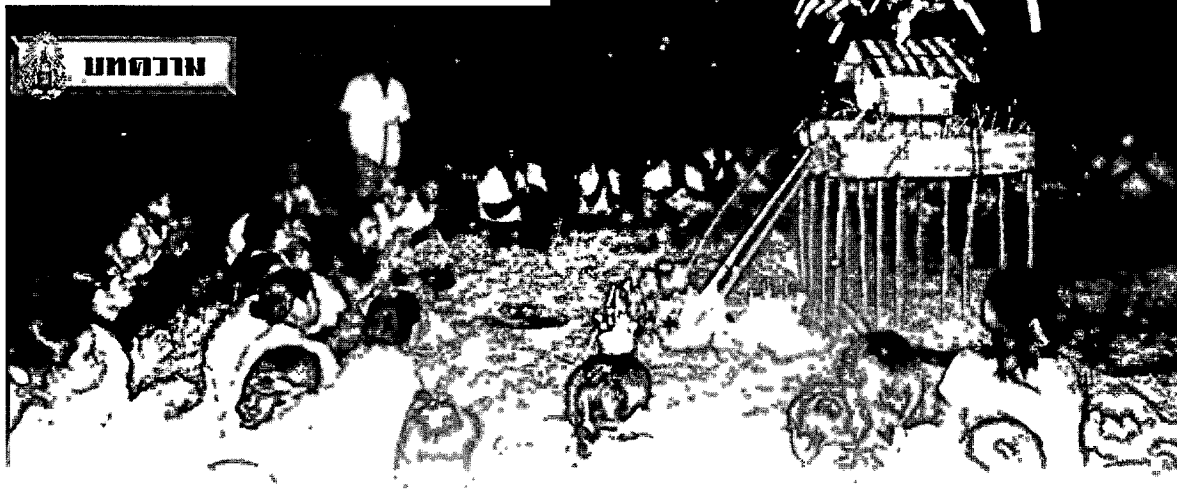
สรุปว่าผู้บริหารต้องบริหารตนให้มีคุณภาพสูงอยู่ เสมอ บริหารตนก็คือบริหารกาย บริหารจิตของตน ผู้บริหาร ต้องบริหารคน ชนะใจคนให้ได้ เรารู้ว่าคนนั้นหลากหลายไม่ เหมือนกัน นิสัยต่างกัน กิริยามารยาทต่างกัน แต่เราต้อง เอาชนะใจคนให้ได้ จิตวิทยาตรงนี้สำคัญ ผู้บริหารต้อง บริหารงานให้ครบถ้วน มองงานให้ทะลุ รอบรู้ระเบียบบริหาร และศิลปะการบริหาร ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมสม่ำเสมอ ผู้บริหารต้องบริหารเงินให้เห็นค่าของเงิน แต่ไม่หลงเสน่ห์ ของเงิน ไม่ละโมภโลกมากอยากได้สมบัติสาธารณะเป็นของ ส่วนตัว ผู้บริหารต้องบริหารเวลาให้ดี เวลาเป็นสิ่งมีค่าผ่านไป แล้วเรียกร้องกลับคืนมาไม่ได้ ทั้ง ๕ อย่างนี้สำคัญ ธรรมะ ที่ว่ามา สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารทั้งตน ทั้งคน ทั้งงาน ทั้งเงิน ทั้งเวลา ทำได้สมบูรณ์แบบก็ประสบความสำเร็จ

ในที่สุดก็ขออำนวยการพรให้ทุกท่านประสบความสำเร็จ มีความสุขกายสบายใจ เป็นกำลังสำคัญของ ทุกๆ ส่วน ตลอดจนถึงประเทศชาติบ้านเมืองอย่างดียิ่งทุกท่าน เทอญ ฯ

(จบบริบูรณ์)

The 'Welcoming Deity' ceremony

*Phramaha Prakhun Gunadhammo, Ph.D.
Asst. Professor of English*

Thailand is a Buddhist country. It means the majority of people in this country believes in Buddhism. They also have other beliefs. They also believe in the mysterious deities. They believe deities haunt every house. For their health and happiness, they worship the deities haunting the house, because of this, the ancestors began some ceremonies, for example, the ceremony of 'Welcoming Deities'. We don't know when this ceremony began. This ceremony is still practiced in the present day. Some Thai Buddhists in some villages practice this old tradition. These villages located in Chana district, Songkhla province, still practice this tradition.

The 'Welcoming Deities' ceremony is known as "Rubdevada" in Thai. It takes place in April of every year. The exact day varies. In some villages, it takes place on one day. In some villages, it takes place on another. It depends on the number of monks available. It means the temple in some village is short of monks. The ceremony of Rubdevada takes place in the evening between 6 : 30 - 8 : 00 p.m. On the appointed date, people who know how to build the small house (joss-house) for welcoming deities gather in the field at the

traditional place for building a temporary joss-house. This joss-house is made of many layers of banana stalk and wood. Its height is about one and a half metres. It is about one metre square. This small house is called "Rong-rubdevada" in Thai. When the appointed time comes, villagers bring rice, curry, and noodles and put these foods on the small Rong-rubdevada in a specific place on that small house, and light candles around the small house and then they chant Buddhist stanzas such as itipi so bhagava ..., mahakaruniko natho..., sabbaro..., and recite a Buddhist chant for dedicating merit to the dead.

At the end of the ceremony, they cast seeds of rice on the small house while uttering the words 'tonpenla, wapenglangpee, yeepenglangwan, jaiyo jaiyo jaiyo' = santol buds late, jambolan buds in the middle of the year, yee, also called dialum, buds in the daytime, hurrah hurrah hurrah. They have enjoyment. When the uttering of this word is finished, the ceremony of welcoming deities who are newcomers finishes. One thing it cannot do without is flagging. Each family must write at least two names of persons living in their family.

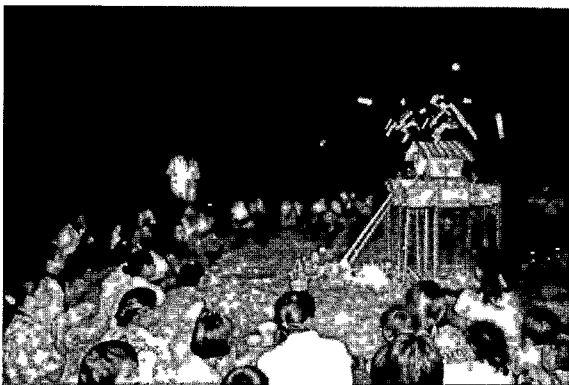
And on a prepared small paper flag also must write a message saying 'I (Mr , Ms...) welcome deities who come this night.' This flag is put on the rim of the roof of each family house. This is the day before the Songkran Festival. The villagers call this day 'Wan Wang.' The meaning of this word is literally 'free day.' The word Wan means day. The word Wang means free in English. Wanwang falls on different days because of a lack of monks who are available for the ceremony In some places of the countryside, the monks in the number we need are not available. In some temples there are few monks, we must invite the monks from two or three temples. Because of a lack of monks, the ancestor assigned day for merit making falls on different days.

On Wan Wang, villagers carry different kinds of food, different kinds of sweet, and fruits to the village hall. The prominent food in this festival is noodles with fish curry. The ceremony is rather similar to a general Buddhist ceremony, that is to say, first of all, the faithful accept the five religious precepts, and then all the monks are invited to chant Buddhist stanzas and have lunch. This merit making is dedicated to ancestors. After finishing lunch, the monks bless the faithful.

In the same time, people dedicate good merit to the dead. The villagers participating in this ceremony sit taking lunch in a group. They

enjoy their foods. The faithful of each family attend the ceremony, and also the relatives from the nearby villages come to take part in this ceremony. People of each family carry much curry or sweets for offering to monks and they also wish to share delicate sweets and other kinds of food. The head of each family in those villages intend to prepare some kinds of sweet in delicate manner. The villagers prepare ingredients such as flour, sugar and so forth for making their food a few days before the festival happens. They have enjoyment and happiness if they share their delicately-prepared sweets and also happiness by offering their foods to the monks in this celebration. After finishing lunch, they will invite the elder men and women or the head of village sit in a line and then they pour water over their palms. In some families, this activity takes place in their houses, they intend to invite the respected person for pouring water over palm or give a bath to that respected person. The respected person usually is mother, father, grandmother, or grandfather, and village headmen.

The 'Welcoming Deity' ceremony is a ritual practice by Buddhist people, but is not strictly a Buddhist ceremony. Thai Buddhists in this region believe in the Buddha's teaching, and at the same time they still uphold old traditions.

การวิจัยชีวิต (The Life of Research.)

(ต่อจากฉบับที่ ๖๙)

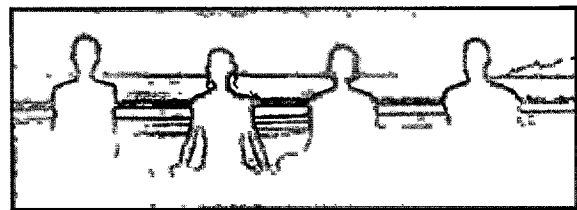
• พศ.พระครูสุนทรธรรมโสภณ
อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีนครสวรรค์ อ.สามพราน จ.นครปฐม

คุณลักษณะของจิต

เมื่อรู้ธรรมชาติของจิตแล้ว มารู้จักคุณลักษณะของจิตว่าจิตมีคุณลักษณะเป็นอย่างไร ต้องขออภัยท่านทั้งหลาย เพราะท่านทั้งหลายเรียนรู้อะไรมามากต่อมากแล้ว ยังมาให้ท่านมาเรียนรู้เรื่องง่าย ๆ เรื่องใกล้ ๆ ตัว และเรื่องที่อยู่ในตัวเองของท่านเองด้วยแล้ว มันจะง่ายเกินไปหรือเปล่า จิตดวงเดียวแต่มีคุณลักษณะ คุณสมบัติในจิตดวงนี้อยู่น้อย ๆ ๔ ประการ คือ

๑. ทูรจรมิ แปลว่า ไบโกล บอกถึงกิริยาของจิตว่าเป็นสภาพที่ไปรับอารมณ์ในที่ไกล พุดง่าย ๆ คิดไปได้ไกล ตัวเรานั่งอยู่ที่จิตคิดล่องลอยไปถึงต่างจังหวัด คิดไปถึงต่างประเทศก็ได้ การไปของกายต้องอาศัยรถ อาศัยเรือ อาศัยเครื่องบิน หรืออาศัยยานพาหนะ แต่การไปของจิตไม่ต้องอาศัยยานพาหนะใด ๆ ทั้งสิ้น

๒. เอกจรี แปลว่า เทียวไปดวงเดียว บอกให้รู้อาการของจิต จิตนั้นแม้จะสามารถคิดอะไรได้หลาย ๆ อย่าง คิดได้ร้อยแปดพันเก้าเรื่อง แต่จิตคิดได้ที่ละอย่าง คิดได้ที่ละเรื่อง จะคิดทีละ ๒ เรื่อง ทีละ ๓ เรื่องพร้อมกันไม่ได้ อย่างบางคนอ่านหนังสือ ฟังเพลง และโดนยุกัด ไปพร้อม ๆ

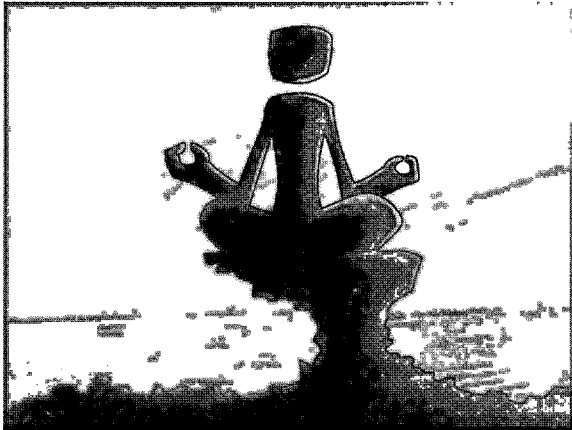
กัน ดูเหมือนจิตทำงานหลายอย่างไปพร้อมกัน หรือดูเหมือนคนมีจิตหลายดวง แต่โดยความเป็นจริงแล้วจิตมีดวงเดียว และทำงานได้ที่ละเรื่อง ทีละอย่างเท่านั้น แต่จิตมีสภาพที่คล่องแคล่ว ว่องไว กลับตัวได้เร็วมาก การไปของจิต เรียกว่า “ชนะ แปลว่า การวิ่ง” ไม่ได้แปลว่า การเดินของจิต เพราะปกติจิตจะเร็วมากนั่นเอง เร็วกว่าการไปของกายหลายร้อยหลายพันเท่า

๓. อสรีรี แปลว่า ไม่มีสรีระ บอกให้รู้ลักษณะของจิตว่า จิตเป็นของไม่มีตัว เมื่อไม่มีตัว ก็จะไม่มีลักษณะ สูง ต่ำ กลม แบน ใหญ่ เล็ก บอกไม่ได้ เพราะจิตเห็นยากที่สุด (สุททุทล) ละเอียดที่สุด (สุนิบุณ) เชื้อโรคที่ว่าเล็กที่สุดนั้น ยังตรวจสอบพิสูจน์ได้ด้วยกล้องจุลทรรศน์ ส่วนจิตไม่สามารถตรวจสอบพิสูจน์ได้ด้วยวัตถุ เพราะจิตละเอียดยิ่งกว่าวัตถุ จิตเป็นธาตุกายสิทธิ์จำพวกนามธรรม คือเป็นของไม่มีตัว มีแต่ชื่อ แต่ว่ามีจริง ไม่ใช่ไม่มี ของอย่างอื่นมีแต่ชื่อ ไม่มีตัวก็ มีอย่าง ความรู้ เป็นต้น

๔. คุหสย แปลว่า มีถ้าเป็นที่อาศัย หรืออาศัยอยู่ในถ้า อันบอกให้รู้ถึงที่อยู่ของจิต คำว่า “ถ้าในที่นี้หมายถึงกาย”

ที่ว่าจิตอาศัยอยู่ในกายนั้นอยู่ที่ไหน อยู่จุดไหน ตรงไหน ในคัมภีร์วิสุทธิมรรคได้แสดงไว้ชัดเจนว่า จิตอาศัยอยู่ใน “หทัยรูป” และคำว่า หทัยรูปนั้น คือก้อนเนื้อก้อนหนึ่งตั้งอยู่ในทรวงอก เรียกเป็นภาษาสามัญว่า “หัวใจ” นั่นเอง

* พันเอกปิ่น มุทุกันต์ ปฐกถาเรื่อง จิต กรุงเทพมหานคร พิมพ์ที่โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๔๑ (หน้าที่ ๒๕-๓๓)

การบริหารจิต

การบริหารกายโดยทำให้กายเคลื่อนไหว เช่น การเดิน การวิ่ง การยกน้ำหนัก ต่อยมวย เตະฟุตบอล ซี่จักรยาน ว่ายน้ำ เป็นต้น การบริหารกายโดยทำให้กายได้เคลื่อนไหว

แต่ตรงกันข้าม การบริหารจิต จะบริหารได้โดยการทำให้จิตนิ่ง ทำให้จิตสงบ ที่เรียกว่าทำให้จิตเป็นสมาธิ การฝึกบริหารจิตโดยการฝึกจิตให้เป็นสมาธิ ทำให้จิตสงบ อาการกายเคลื่อนไหวของกาย แสดงให้เห็นว่ากายมีพลัง เช่น ยกน้ำหนักได้มาก ๆ ซี่จักรยานได้ไกล ๆ ว่ายน้ำได้ไกล ๆ นั้นแสดงว่าคนมีกำลังกายมาก มีเรี่ยวมีแรงมาก แต่จิตไม่เป็นอย่างนั้น จิตใคร่นิ่งได้นาน จิตใคร่สงบได้นานแสดงให้เห็นว่าจิตของคนนั้นมีสมาธิมาก จิตมีสมาธิมากจิตก็มีกำลังมาก ดังนั้นการบริหารจิตเบื้องต้นต้องหาอุบายวิธีทำให้จิตสงบหรือให้จิตเป็นสมาธินั้นเอง

เพราะ คำว่า สมาธิ แปลว่า ความตั้งมั่นของจิต หรือภาวะที่จิตแน่วแน่ต่อสิ่งที่กำหนด คำจำกัดความของสมาธิที่พบเสมอ คือ “จิตตั้งเสถียรคคตา” หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “เอกกคคตา” ซึ่งแปลว่าภาวะที่จิตมีอารมณ์เป็นหนึ่ง คือจิตกำหนดแน่วแน่อยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ฟุ้งซ่านหรือส่ายไปสมาธิ คือความสงบของจิต หรือจิตที่ตั้งมั่นในอารมณ์ใดอารมณ์หนึ่งได้ตามที่ต้องการ แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ

๑. **ขณิกสมาธิ** สมาธิชั่วขณะ (momentary concentration) เป็นสมาธิขั้นต้น ซึ่งคนทั่วไปอาจใช้ในการปฏิบัติหน้าที่การงานในชีวิตประจำวันให้ได้ผลดี และจะใช้เป็นจุดตั้งต้นในการเจริญวิปัสสนาก็ได้

๒. **อุปจารสมาธิ** สมาธิเฉียด ๆ หรือสมาธิจวนจะแน่วแน่ (access concentration) เป็นสมาธิระดับนิรโลภ

ได้ ก่อนที่จะเข้าสู่ภาวะแห่งฌาน หรือสมาธิในบุพภาคแห่งอัปนาสมาธิ

๓. **อัปนาสมาธิ** สมาธิแน่วแน่ หรือสมาธิที่แนบสนิท (attainment concentration) เป็นสมาธิระดับสูงสุด ซึ่งมีในฌานทั้งหลาย ถือว่าเป็นผลสำเร็จที่ต้องการของการเจริญสมาธิ^๑

พื้นฐานการฝึกจิต

ด้านความพร้อมทางกาย

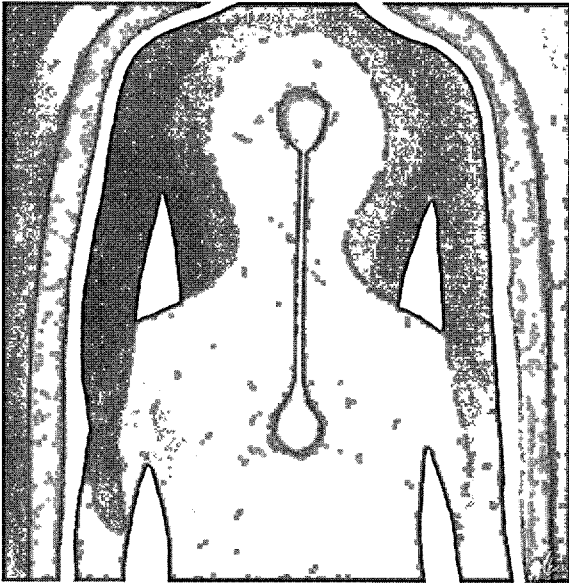
กายตรง ในลักษณะที่สบาย ที่หายใจสะดวก
หลับตา ป้องกันจิตวอกแวก กระสับกระส่าย
มือขวาทับมือซ้าย
ขาขวาทับขาซ้าย

ด้านความพร้อมทางจิต

ดำรงสติมั่น
กำหนดรู้ลมหายใจเข้า หายใจออก
กำหนดบริกรรมในใจ ขณะลมหายใจเข้าให้กำหนดพุทฺธ ลมหายใจออกกำหนดโธ

ให้ลมหายใจเป็นที่รู้ของจิต เป็นที่ระลึกของสติ เราลองฝึกหยุดจิต เบรกจิตลองดูอบรมจิตของเราลองดู เพราะเราเคยปล่อยจิตไปแบบไร้ทิศทาง ปล่อยให้จิตทำงานแบบไร้ค่า ไร้ความหมาย มากมาต่อมากแล้ว หลายครั้งที่จิตไปทำงานแล้วนำความทุกข์มาสู่ชีวิต นำความทุกข์มาสู่จิตเอง เหตุนี้เราจึงควรมาพัฒนาจิต มาฝึกฝนอบรมจิตของเราด้วยตัวเราเอง เพื่อ

^๑ พระธรรมปิฎก(ป.อ ปยุตฺโต) สมาธิ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สยาม ๒๕๔๐ หน้า ๑

การพัฒนาจิต

๑. ให้จิตมีคุณภาพ คือ จิตมีคุณความดี

- สร้างเสริมความดี ความงาม ให้ใจสูง ประณีต
- มีเมตตา ความรัก ความปรารถนาดี ความเป็นมิตร ปรารถนาความสุขแก่ผู้อื่น
- มีกรุณา อยากช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์
- มีจาคะ มีน้ำใจเพื่อแผ่ โอบอ้อมอารี
- มีความระแวง ความเคารพ มองเห็นความดี ความสำคัญของคนอื่น
- มีมัทวะ ความอ่อนโยน อ่อนน้อมต่อมตน
- มีกตัญญู ความรู้คุณค่าในความดีของคนอื่น
- มีหิริโอตตัปปะ

ซึ่งคุณธรรมเหล่านี้จะหล่อเลี้ยงจิตให้เจริญงอกงาม และเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมที่ดีงาม ที่เจริญก้าวหน้าไปพร้อมด้วย

๒. ให้จิตมีสมรรถภาพจิต = จิตมีความสามารถ

- มีสติ คิดได้ ระลึกได้
- มีวิริยะ ความเพียรพยายามสู่ความดีงามนั้น
- มีสมาธิ จิตสงบ จิตใจแน่วแน่
- มีขันติ ความอดทน และทนทาน
- มีสัจจะ ความจริงจัง เอาจริงเอาจัง
- มีอธิษฐานความดีเด็ดเดี่ยวต่อความมุ่งหมาย

- มีความหนักแน่นมั่นคง เข้มแข็งของจิตใจ
 - มีฉันทะ ความพอใจใฝ่รู้ ความพอใจในการทำกิจหน้าที่แห่งตนตามภาวะฐานะ
๓. ให้จิตมีสุขภาพจิตที่ดี ได้แก่สภาพจิตที่ปราศจากความขุ่นมัว เศร้าหมอง เร่าร้อน จะมีความสุขสดชื่น
- จิตมีความสุข มีความเบิกบาน มีความร่าเริง แจ่มใส
 - มีความเอิบอ้อม สุขใจอ้อมใจ
 - จิตผ่อนคลาย ปลอดโปร่ง โล่งใจ เบาสบาย
 - ส่งผลต่อสุขภาพกาย และทำให้มีพฤติกรรมที่ดีงาม มีความมั่นคง สอดคล้องกลมกลืน สมดุล^๓

จิตที่ฝึกดีแล้วงานก็ประสบผล คนก็ประสบสุข

หากจิตมีคุณภาพ มีคุณธรรม คือ อธิปไตย จะทำให้งานที่ทำประสบความสำเร็จทั้งดงาม คนที่ทำการก็ประสบความสุข การทำงานกลายเป็นการปฏิบัติธรรมไปพร้อมด้วยหลักอภิปาฐะ ได้แก่

๑. ฉันทะ มีใจรัก คือ พอใจจะทำสิ่งนั้น และทำสิ่งนั้นด้วยใจรัก ต้องการทำให้ได้ผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจการหรืองานที่ทำ มีใช้สักว่าทำพอให้เสร็จ ๆ หรือเพียงเพราะอยากได้รางวัลหรือผลกำไร

๒. วิริยะ พากเพียรทำ คือ ขยันหมั่นประกอบหมั่นกระทำให้สำเร็จด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ไม่ท้อถอย

๓. จิตตะ เอาใจใส่ใฝ่ คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิด ไม่ปล่อยใจฟุ้งซ่านเลื่อนลอย ใช้ความคิดในเรื่องนั้นบ่อย ๆ เสมอ ๆ

๔. วิมังสา ใช้ปัญญาสอบสวน คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อแย้งหย่อนเกินเลยและบกพร่อง ขัดข้อง เป็นต้น ในสิ่งที่ทำนั้น โดยรู้จักทดลอง วางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

จิตที่ฝึกดี มีคุณภาพ มีคุณธรรม มีสุขภาพจิตดีแล้ว จะทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จด้วยจิตใจที่เป็นสุข ตามที่กล่าวแล้วว่าการทำงานก็ประสบผล ตัวคนก็ประสบความสุข

^๓ พระธรรมปิฎก(ป อ ปยุตฺโต) การพัฒนาที่ยั่งยืน, กรุงเทพมหานคร บริษัท สหธรรมมิก จำกัด, ๒๕๓๗ หน้า ๑๘๒

สรุป

ตามที่กล่าวแล้วว่า การบริหารกาย โดยทำให้กาย เคลื่อนไหวไปมา เช่น การเดิน การวิ่ง การยกน้ำหนัก ต่อยมวย เตะฟุตบอล ขี่จักรยาน ว่ายน้ำ การบริหารกายต้องทำให้กายได้เคลื่อนไหว แต่ตรึงกันข้าม การบริหารจิต จะบริหารได้โดยการทำให้อึดนิ่ง ทำให้จิตสงบ ที่เรียกว่าทำให้จิตเป็นสมาธิ การฝึกบริหารจิตโดยการฝึกจิตให้เป็นสมาธิ ทำให้จิตสงบ จิตสงบจิตนิ่งแล้วจิตจะมีกำลัง การที่ใครยกน้ำหนักได้มาก ๆ ว่ายน้ำได้ไกล ๆ แสดงให้เห็นว่าคนนั้นมีกำลังมาก แต่หากจิตของใครนิ่งได้นาน เป็นสมาธิได้นาน ๆ แสดงว่าจิตคนนั้นมีกำลังมาก เรียกว่ามีพลังจิตสูง

ประการสำคัญก่อนพัฒนาจิต ก่อนฝึกจิตเราต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของจิต เข้าใจในคุณลักษณะของจิต ให้มากขึ้น แล้วจะพัฒนาจิตให้จิตมีคุณภาพ คือ จิตมีคุณความดี คุณธรรมมากขึ้น มีหลักใจที่ดีขึ้น จะสามารถพัฒนาฝึกให้จิตมีสมรรถภาพจิต คือ จิตมีความสามารถ เช่น ให้มีสติ ความระลึกได้ มีวิริยะ ความพากเพียร มีขันติ ความอดทน และสามารถฝึกให้จิตมีสุขภาพจิตที่ดี ได้แก่สภาพจิตที่ปราศจากความขุ่นมัว เศร้าหมอง เร่าร้อน จะมีความสุขสดชื่น อันเป็นประเด็นที่มีความสำคัญมาก

บรรณานุกรม

- พระโพธิญาณเถร (หลวงปู่ชา สุภทฺโท) คีล สมาธิ ปัญญา.
กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา. ๒๕๕๐.
- พระราชวุฒาจารย์ (หลวงปู่ดุลย์ อตุโล). หลวงปู่ฝากไว้.
พิมพ์ในการทำบุญอายุครบ ๖ รอบ (๗๒ปี) พระเทพกวี
(ลือชัย คุณวุฒโธ ป.ธ.๗) เจ้าอาวาสวัดราชาธิวาส
วิหาร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ๒๕๕๑.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). วิถีคิด ตามหลักพุทธธรรม.
กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ โรงพิมพ์สหมิตร. ๒๕๓๓.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) การพัฒนาที่ยั่งยืน,
กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๗.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) สมาธิ. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ศยาม. ๒๕๕๐.
- พันเอกปิ่น มุกขนัด. ปาฐกถาเรื่อง จิต. กรุงเทพมหานคร:
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย. ๒๕๕๑.

(ต่อจากฉบับที่ ๖๙)

• พระสุเมธ สุวฑฒน์
กณศึกษาศาสตร์ มธส

คนที่ชอบเปิดเผยความลับและป่าวประกาศให้ผู้คนรู้ทั่ว ชีวิตก็จะพังพินาศเพราะลึนตัวเอง เหมือนดั่งลิงพังเพราะคลิ้นกระหนาบตี ควรปกปิดความลับไว้ อย่าได้เปิดเผยและอย่าหลงกับคำชมจนเปลี่ยนใจเผยความลับออกมา)

สิ่งที่เป็นความลับและไม่ควรเปิดเผยนั้น เช่น ความลับเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศชาติ ได้แก่ ความลับระหว่างประเทศ ความลับขององค์กรและหน่วยงานทางราชการ ความลับของบริษัทห้างร้านต่าง ๆ เป็นต้น และความลับที่เกี่ยวกับความผาสุก ความสงบสันติสุขของคนในชาติ เช่น ความลับของสามีภรรยาในครอบครัว ความลับระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ระหว่างครูกับลูกศิษย์ ระหว่างเจ้านายกับลูกจ้าง ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น ในประเด็นความลับระหว่างสามีภรณยานั้น สามีและภรรยาไม่ควรเปิดเผยสิ่งไม่ดีของกันและกันให้สาธารณชนรู้ เพราะจะทำให้เกิดความไม่ไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกัน และทำให้ครอบครัวแตกแยกได้ ควรจำไว้เสมอว่า “ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า” แต่ขณะเดียวกันสามีภรณาก็ไม่ควรมีความลับต่อกัน มีอะไรควรพูดคุยกันอย่างเปิดเผยและจริงใจ ไม่ใช่อารมณ์เข้าตัดลิ้นปัญหา ชีวิตการครองเรือนจึงจะมั่นคงและมีความสุข

นี่ถ้ามีคนถามว่า ถ้าไปพบเห็นการกระทำเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบทำให้หน่วยงานเสียหายหรือการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคมประเทศชาติ เราควรจะปกปิดไว้เป็นความลับหรือควรเปิดเผยดี ก็ขอตอบว่า เรื่องใดก็ตามถ้าเปิดเผยแล้ว ตัวเรา คนอื่น หน่วยงาน สังคมและประเทศชาติ

ไม่เดือดร้อนเสียหาย เป็นผลดี เป็นประโยชน์ และเกิดสันติสุข ก็ควรเปิดเผย เพราะจะได้รับรู้และช่วยกันหาทางป้องกันแก้ไข ถือเป็นการทำงานหน้าที่ของพลเมืองดีอีกทางหนึ่ง หากเรานิ่งเฉย ไม่ยอมรับรู้อะไรทั้งสิ้น ทำเป็น “เอาหูไปนาเอาตาไปไร่” ก็ดูจะขาดจิตสำนึกที่ติดต่อส่วนรวมไปสักหน่อย

๑๕. ละเว้นการทำบาป

ชาติที่ทางจอแก้ว หมาพรานเคยคว่า เล็งแล้ว
ค้นว่าถูกกลืนเนื้อเพื่อเข้าบ่วง

คนใจพาบชั่วฮ้าย	หมายก่อกรรมเวร
เป็นคนเข็ดขวงขัด	ครอบคลุมให้คนย่าน
เป็นมารสังคัมกลัว	มัวเมาบ่เห็นป้อง
ป้องแต่เลงลักบึ้น	ตีฆ่าข่มเหง
ชาวหนุ่มควรละเว้น	ทางบาปมัวหมอง
จงเปลี่ยนแปลงป้องประสงค์	ขอบกระทำทางก้าว
ดาวอยู่เทิงทางฟ้า	เวหายังใสส่อง
ดาวใจเจ้าอย่าหม้อม	ให้หอมเข้าทั่วเมือง ขอบแล้ว

(คนใจบาปชั่วร้าย มุ่งก่อแต่กรรมเวรและทำให้ผู้คนหวาดกลัว เป็นมารสังคัม มุ่งแต่ลัก ปล้น ฆ่า ตี และข่มเหงหนุ่ม ๆ จึงควรละเว้นการทำบาปซึ่งทำให้จิตใจเศร้าหมอง ควรตั้งเป้าหมายชีวิตไว้ในทางที่ก้าวหน้า (ตั้งเป้าหมายชีวิตไว้ให้สูง ดาวอยู่บนฟ้าคว้ามารองให้ได้))

สมัยที่ ๓
สมัยที่ ๑๙
รุ่นที่ ๕๗

การสวดมนต์
ทำสมาธิ

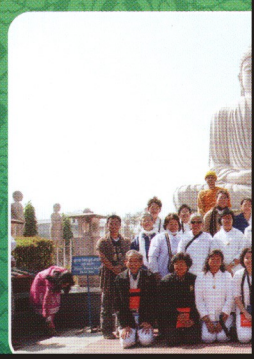
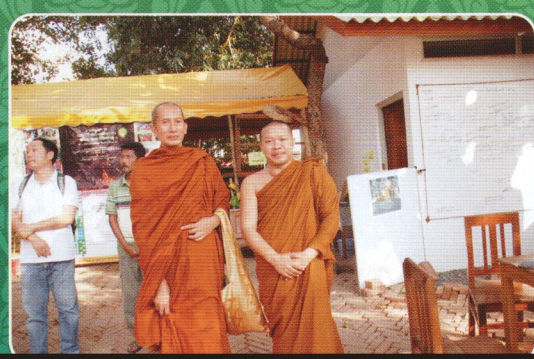
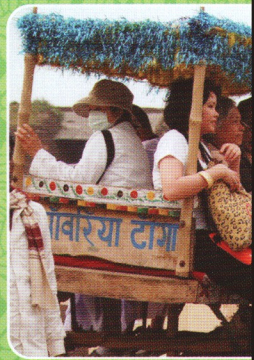
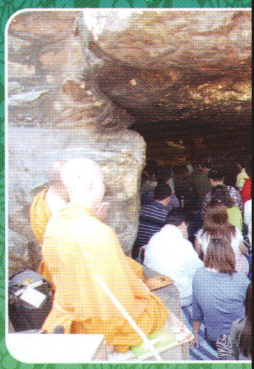
โรงเรียน

มหาบัณฑิต

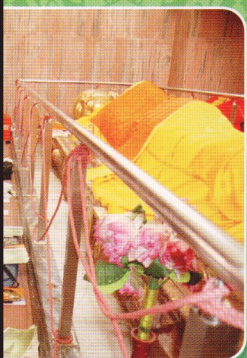
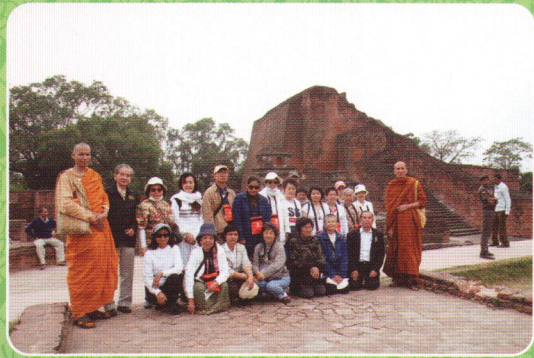
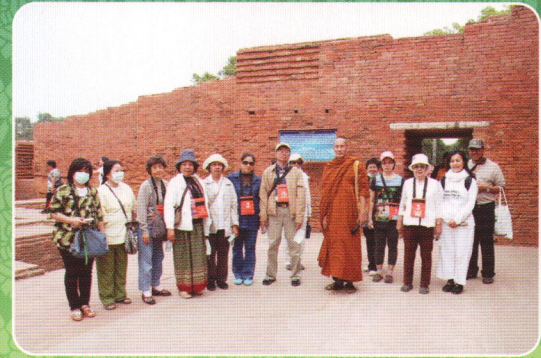
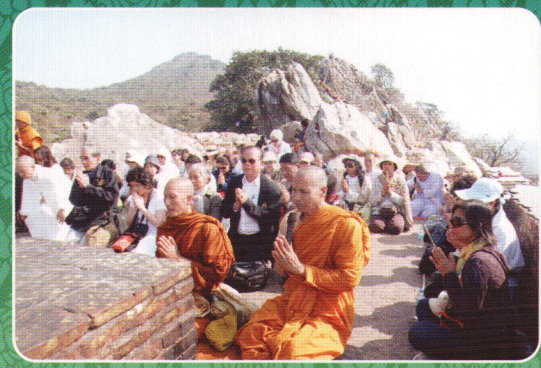
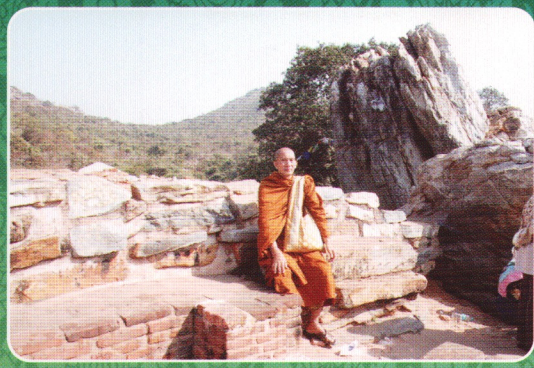

ประมวลภาพ

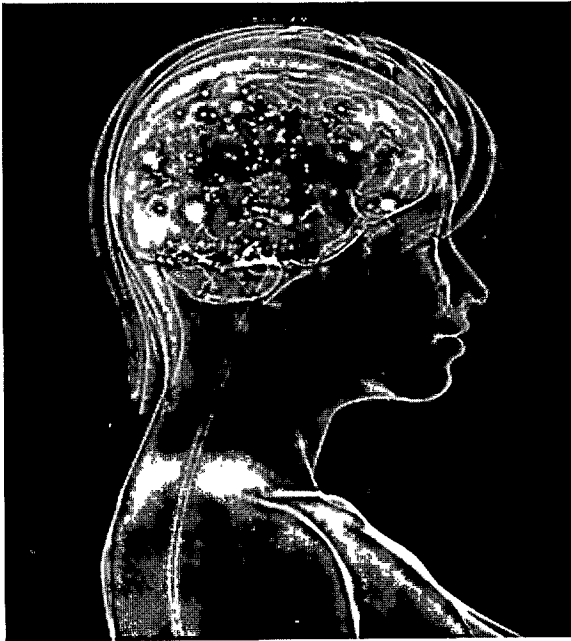
พระศรีมงคลเมธี คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา และคณาจารย์ พาพระคุณเจ้าและญาติโยม ไปจาริกแสวงบุญ ๔ สัปดาห์

นิยสถาน ประเทศอินเดีย เพื่อหาทุนการศึกษาของคณะศาสนาและปรัชญา ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๑๗. ชื่อ (โง่) นัก มักถูกหลอก

ถูกตายหย่อนความโง่ โดตายหย่อนความซื่อ

คนล่ายลวงหลอกต้ม มีอยู่หลวงหลาย
 บ่อาจอธิบายยก ยินปั้นแปลอ้าง
 หลวงเหลี่ยมกลโกทาง ทางเดินของคนชั่ว
 ตัวยะวะกินบ่แล้ว เงินค่าแนวค่าล้าน
 ก็ผลาญเกลี้ยงกลิ้นบ่ยัง
 จังว่าต้องต่อตั้ง สติเที่ยงทันเขา
 จื่อจำค่าคนคดี อย่าโง่งมงงเชื่อ
 อย่าผลอดตัวมัวจา ตาใจใสส่อง บ่ตีได้
 ไขปัญญาเยืองปองแจ้ง ทางชอดเห็นฮ่อมฮ้าย
 เขาต้มก็บ่ตายดอกนา

(คนพวกนักหลอกลวงต้มตุ๋นนั้นมืออยู่มากมายหลายประเภทจนไม่อาจจะนำมากล่าวอ้างได้หมด คนพวกนี้มีเล่ห์เหลี่ยมมาก บางครั้งหลอกกินข้าวแล้วยังไม่พอ ยังหลอกเอาเงินทองของมีค่าเราไปหมดด้วย ดังนั้น ต้องตั้งสติให้ดีให้รู้ทันเขา รู้จักจดจำคำพูดที่ผู้คนกล่าวเตือนไว้ อย่าได้โง่เขลา และอย่ามัวแต่พูดจาจนพูดตามืดบอด ให้ใช้ปัญญาแห่งทะลุจนเห็นเล่ห์กลนั้นแม้เขาจะต้มตุ๋นก็ทำอะไรเราไม่ได้หรอก)

วิธีป้องกันการถูกหลอกลวงต้มตุ๋นที่ดีที่สุดและง่ายที่สุดก็คือ การไม่โลภมากอยากได้เกินเหตุนั่นเอง ถ้ามีคนแปลกหน้าหรือใครก็ตามมาเสนอขายสิ่งของหรือชักชวนให้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากเห็นว่ามีพิรุณและไม่น่าไว้วางใจ ก็ขอให้ท่องคำนี้ให้ขึ้นใจว่า “ไม่โลภหนอ ๆ ไม่อยากได้หนอ ๆ” แค่นี้ก็เพียงพอที่จะเอาตัวรอดจากการถูกต้มได้แล้ว ลองคิดดูให้ดี คนที่ถูกหลอกส่วนมากสาเหตุจะมาจากความโลภของตัวเองนั่นเอง อยากได้ในสิ่งของและผลประโยชน์ที่เขานำมาเสนอ จนขาดการยั้งคิดและพิจารณาไตร่ตรองให้ดี ดังนั้น จึงถูกหลอกได้ง่าย ๆ

๑๖. ชั้นอาสาทำคุณประโยชน์

ทำคุณให้ อย่าเสียใจไว้ดอมเพิ่น แพงเฮย
 แม่นลิ้มซิกเสี้ยว ถนนอมไว้ จังดี พ่อแล้ว

ใจให้โลสิ่งแก้ว แว่วแว่นวงสมร
 คือดั่งจันทธรเพ็ง พุงพรมพรายฟ้า
 อาสาแข็งขันค้ำ ทำคุณครองประโยชน์
 หนีหลีกทางโทษฮ้าย หมายสร้างสิ่งดี

อย่ามีใจจิตแล้ง แหงฮ่านฮมเผา
 อย่ามัวเมามัวคิด แคบคุงคากอัน
 บั้นแบ่งแองกายพร้อม แหงใจประกอบส่วน
 คุณค่าคนสิครบถ้วน ควรรักษาสืบสร้าง
 อย่าวางให้จ้อยจาง เถาะนา

(ควรทำจิตใจให้ผ่องใสเหมือนพระจันทร์วันเพ็ญอาสาทำคุณประโยชน์อย่างแข็งขัน หลีกหนีสิ่งให้โทษ (หลีกเว้นจากทางเสื่อม) มุ่งทำแต่สิ่งดี อย่าแล้งน้ำใจ อย่ามัวคิดแคบ ๆ ตื้น ๆ ให้รู้จักช่วยเหลือด้วยแรงกายแรงใจ คุณค่าของความเป็นคนจึงจะสมบูรณ์)

ทางแห่งความเสื่อมมีอยู่ ๖ ทาง ได้แก่ ตีมน้ำเมา เทียวกลางคืน เทียวดูการละเล่น เล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร และเกียจคร้านทำงาน ผู้ที่หวังความเจริญก้าวหน้าในการดำเนินชีวิต ก็จงหลีกหนีให้ไกลจากสิ่งเหล่านี้เถิด

ศัพท์น่ารู้

กาน	= ก. กั้น, ขวาง, สกัด เช่น กานประตู = ขวางประตู
กระบวย, กะบวย	= น. ภาชนะสำหรับตักน้ำ มีด้ามถือ โดยมากทำด้วยกะลามะพร้าว
ชีว	= ก. เบื่อหน่าย, เกลียด
คิง	= น. ร่างกาย, ตัว
คำรหัส	= น. ความลับ
ชอด	= ก. ทะลุปรุโปร่ง, รั่ว
เซื่อง, เซื่อง	= ก. ชุกซอน, ปกปิด, กำบัง
ดอม	= บ. ด้วย, โดย, กับ เช่น อยู่ดอม = อยู่ด้วยกัน
ตัวะ	= ก. โททก
เทิง	= ว. บน, เบื้องสูง, เหนือ
เทียม	= ก. เปรียบ, เทียบ, เท่ากัน, คู่กัน
บ่อนนอน	= น. ที่นอน
เพื่อ	= ก. เกาะ อาศัยไม่ให้ล้ม, ขยับเข้ากระทบใกล้ ๆ
ภายหลัง	= น. ภายหลัง, ทีหลัง

ม้าง	= ก. ทำลาย, รื้อ, ล้าง, มล้าง
เมี้ยน	= ก. เก็บ, ปิด, ซ่อน
ยัวะ	= ก. ยู
ยู้	= ก. ผลัก, ค้ำ หรือจุนให้เคลื่อนไป
โลลา	= ก. ละทิ้ง, จากไป
โอ	= น. ภาชนะสำหรับใส่น้ำ = ชัน
อุ	= น. โองเครื่องปั้นดินเผา ลักษณะทรงสูง ปากค่อนข้างแคบ
แฮ้ว	= น. เครื่องดักสัตว์ชนิดหนึ่ง = แร้ว

หนังสืออ้างอิง

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. พจนานุกรม
ภาษาถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ :
ทางหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์, ม.ป.ป.
พระครูภาวนานุศิษฐ์ (หลวงปู่คำสิงห์ สุขทุโท). สำนวน
โบราณ อีสาน สุภาพิต สอนลูก. ม.ป.ท., ๒๕๓๙.
พระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงปู่ปัญญาันทภิกขุ). รักลูก
ให้ถูกทาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระพุทธรศาสนาของ
ธรรมสภา, ๒๕๕๐.

ลักฉวา – น้ำท่วบ

รศ.จ่านอง คັນธิกร
 อ.ร.ศ.,ศ.น.บ.,M.A. อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์

ลักฉวา สุดอ่วมน้ำท่วบไทย
 จากนครสวรรคร์สลับบรรยาย

เมืองปทุมท่มกัันกัันไม่อย
 จากปทุมรังสิตติดตามมา

ไ้อ้างใหญ่ใหญ่นักกระอักซ้ำ
 ลูบวงเลนเห็นดีมีเป็นรอง

วอนองค์พระสูงใหญ่ได้ปปกป้อง
 พอให้น้ำรีบผ่านบันดาลดล

ให้พี่น้องผองเราเอาใจหวัง
 ทุรฐานนานพบสบคัันมา

สายน้ำไหลปนน้ำตามาเป็นสาย
 ความวอดวายยังมีหยุดอยุธยา

พ่อเมืองสู้จันถูกย้ายไปก่อนหน้า
 ถึงเมืองนนท์ลัันหน้าลบบัวทอง

คนบางกรวยชวยกรรมซ้ำเป็นหนอง
 สายน้ำจองริบรุดพุทธมณฑล

จะปิดทองสวดยานีย์ลืบทน
 เพื่อห่มชุนเพลาทุ่ซุ่ที่มีทว

มนิตั้งกุศลใสในเบ็องหน้า
 คงไม้ซ้ำผ่านไปคลายใจ เทอญ

จิตเป็นนาย

กายเป็นข้า

พระพุทธองค์ทรงตรัสรู้
คือ ศิล สมาธิ และปัญญา
“จิตเป็นนายกายเป็นข้า”
กุสสลากุสลาจิตพาไป
รักษากายวาจาเรียกว่าศีล
สมณะวิปัสสนาคือการงาน
จิตเพ่งรูปเพ่งนามตามรู้
มันครอบงำกักขังตั้งอาคม
อย่าชอบอย่าชังจงวางเฉย
ทุกอิริยาบถจงระวังยืนเดินนั่งนอน
“จิตเป็นนายกายเป็นข้า”
เห็นรูปนามขาดปัญญาจึงยึดมั่น
จิตรู้แจ้งแทงตลอดตลอดค้นหา
ปฏิกุศลเนาเหม็นช้ำกับปีกาล
“จิตเป็นนายกายเป็นข้า”
ทะยานอยากเพราะจิตอวิชชา

บรมครูสอนเรื่อง “ไตรสิกขา”
เป็นมรรคาพ้นทุกข์สุขกายใจ
จะไต่เต้าขึ้นสวรรค์ลงนรกหมกไหม้
จิตคือปัจจัยสูนิพพาน
ทั้งมือตีนปกติไม่เฟ้นพาน
สงบระงับดับสังขารปรุงอารมณ์
ตามคูเผลอค้นหาอุปาทานที่ซึ่ม
แปดเปื้อนเข้าผสมเกิดนิเวศน์
ฝึกสติให้คุ้นเคยไม่แข็งอ่อน
สังวรอินทรีย์ทุกวี่วัน
จะทุกข์สุขปวดร้าวไหวหวั่น
ถืออึดตาแข็งขันอุปาทาน
กายยาวาหนาคับคือสุสาน
ปัญญาญาณกำหนดรู้ดูอึดตา
ก่อเกิดเรื่องราวเพราะค้นหา
ขาดศีลสมาธิปัญญาบารุปรนาม

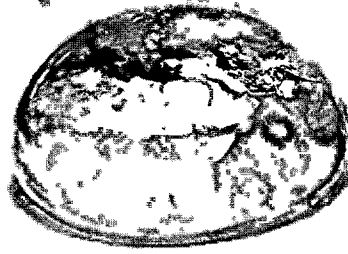

กำหนดรู้พุทโธลมหายใจ
พุดเช้าโธออกทุกโมงยาม
แล้วฟังดูอาการสามสิบสอง
กำหนดรู้ดูเฉยเฉยอย่าเกร็ง
เพ่งกายนอกภายในไม่ส่ายออก
แล้วกำหนดจิตเพ่งดูอีกที
จึงปล่อยวางร่างกายหายวับ
เดินฉาน ๑ - ๒ - ๓ - ๔ ต่อไป
เข้าฉานออกฉานชำนาญแล้ว
ศีลสมาธิปัญญาเกลียดวกลม
นี่คือคำสอนศาสนาพุทธ
เกิดเป็นคนจะมีค่าเพราะคมเดียว

ผูกจิตไว้ทุกเวลาอย่ามองข้าม
จิตตามเข้าออกบอกรตัวเอง
จิตท่องเที่ยวไปให้เหมาะสม
อย่าเร่งอย่ารอรู้พอดี
ไม่กลับกลอกวอกแวกแหวกหนี
รู้ชั่วรู้ดีในดวงใจ
จิตจับจิตอยู่ดูแจ่มใส
จักได้ "เอกัคคตารมณ์"
ตั้งได้ดวงแก้วที่เหมาะสม
ทั้งนายบ่าวผสมผสานเป็นหนึ่งเดียว
รู้สมมุติรู้วิมุตติไม่ลดเลี้ยว
ตัดเกี่ยววอวิชาฆ่าตัวตนา

ขุน ร่ายอง
ประพันธ์

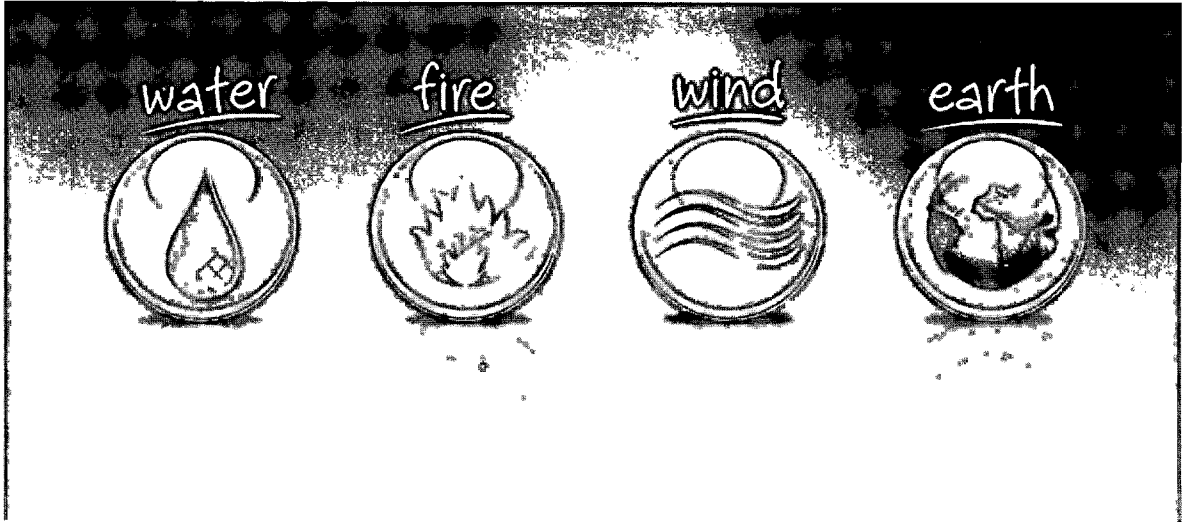

แหกคอก

ฉันมองดูดวงดาวในราวฟ้า
 เมฆคล้อยลอยล่องอยู่เรียงราย
 หรีดหรีงแสร้งไรราวป่า
 กลิ่นผกาเกิดแก้วที่ตอมดม
 น้ำค้างหยดเหาะเยยอดหญ้า
 วังเวงหวานแว่วสำเนียงไพร
 แสงเดือนสาดส่องนันทองน้ำ
 ย้อนรำลึกตริกตราเคยอาทร
 ทวนคิดดอกเอ๋ยเคยอบอุ่น
 ไตนอกขุนซังบังวิญญูถาม
 รู้ว่าโลกวิสัยเป็นเช่นนี้
 เพิ่งพิศสรรพลึงในแผ่นดิน
 ตัวตนเรือนร่างที่ร้อนเรา
 เกิดแก่เจ็บตายที่ยื้อยุด

สงสัยไร้เดียงสาหาความหมาย
 สายลมพลิวผ่านชานอารมณ
 ปลุกเร้ามนตรามาประสม
 โขยซ้อนอารมณ์ประโลมใจ
 เฟงพิจารณาด้วยสงสัย
 ผิกพินดวงใจไหวอวารณ
 กระเพื่อมวัชบสำเนาทำอักษร
 แต่ปางก่อนนั่งเฝ้าเสานิทาน
 มาเคื่องขุนซังคับนับสงสาร
 ฤาเป็นตำนานคิลปิน
 จะคิดสู้หรือหนีอวารณถวิล
 จบสิ้นจักรวาลยอมขังมนุษย์
 ลุ่มหลงมัวเมาไม่สิ้นสุด
 ติดสมมุติคอกขังฝังปัญญา

ทางใดหนอจักหลุดรอดเล่า
 เฟ่งเพียรสมณะภาวนา
 อดีตอนาคตคือธรรมเมา
 คือธรรมโมธรรมะหยุดโง่งม
 ผูกจิตรู้ตัวกระชับมัน
 เฟ่งกายรู้กายรู้ผ่อนคลาย
 แหกคอกกักขังนั่งกรรมฐาน
 ยิ่งหยุดปรุงแต่งตัวตน
 งานโลกงานธรรมนำมนุษย์
 ธรรมชาติคือ ดิน น้ำ ลม ไฟ
 อิสระเสรีมีจริงหรือ
 ยามจิตหลุดพ้นสู่นิพพาน

ต้องขับไล่ความโง่เขลาทั้งขา
 ขึ้นสู่เอกัคคตาเป็นอารมณ
 ยกเอาปัจจุบันมาขับข่ม
 กำหนดรู้กองลมในเรือนกาย
 ตัดลึงผูกพันจิตขัดสาย
 ปล่อยเกิดปล่อยตายปล่อยตัวตน
 คือการงานสงบระงับดับสับสน
 ย่อมพ้นพ้นธนาพ้นอาลัย
 โลภียโลภุตตรหยุดสงสัย
 คือเหตุปัจจัยกระบวนการ
 สมมติชื้อบงชัดวัฏฏสงสาร
 ดับสมมุติอันตรธานแห่งอึดตา ฯ

ขุน ร้ายอง
 ประพันธ์

(ต่อจากฉบับที่ ๖๙)

• ดร.สุภาพ สุวีรางกูร
คณะศิลปศาสตร ภูมิ

บแสดงให้เห็นว่า มนุษย์หรือแม่แต่สัตว์ทั้งหลาย คบเสพคนเช่นใด ก็จะเป็นคนเช่นนั้น ซึ่งแสดงถึงอำนาจ อิทธิพลสังคมสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรม เป็นการเห็นยอมรับ สังคมสิ่งแวดล้อม ที่เป็นเหตุปัจจัยภายนอกช่วยในการ สร้างสรรค์พัฒนาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์

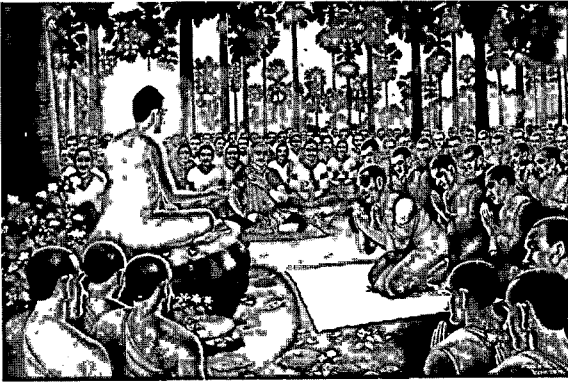
ตัวอย่างคนชั่ว

คนดีมีน้อยเปรียบเหมือนเขาโค คนช้วนั้นมีมาก เปรียบเหมือนคนสัตว์หรือโค แม้ว่าอ่านหนังสือพันเล่มหมื่น เล่มยังมีวันอ่านจบ อ่านคนที่พานพบยากยิ่งกว่าลึงไต่ เพื่อ ความรู้เข้าใจแจ่มแจ้งชัดเจนมากยิ่งขึ้น เป็นการระมัดระวัง ในการดำเนินชีวิตทางสังคม จึงขอยกแบบอย่างคนเลวหรือชั่ว คบหาแล้วมีแต่เสีย ไม่มีได้ ไม่มีประโยชน์อันใด ดังต่อไปนี้ ในสังคมพุทธ แม้มีหลายเรื่องหลายคน แต่คงไม่มีใครเกิน **พระเทวทัต** ท่านเป็นใคร เคยทำอะไรเอาไว้ ถึงถูกจารึกชื่อ เป็นคนชั่วตลอดกาล เพื่อเป็นการเตือนสติให้ระมัดระวัง และ ดูคนออกบอกคนได้ใช้คนเป็น จึงต้องนำมาแสดงเอาไว้โดย ย่อยๆ ดังนี้ ในครั้งพุทธกาล เทวทัตท่านเป็นราชกุมารในศากย ตระกูล ตระกูลของพระพุทธเจ้า เท่ากับว่าเป็นพระญาติ ของพระพุทธเจ้า บวชเข้ามาในศาสนาของพระพุทธเจ้า บำเพ็ญเพียรได้ฤทธิ์บุญคุณ แสดงฤทธิ์ได้ แต่ใช้ไปในทางที่ชั่ว แล้วคิดการใหญ่ ต้องการอำนาจความเป็นใหญ่ปกครองสงฆ์ แทนพระพุทธเจ้า คนประเภทนี้มีเยอะในสังคม มีทุกยุคทุกสมัย ไม่ว่าในอดีต ปัจจุบันและอนาคต เบื้องต้น ต้องหาพรรคพวก

ร่วมกระบวนกร โดยทำให้ขอชาติศัตรูกุมารเสื่อมใส ลาก ลักการะเป็นอันมากจึงจะเกิดขึ้น ลากลักการะยอมทำร้าย ทำอันตรายคนถ้อยคนชั่ว ลูกและผลกล้วยเกิดมากเพื่อฆ่าแม่ ตัวเองหรือต้นกล้วย ขุยไฟหรือเมล็ดไฟเกิดมากเพื่อฆ่าต้น แม่ไฟ เพราะความโลภและอยากเป็นใหญ่ปกครองคณะสงฆ์ จึงมองไม่เห็นอะไร อะไรคือบาปบุญคุณโทษ

และแล้ว พระเทวทัตก็ไปยังกรุงราชคฤห์ แล้ว แปลงร่างเนรมิตเพศเป็นกุมารน้อยมิ่งพันศรัทธาและสะเอว นั้งบนพระเพลาหรือตักของขอชาติศัตรูกุมาร พระโอรสของ พระเจ้าพิมพิสารแห่งแคว้นมคธ พระองค์ทรงเสด็จ ตกพระทัย กลัว ที่สุดก็รู้ว่า เป็นพระเทวทัต โดยประสงค์ให้เกิดความ เสื่อมใสและลามกยศ แล้วร่วมมือกัน แสวงหาอำนาจความ เป็นใหญ่ โดยยุยงให้ขอชาติศัตรูฆ่าบิดาของตนเอง แล้วขึ้น ครองราชย์แทน ส่วนตนเองก็จะฆ่าพระพุทธเจ้า ปกครอง คณะสงฆ์แทนพระพุทธเจ้า ในการวางแผน แรกเริ่มเดิมที

ก็เข้าไปขอติ๊ก กับพระพุทธเจ้า โดยอ้างว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแก่ชรามากแล้ว ขอพระองค์จงทรงพักผ่อนเถิด แล้วมอบภิกษุสงฆ์แก่ข้าพระพุทธเจ้า ข้าพระพุทธเจ้าจักปกครองภิกษุสงฆ์เอง พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสห้ามว่า อย่าเลย เทวทัตอย่าทำอย่างนั้นเลย สองสามครั้ง ก็ทรงห้ามอย่างนั้น ฝ่ายอหชาตศัตรูผู้คิดชั่วร้าย ก็ได้วางแผนฆ่าบิดาของตนเอง แม้เคยถูกจับได้ แต่ก็ได้ครองราชย์ โดยที่พระเจ้าพิมพิสารทรงทราบ และได้ทรงมอบราชสมบัติให้ด้วยดี เมื่อเป็นเช่นนั้น พระเทวทัตก็ทำการต่อไป ส่งคนราชบุรุษและนักแม่นธนูไปฆ่า แต่ก็ทำอะไรไม่ได้ พระเทวทัตเองก็ได้ขึ้นภูเขาคิชฌกูฏ ได้โอกาstkก็ถึงหินศิลาก้อนใหญ่ด้วยหมายใจว่า จะฆ่าให้ตาย แต่สะเก็ดหินศิลากระเด็นกระทบพระบาททำให้ห่อพระโลหิตเท่านั้น ก็ยังฆ่าไม่สำเร็จ ในครั้งที่สาม จึงได้ไปหาคนเลี้ยงช้างของพระราชชา โดยสั่งให้ปล่อยช้างนาฬาคีรี ช้างที่ดุร้ายที่สุดให้ไปทำร้ายฆ่าพระพุทธเจ้า แต่ก็ทำอะไรต่อพระพุทธเจ้าไม่ได้พยายามทุกอย่างเพื่อให้สงฆ์แตกกัน การทำให้สงฆ์แตกกันถือว่าเป็นกรรมหนักอย่างหนึ่ง เวลาต่อมา พระเทวทัตก็เสื่อมลาภสักการะ ประชาชนทั้งหลายต่างตำหนิติเตียนว่า แต่ก็พยายามทำลายสงฆ์ต่อไป โดยการเสนอหลักการ ๕ ประการ ดังนี้ ภิกษุทั้งหลายพึงถือการอยู่ป่าเป็นวัตรตลอดชีวิต รูปใดอาศัยบ้านอยู่ รูปนั้นพึงมีโทษ ภิกษุทั้งหลายพึงถือเที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตรตลอดชีวิต รูปใดยินดีรับภิกษุณินมัตรูปนั้นพึงต้องโทษ ภิกษุทั้งหลายพึงถือผ้าบังสุกุลเป็นวัตรตลอดชีวิต รูปใดยินดีรับจีวรจากญาติโยม รูปนั้นพึงต้องโทษ ภิกษุทั้งหลายพึงถืออยู่โคนไม้เป็นวัตรตลอดชีวิต รูปใดอยู่อาศัยที่มุงบัง รูปนั้นพึงต้องโทษ ภิกษุทั้งหลายไม่พึงฉันปลาและเนื้อตลอดชีวิต รูปใดฉันปลาและเนื้อ รูปนั้นพึงต้องโทษ พระพุทธเจ้าไม่เห็นด้วยไม่ทรงอนุญาต แต่ก็ไม่ทรงห้าม เพราะนั่นเป็นแค่วัตรการปฏิบัติเพื่อขัดเกลากิเลส ใครมี

ความปรารถนาต้องการทำก็ปฏิบัติไป เป็นความดีของผู้นั้นห้ามอวดกันหรือยกย่องชมกัน ไม่ใช่ว่า กินผักกินหญ้าแล้วจิตใจบริสุทธิ์ เพราะไม่เช่นนั้น สัตว์ประเภทกินหญ้าก็คือผู้บริสุทธิ์ และพระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้ฉันปลาและเนื้อที่บริสุทธิ์โดยส่วนสาม คือไม่ได้เห็น ไม่ได้ยิน ไม่รังเกียจ กล่าวคือไม่รู้ ไม่เห็น ไม่ได้สั่งการให้ทำ แต่ถ้าซิ่นทำลงไปปรับอาบัติหรือโทษเบาผิดวินัยสงฆ์ เมื่อเป็นเช่นนี้ ทั้งพระและประชาชนมีทั้งคนเห็นด้วยไม่เห็นด้วย เลื่อมใสไม่เลื่อมใสต่างคนต่างคิด บ้างก็บอกว่าดี ควรเป็นอย่างนั้น และไม่ติไม่ควรเป็นอย่างนั้น เกิดแตกความสามัคคีเป็นพรรคเป็นฝ่าย แยกกันทำสังฆกรรมลงอุโบสถ ฝ่ายพระผู้มีพระภาคเจ้าก็ตรัสห้ามว่า อย่าเลย เทวทัต อย่าทำอย่างนั้นเลย นั่นเป็นกรรมหรือโทษหนัก ห้ามสวรรค์ห้ามนิพพาน ตกนรกหมกไหม้ไม่ได้หลุดได้เกิดเป็นแสนปี ในที่สุด ก็ถูกแผ่นดินสูบตาย กลายเป็นผู้เตนตั้งด้านความชั่วตลอดกาล (วินัย พระไตรปิฎก, เล่มที่ ๗, ข้อที่ ๓๔๙ เป็นต้นไป) จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมของคนเลว อยากได้นั้น อยากได้นั้นไม่สิ้นสุด โดยเฉพาะความอยากต้องการชั่ว จึงพาตัวเยอ์ปรีดิ์ทั้งในโลกนี้และหน้า

ครูอาจารย์พ่อแม่ผู้ปกครองต้องรู้เข้าใจ ระมัดระวัง ลูกศิษย์บุตรหลานให้ดีในการคบหาคน และใช้ชีวิตทางสังคม คนจะดีจะเจริญก็เพราะคน คนจะเลวจะเสื่อมก็เพราะคน คบคนเช่นไร ก็จะเป็นคนเช่นนั้น เขาจะดีหรือเลว ก็จะมีพฤติกรรมลอกเลียนแบบบุคคลประเภทนั้นอย่างแน่นอน เพราะการอยู่ร่วมกันใกล้ชิดกัน ก็จะเป็นอย่างนั้น คนชั่วคนพาลใครคบเข้า ก็จะเป็นคนคบบั่น ใครแตะต้องเข้า ก็

เพื่อนคนนั้น เหมือนกับข้าของเนาเหม็นและยาพิษ ใครไปจับ
ตะต้องเข้า ก็จะเป็นอันทำลายคนนั้น คนชั่วมักนำไปในทาง
ที่ไม่ดีมีแต่ความเสียหาย คนชั่วชอบนำแต่ทุกข์ปัญหามาให้
และมีนรกเป็นที่หวังสุดท้าย ส่วนคนดีคนที่เป็นบัณฑิต ก็พึง
รู้เข้าใจมีนัยอันตรงกันข้ามเอาเองเทอญ

ผู้คบคนเลว ย่อมเลวลง ผู้คบคนดี ย่อมดีเจริญขึ้น
คบคนชั่ว มีแต่เสียและนำแต่ทุกข์ปัญหามาให้ คบคนดี มีแต่
ได้และนำแต่สุขมาให้ รู้เข้าใจอย่างนี้ควรระมัดระวังตัวให้ดี
หากแสวงหาแล้วไม่พบเจอคนดี (คนที่เสมอตนหรือดีกว่าตน)
ก็พึงเที่ยวไปและอยู่คนเดียวดีกว่า เพราะความสุขและมิตรภาพ
ไม่มีในหมู่คนพาล เพื่อนแท้มิตรดี มีน้อยไม่เป็นไร ดีกว่า
เพื่อนเลวมิตรชั่วเป็นร้อยเป็นพัน เปรียบเหมือนมีเกลือน้อย
นิดไม่เป็นไร ยังดีกว่าน้ำเค็มเต็มทะเล แต่ถึงอย่างไร มี

เพื่อนมิตรดีแล้ว ก็ควรรักษาเอาไว้ด้วยการให้วัตถุสิ่งของ
และให้คำแนะนำตามฐานะและโอกาส รู้จักพูดคุยแต่สิ่งดีงาม
ช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามฐานะและโอกาส และสุดท้าย รู้จัก
ทำอย่างสม่ำเสมอ ไปมาหาสู่กันบ้าง แต่ไม่บ่อยเกินไป
เพราะนี่คือหลักมิตรสัมพันธ์ที่ดีในสังคม

คนโง่รู้ตัวว่าโง่ ก็พอเป็นคนฉลาดได้
แต่โง่แล้วอวดฉลาด คือคนโง่แท้ๆ
(พระพุทธพจน์)

คนโง่คบหาคนฉลาดตลอดเวลา ก็ไม่รู้ความจริงอะไร
เหมือนทัพพีไม่รู้รสชาติของแกง ฉะนั้น
(พระพุทธพจน์)

(ต่อจากฉบับที่ ๖๙)

• พจนานุกรม สุพรรณานุกรม

(ตอนที่ ๔)

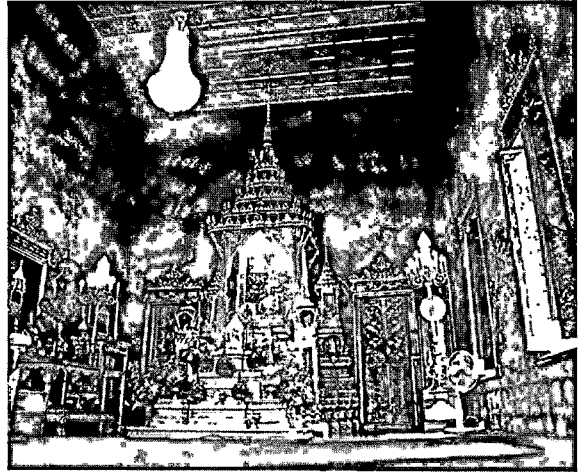
๔. วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม

วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร ตั้งอยู่ที่ตำบลพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ประมาณ ๒ ไร่ ภายหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสร้างพระอารามขึ้นมาหลายแห่งแล้ว ก็ทรงพระราชดำริที่จะทรงสร้างวัดขึ้นอีกวัดหนึ่งเพื่ออุทิศถวายแด่พระสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกนิกายโดยเฉพาะ ทั้งทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้วัดดังกล่าวนี้อยู่ใกล้กับพระบรมมหาราชวังอันเป็นที่ใกล้พระเนตร พระกรรณ ดังนั้น พระองค์จึงทรงเลือกสถานที่

ที่ซึ่งเคยเป็นส่วนกาแพหลวงมาตั้งแต่รัชกาลก่อนทำการจัดสร้างวัดขึ้นแล้วพระราชทานนามว่า วัดราชประดิษฐสถิตธรรมยุติการาม แต่ต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามวัดเป็นวัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม ซึ่งการใช้นามดังกล่าวเป็นไปตาม พระดำริอีกประการหนึ่งคือ หนึ่งให้เป็นนาม ๑ ใน ๓ ของวัดสำคัญประจำราชธานีอันเป็นประเพณีนิยมมาแต่ครั้งโบราณ ในสมัยสุโขทัยหรือสมัยอยุธยา ที่จะต้องมีวัดสำคัญ ๓ วัด คือ วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ และวัดราชประดิษฐ์ ทั้งนี้นับแต่รัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์สืบมาจนถึงสมัยพระองค์ มีปรากฏเพียง ๒ วัด คือวัดมหาธาตุ ซึ่งสมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาททรงบูรณะขึ้นใหม่จากวัดสลักเดิม แล้วเปลี่ยนนามเป็นวัดมหาธาตุ และวัดราชบูรณะซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงบูรณะวัดเลียบ แล้วเปลี่ยนนามเป็นวัดราชบูรณะ ดังนั้นเพื่อให้ต้องตามประเพณี พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระราชทานนามวัดที่สร้างขึ้นใหม่นี้ว่า วัดราชประดิษฐ์ฯ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาราชสงคราม (ทองสุก) เป็นแม่กองดำเนินการก่อสร้าง โดยเริ่มในวันศุกร์แรม ๒ ค่ำ เดือน ๘ ปีชวด จุลศักราช ๑๒๒๖ ตรงกับ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๐๗ การก่อสร้างได้แล้วเสร็จในอีก ๙ เดือนต่อมา (ประมาณเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๐๘) ปัจจุบันมี พระธรรมไตรโลกาจารย์ (พูนศักดิ์ วรรกโท) เป็นเจ้าอาวาส พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชประสงค์จะให้วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมารามนี้

เป็นวัดที่เป็นต้นแบบฉบับเฉพาะของพระสงฆ์ฝ่ายธรรมยุต
 ดังจะเห็นได้จากการที่ทรงกำหนดให้เป็นวัดที่มีมหาสีมาเช่น
 เดียวกันกับวัดบรมนิวาส วัดโสมนัสวิหาร และวัดปทุมวนาราม
 ซึ่งทรงสร้างมาก่อนหน้านี้แล้ว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรง
 ประสงค์จะให้ เป็นวัดประจำรัชกาลของพระองค์ด้วย ดังนั้น
 แบบแผนของรูปลักษณะทางสถาปัตยกรรมตลอดจนลักษณะ
 แขนงผังจึงทรงเลือกที่จะใช้คติเดิมแต่โบราณ คือ แบบ
 ประเพณีนิยม ลักษณะของแผนผังวัดจะแบ่งพื้นที่ออกเป็น
 สองส่วน คือ เขตพุทธาวาสและเขตสังฆาวาส ขอบเขต
 ของวัดแสดงด้วยกำแพงสูงล้อมโดยรอบ ตอนกลางซีกเป็น
 แนวกำแพงกั้นระหว่างเขตพุทธาวาสและสังฆาวาส มุมทั้งสี่
 ของกำแพงที่ล้อมเขตพุทธาวาส และเขตสังฆาวาสตั้งเป็น
 เสาศิลา บนปลายเสาดังแห่งเสาสีเหลี่ยมเพื่อแสดงถึงขอบเขต
 มหาสีมา บนระนาบเสายังจารึกคาถาภาษาบาลีเกี่ยวกับทิศ
 และตำแหน่งมหาสีมานั้นด้วย ส่วนองค์ประกอบอาคารที่สำคัญ
 ภายในเขตพุทธาวาสประกอบด้วยพระวิหารกับพระเจดีย์
 ซึ่งวางเรียงกันตามลำดับบนแนวแกนตั้งประธาน ที่ลากผ่าน
 กึ่งกลางของผังพุทธาวาสทั้งหมด โดยพระวิหารกับพระเจดีย์
 จะตั้งอยู่บนฐานไพทีที่สูงอีกทีหนึ่ง เฉพาะมุมไพทีทั้งสี่ทำเป็น
 ศาลาโถง ส่วนพุทธปรางค์สามองค์นั้นเป็นโรงธรรมสภาอีก
 ข้างละหนึ่งหลัง

พระวิหาร ตั้งหันหน้าประจันกับคูหาประตูทางเข้า
 ด้านหน้า เป็นอาคารชนิดมีมุขโถงลาดใต้ชื่อ ขนาดเจ็ดห้องเสา
 กว้างยาวประมาณ ๗.๕ X ๑๘.๕ เมตร (ไม่รวมพะไลและมุข)
 รูปแบบอาคารและองค์ประกอบต่าง ๆ ใช้อย่างไทยประเพณี
 โดยทำเป็นหลังคาลดหน้าหลัง มีดัดหลังคาซ้อนสามชั้น เฉพาะ
 ดับสุดท้ายปล่อยชายคายาวออกมาตั้งเสापะไลรับ พะไล
 ของพระวิหารหลังนี้เป็นแบบ พะไลลอย (ไม่มีฐาน) ที่ตั้งบน
 พื้นฐานซึ่งยกจากไพทีเพียงเล็กน้อย ทั้งยังเป็นเพียงพะไล
 ข้างที่ไม่ใช่พะไลโอบหรือพะไลรอบอย่างวัดโสมนัสวิหารหรือ
 วัดบรมนิวาส ทั้งนี้เพราะด้านหน้าและหลังของผนังหุ้มกลองซีก
 เป็นมุขโถงออกมา แบบมุขลอยเช่นเดียวกับพะไล ความ
 ละเอียดอ่อนของการออกแบบสังเกตได้จากการกำหนด
 รูปแบบของเสापะไลกับมุขโถง ซึ่งจะเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงการใ้
 แบบอย่างของลักษณะเสากับความสำคัญของตำแหน่งได้
 เป็นอย่างดี กล่าวคือเสามุขโถงจะใช้เสาย่อยเหลี่ยมไม้สิบสอง
 มีบัวหัวเสาทำเป็นบัววงซ้อนตั้งรับฐานสิงห์ ส่วนเสापะไล
 ใช้เสากลม มีบัวหัวเสาแบบบัวโถที่ใช้เพียงฐานปัทม์รับ ตัว
 มุขโถงนั้นใช้องค์ประกอบตกแต่งตามแบบอย่างโบราณทุก
 ประการ มีสาทร่ายรวงผึ้งแกะสลักลายช่อใบเทศลายประธาน
 หน้าบันมุขโถงเป็นรูปพระมหาพิชัยมงกุฎประดิษฐาน
 บนพานแว่นฟ้าพร้อมพระแสงขรรค์ชัยศรี มีฉัตรประกอบ
 สองข้าง ส่วนลายประกอบทำเป็นกระบวนลายก้านชดช่อ
 ทางโต ป้านลมแต่งด้วยเครื่องล่ายองแบบนาคสะดุ้ง นำ
 สังเกตว่า แปรวงของพระวิหารวัดราชประดิษฐานสถิตมหา
 สีมารามนี้ใช้แปเหลี่ยม ซึ่งต่างกับแปรวงของวัดบรมนิวาส
 และวัดปทุมวนารามที่แปเอียง ตัวหน้าบันประธานแกะสลัก
 เป็นรูปเครื่องหมายแทนพระองค์เต็มยศ คือ มีพระมหาพิชัย

มงกุฎประดิษฐานเหนือพานแว่นฟ้าซึ่งวางบนแท่นพร้อมกัน พานรองพระแสงขรรค์ชัยศรี ทั้งหมดเทินอยู่บนหลังช้าง ไอรพรตสามเศียร มีฉัตรประกอบสองข้าง ส่วนลายประกอบ ใช้กระบวนลายก้านขดช่อหางโตเช่นกัน นำแปลกตรงที่มี พระแสงขรรค์ชัยศรีสององค์คือมีกษัตริย์สองพระองค์ นอกจากนี้ยังมีส่วนของหน้าบันชั้นลดซึ่งแกะสลักเป็นกระบวน ลายก้านขด โดยกลางไส้ของลายซึ่งจะเป็นช่อลายนั้น แกะ สลักเป็นภาพสังข์และหงส์อยู่ภายในปราสาทรวมทั้งมีภาพ เทวดาอัถุมณีซึ่งเป็นเครื่องประกอบพระมหากษัตริย์ ลักษณะของกระบวนลายทั้งหมดนี้ตกแต่งด้วยการปิดทอง ประดับกระเจกลี เช่นเดียวกับบัวหัวเสา และซุ้มประตู หน้าต่างนั้นทำเป็นซุ้มแบบทรงมงกุฎ อันเป็นสัญลักษณ์ที่ พ้องกับพระนามของผู้สร้าง ตัวประตูทางเข้าด้านหน้าจะอยู่ ตรงช่องกลางแนวเดียวกับมุขโถง ส่วนสองข้างมุขนั้นทำ เป็นช่องหน้าต่าง ต่างกับด้านหลังซึ่งกลับทำประตูเข้าออก ผนังตรงกลางระหว่างมุขหลังจะเป็นคูหาปิดแผ่นศิลาจารึก อันเป็นประกาศของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สองฉบับคือ ฉบับบนเป็นปี พ.ศ. ๒๔๐๗ กล่าวถึงการสร้าง วัด ส่วนประกาศฉบับล่างเป็นปี พ.ศ. ๒๔๐๘ กล่าวถึงการ ผูกพัทธสีมาวัด ผนังอาคารมีพระประธานจำลองจากพระ พุทธลีหิงค์ พระนามว่า พระพุทธลีหิงค์ปฏิมากร ขนาดหน้า ตักกว้าง ๑ ศอก ๖ นิ้ว สูง ๑ ศอก ๘ นิ้ว ประดิษฐานบน บุษบก และมีพระพุทธรูปจำลองอื่น ๆ เช่น พระพุทธรชินราช พุทธชินสีห์ พระศาสดา และพระนรินทราย ประดิษฐานบน ฐานด้านหน้าอีกอย่างละองค์ บนผนังภายในวัดราชประดิษฐ สถิตมหาสิมาราม สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๗ มีการ วางแผนผังเป็นแบบแบบวางด้านซ้าย-ขวา คือ ตำแหน่ง เขตสังฆาวาสอยู่ด้านซ้ายหรือด้านขวาของเขตพุทธาวาส มีรูปแบบวัดโดยวางวางพระวิหารอยู่หน้าพระเจดีย์ โดยไม่มี พระอุโบสถ เนื่องจากกำหนดสิมาเป็นแบบสิมาชั้นเดียว คือ มหาสิมา เป็นสิมาขนาดใหญ่ที่โอบล้อมบริเวณวัดทั้งหมด ซึ่งเป็นวัดเดียวที่ทรงสร้างรูปแบบนี้พระวิหารนี้ประดับตกแต่ง ด้วยภาพจิตรกรรมฝาผนัง โดยหุ้มกลองด้านหน้าเขียนภาพ เหตุการณ์เกี่ยวกับการเกิดสุริยุปราคาที่ตำบลหว้ากอ ส่วนด้านอื่น ๆ นั้นเขียนเป็นตอน ตอนบนเหนือหน้าต่าง เขียนภาพเทวดานางฟ้าเหาะเต็มไปทั้งผนัง ส่วนตอนล่าง ระหว่างช่องหน้าต่างเขียนภาพพระราชพิธีสิบสองเดือน ซึ่งภาพเหล่านี้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงโปรดให้เขียนขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ เนื้อช่องประตู หน้าต่างตอนบนทำปูนปั้นเป็นลายทำนองลายกรอบกระเจก มีจารึกแผ่นหินอ่อนเกี่ยวกับพุทธภาคด้วยอักษรอริยกะ สำหรับบานประตูหน้าต่างนั้นด้านในเขียนลายก้ามมะลอ อย่างญี่ปุ่น ส่วนด้านนอกสลักก้านแย่งซ้อนกันสองชั้นปิดทอง ประดับกระเจก

พระเจดีย์ หรือปาสาณเจดีย์ ตั้งอยู่ด้านหลังพระ วิหาร เป็นเจดีย์ทรงกลมแบบลังกา ฐานสี่เหลี่ยม สร้างด้วย การก่ออิฐถือปูนแล้วประดับด้วยหินอ่อนทั้งหมด สูงประมาณ ๑๕ วา

ส่วนเขตสังฆาวาสนั้น วางเขตสังฆาวาสขนาดด้าน ซ้ายขวาหรือตะวันออกตะวันตกของเขตพุทธาวาส แบ่งหมู่ ฎีกเป็นคณะ ๒ คณะ คือ คณะนอก (หมู่ฎีกด้านซ้ายของ เขตพุทธาวาส) และคณะใน (หมู่ฎีกด้านขวาของเขตพุทธาวาส)

สรุป วัดราชประดิษฐสถิตมหาสิมาราม สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๗ มีการวางแผนผังเป็นแบบแบบวางด้าน ซ้าย-ขวา คือ ตำแหน่งเขตสังฆาวาสอยู่ด้านซ้ายหรือด้านขวา ของเขตพุทธาวาส มีรูปแบบวัดโดยวางวางพระวิหารอยู่หน้า พระเจดีย์ โดยไม่มีพระอุโบสถ เนื่องจากกำหนดสิมาเป็น แบบสิมาชั้นเดียว คือ มหาสิมา เป็นสิมาขนาดใหญ่ที่โอบล้อม บริเวณวัดทั้งหมด ซึ่งเป็นวัดเดียวที่ทรงสร้างรูปแบบนี้

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

ความล้มเหลวระหว่างประเทศต่างหากกับรัฐ : ทิศทางการศึกษาใหม่มีมติเห็นตรงกัน

(ต่อจากฉบับที่ ๖๙)

• พศ.(พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยบุลิก
บัณฑิตวิทยาลัย มส

๓. เป้าหมายของการศึกษา

เข้า หมายทางการศึกษาย่อมแตกต่างกันไปตามกลุ่มชนและในห้วงเวลาที่แตกต่างกันไป ในยุคปฐมบรรพการศึกษามีเป้าหมายเพื่อหล่อหลอมจิตใจให้เด็กประพฤติมีความสอดคล้องกลมกลืนกับสังคม ตรงตามระบบสังคม อย่างเช่นในรัฐนครเอเธนส์ เป้าหมายการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาปัจเจกชนในด้านบุคลิกภาพ และสร้างให้พวกเขาเป็นพลเมืองที่พัฒนาแล้วของนครเอเธนส์ ส่วนในรัฐนครสปาร์ตา เป้าหมายการศึกษาอยู่ที่ต้องการสร้างเด็กชายให้เป็นทหารชั้นเยี่ยมของรัฐ ในอาณาจักรโรมัน เดิมทีเป้าหมายการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาเด็กเพื่อสวัสดิภาพของชาติและกลุ่มชน แต่กาลต่อมา เป้าหมายการศึกษาอยู่ที่การตอบสนองความปรารถนาและความทะเยอทะยานของปัจเจกชน พอถึงยุคกลาง เป้าหมายการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนให้เป็นผู้นำทางศาสนา และฝึกฝนคนให้เกิดความรับผิดชอบต่อศาสนา แม้ในยุคปัจจุบันนี้ เป้าหมายการศึกษาของชาติต่างๆ ทั่วโลกก็ไม่เหมือนกัน อย่างเช่นเป้าหมายระบบการศึกษาในทวีปยุโรปและอเมริกา เป็นต้น ทั้ง ๒ ระบบมีความมุ่งหมายต่างกัันดังนี้

๑. ระบบการศึกษาในทวีปยุโรป (European Education) ในทวีปยุโรป ระบบการศึกษามีลักษณะเป็นระบบ “อภิชนาธิปไตย” (Aristocratic) มากกว่าระบอบประชาธิปไตย (Democracy) ระบบการศึกษาในทวีปยุโรปมี ๒ สาย

๑.๑ ระบบการศึกษามุ่งเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยวิชาชีพชั้นสูง การศึกษาระบบนี้จัดไว้เพื่อฝึกอบรมเด็กจากสกุลของชนชั้นสูงผู้ร่ำรวย ซึ่งแสดงแวວความสามารถให้ปรากฏ เข้าดำรงตำแหน่งการบริหารของประเทศในอนาคต มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยวิชาชีพชั้นสูงคือสถานฝึกอบรมผู้นำของประเทศนั่นเอง

๑.๒ ระบบการศึกษาวិชาอาชีวศึกษา เป็นระบบการศึกษาที่จัดไว้ให้ “ลูกตาสี ดาสา” (The hewers of Wood and the drawers of water) ผู้ยากจน เข้ารับการศึกษาด้านวิชาชีพต่างๆ เพื่อประกอบอาชีพในการดำรงชีวิตในสังคม

๒. ระบบการศึกษาในประเทศอเมริกา (American Education) ระบบการศึกษาในประเทศอเมริกาเป็นระบบการศึกษาที่เน้นหนักเรื่อง “อุดมการณ์แห่งความเสมอภาคของปัจเจกชน” (The ideal of individual equality) เด็กทุกคนไม่ว่าฐานะทางสังคมและทางเศรษฐกิจจะต่ำต้อยเพียงใดก็ตาม ย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกับเด็กอื่นๆ ในโอกาสทางการศึกษา เป้าหมายของการให้โอกาสเท่าเทียมกันนี้ ในโอกาสทางการศึกษานี้ อยู่ที่ “การพัฒนาความเป็นพลเมืองดี” (To develop a better citizenship) กล่าวกันว่าในอเมริกา “...เป้าหมายการศึกษา หากกล่าวให้สั้นที่สุด ก็มีชื่ออะไร แต่อยู่ที่ตัวสังคมนั่นเอง...” กล่าวอีกนัยหนึ่งเป้าหมายการศึกษา คือการพัฒนาเด็กทั้งหลายให้บรรลุสถานภาพทางสังคมสูงสุดเท่าที่เขาปรารถนาที่จะก้าวไปถึงนั้นก็หมายความว่า

โอกาสให้เด็กๆ ได้แสดงศักยภาพทางสติปัญญาอย่างเต็มที่ โดยอาศัยการฝึกอบรมอย่างจริงจัง เพราะนั่นหมายถึงรัฐย่อมได้รับประโยชน์โดยตรง

เมื่อวิเคราะห์จากทัศนคติของชาวอเมริกาถือว่าการทำหน้าที่ของโรงเรียนคือ “การพัฒนาปัจเจกชนทั้งหลายให้พวกเขาเหล่านั้นได้รับรางวัลทางการเงิน ทางสังคม หรือทางการเมืองในระดับสูงที่พวกเขาจะทำได้...” เพราะฉะนั้น ในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาทุกแห่งจะมีแผนภาพและตาราง แสดงรายได้ของผู้ที่จบการศึกษาแต่ละระดับชั้นว่า จบการศึกษาระดับประถม ระดับมัธยม ระดับมหาวิทยาลัย จะได้รับเงินรายได้เท่าใด แสดงให้นักเรียนทั้งหลายได้ทราบ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเหล่านั้น ใฝ่ฝันมุ่งมั่นแสวงหาความก้าวหน้าในระดับสูงขึ้นไป

ธุรกิจกับการศึกษา

วงการธุรกิจของชาวอเมริกาได้ค้นพบมานานแล้วว่า...การศึกษาอย่างต่อเนื่องของบุคคลากรในหน่วยงาน คือ “พลังชีวิต” แห่งความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องของธุรกิจ...

...ความรู้คืออำนาจ – Knowledge is Power...
ภาษิตนี้เป็นภาษิตมีมาจากบรรพกาลแต่ก็เป็น “ลัทธิธรรม” ชั่วกาลนิรันดร์

๔. ความสำคัญของการศึกษาระดับอุดมศึกษา

โลกปัจจุบัน อาชีพที่มีความเจริญก้าวหน้าสูงเพียงใด ความจำเป็นในการคัดเลือกบุคคลที่มีการศึกษาระดับสูง เข้าดำรงตำแหน่งหน้าที่การงานย่อมมีมากเพียงนั้น ผลประจักษ์เด่นชัดจึงปรากฏว่า การศึกษาคือปัจจัยสำคัญในการบรรลุ “ความสำเร็จ” และ “ความสุข” ในชีวิต...ท่านได้รับการศึกษาตามรูปแบบมากเท่าใดโอกาสที่ท่านจะมี “ความสุข” และ “ความสำเร็จ” ซึ่งเป็นรางวัลชีวิต ย่อมมีมากเท่านั้น...

ฮันส์ ปีเตอร์ กราเวนกาอาร์ท (Hans Peter Gravengaard) ได้แสดงทัศนะความสำคัญของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยไว้ดังนี้

๔.๑ การศึกษาระดับอุดมศึกษา สร้างชีวิตให้สมบูรณ์กว่าระดับปกติ

การพรรณนาคุณค่าอันประมาณค่ามิได้ของการศึกษาปวงปราชญ์ได้พรรณนาไว้ดังนี้

๑. อริสโตเติล (Aristotle) สดุดีว่า “...การศึกษา คืออาภรณ์ในกาลรุ่งโรจน์ เป็นสรณะในวิกฤตการณ์...”

๒. ไดโอเจเนส (Diogenes) ประกาศว่า “...การศึกษาคืออภิญญาภินหารที่ปกป้องคนหนุ่มสาว สิ่งปลอบประโลมใจคนชรา สมบัติของคนยากจน อภรณ์ของเศรษฐี...”

๓. เอพิคเตตัส (Epictatus) ยกย่องว่า “...บุคคลผู้ได้รับการศึกษาเป็นเสรีชน...”

๔. เปโตรนีอุส (Petronius) สรรเสริญว่า “...การศึกษาคือคลังมหาสมบัติ และวัฒนธรรมที่ไม่เคยมีวันตาย...”

๕. ธอมัส เจฟเฟอร์สัน เขียนว่า “...ไม่มีรากฐานอื่นใดที่มั่นคงรองรับการพิทักษ์รักษา เสรีภาพและความสุขของประชาชน เท่ากับการศึกษา...”

๖. เอดดิสัน (Addison) ยกย่องว่า “...ประติมากรรมสร้างคุณค่าแก่แห่งหินอ่อน การศึกษาสร้างคุณค่าแก่ดวงจิตมนุษย์...”

เราจะพบว่ามหาปราชญ์แห่งอดีตกาลเชื่อมั่นสุดซึ้งหัวใจว่าการศึกษาเพิ่มคุณค่าแท้จริงให้แก่...จิตใจ และวิญญาณ...ของมนุษย์ เฮนรี วาร์ด บีเชอร์ (Henry Ward Beecher) นักบวชอเมริกันผู้เป็นที่เคารพนับถือของมหาชน เคยเทศนาสอนประชาชนอเมริกันว่า “...การศึกษาคือความรอบรู้ว่าจะใช้ประโยชน์จากชีวิตเราได้อย่างไร คนส่วนมากไม่เคยใช้ความสามารถที่มีอยู่แล้วอย่างเพียงพอพร้อมในตัวเอง แม้เพียง ๑ ประการ หรือ ๒ ประการเลย บุคคลผู้ได้รับการศึกษา คือบุคคลผู้รู้ว่าจะใช้เครื่องมือ คือความสามารถของเขาได้อย่างไรทำให้เฉียบคมอย่างไร และประยุกต์กับวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติได้อย่างไร...”

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า ...การศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ก่อให้เกิดสภาพชีวิตที่สมบูรณ์กว่าระดับปกติ ประสบความสำเร็จมากกว่า สร้างสมรรถนะให้คนมีอิทธิพลเชิงสร้างสรรค์ ในสังคมเป็นประชากรที่ดี เป็นมิตรสหายผู้มีคุณค่า เป็นพ่อเรือน แม่เรือนผู้สง่างาม เป็นคู่สามี – ภรรยา เป็นมารดา

บิดาผู้เพียบพร้อมด้วยความเข้าใจ และอำนวยความสะดวกประโยชน์
เกินประมาณ

๔.๒ การศึกษาระดับอุดมศึกษาเปิดประตูไปสู่ “ความเด่น” ในสังคม

จากการวิจัยหนังสือ “ใครเป็นใครในอเมริกา”
ฉบับพิมพ์ ค.ศ. ๑๙๕๘ - ๑๙๕๙ ซึ่งได้ให้รายละเอียด
เรื่องชีวประวัติ และพื้นฐานการศึกษาของบุคคลเด่นในรอบปี
จำนวน ๕๐,๖๔๕ คน พบว่า ...ผู้จบการศึกษาระดับ
มหาวิทยาลัย ๗๙.๖ เปอร์เซ็นต์ เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย
แต่ศึกษาไม่จบ ๑๒.๑ เปอร์เซ็นต์ ไม่จบชั้นมัธยมศึกษาหรือ
จบชั้นมัธยมศึกษา ๘.๓ เปอร์เซ็นต์...

๔.๓ การศึกษาระดับอุดมศึกษามีโลกได้ ทำงานซึ่งมีรายได้มากกว่า

ดร.เรย์มอนด์ วอลเตอร์ (Raymond Walters)
ประธานเกียรติคุณมหาวิทยาลัยแห่งซินซินนาติ ประกาศว่า
“...กาลบัดนี้ปรากฏชัดเจนแล้วว่า เด็กหนุ่ม - สาวเพิ่มปริมาณ
มากขึ้นๆ ในการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะเหตุ
ว่ามารดาบิดาของเด็กเหล่านั้นเชื่อมั่นว่า การศึกษาในระดับ
มหาวิทยาลัย ช่วยให้บุตรธิดาของตน มีโลกชีวิตที่ดีมากใน
ด้านการเงินและเรื่องอื่นๆ...”

๔.๔ การศึกษาระดับอุดมศึกษานำมาซึ่ง “ความมั่นคง” ในงานอาชีพ

ปี ค.ศ. ๑๙๓๐ เป็นปีวิกฤตทางเศรษฐกิจร้ายแรง
ที่สุดของสหรัฐอเมริกา องค์กรสมัชชาพันธรัฐสหรัฐอเมริกาได้
วิจัยพบข้อเท็จจริงว่า หัวหน้าครอบครัวจำนวน ๓,๙๘๐ คน
ที่ได้รับ “การเชิญ” ให้ออกจากงานอาชีพ มีพื้นฐานการ
ศึกษาดังนี้

ไม่จบหรือจบชั้นมัธยม

๘๖.๐ เปอร์เซ็นต์

เรียนชั้นมัธยม ๑ ปี หรือมากกว่าแต่ไม่จบ

๑๒.๔ เปอร์เซ็นต์

เรียนมหาวิทยาลัย ๑ ปี หรือมากกว่าแต่ไม่จบ

๑.๐ เปอร์เซ็นต์

๔.๕ ประชากรผู้จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ “เสาหลัก” แห่งความมั่งคั่งของชาติ

กาลเมื่อธอมัส เจฟเฟอร์สัน พ้นจากการดำรง
ตำแหน่งประธานาธิบดี ของสหรัฐอเมริกา เมื่อ ค.ศ. ๑๘๑๖
ได้เขียนจดหมายจากคฤหาสน์ของท่าน ถึง พันเอกแอนเซย์

ว่า “...ถ้าหากว่าชาติคาคาทังจะเป็นชาติที่โง่เขลาและเป็น
ชาติเสรีในภาวะอารยธรรมโลก นับว่าเป็นความคาดหวังที่
ไม่เคยมีมาแล้วในอดีตกาล กับทั้งไม่อาจมีในอนาคตกาล

รัฐคองโกในทวีปแอฟริกาเป็นบทเรียนพิสูจน์ชัดเจน
ซึ่ง “ลัทธิธรรม” จากคำกล่าวในจดหมายของ ธอมัส เจฟเฟอร์สัน...
ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ รัฐคองโกได้รับเอกราชจากประเทศเบลเยียม
กาลนั้นรัฐคองโกมีประชากร ๑๔ ล้าน ประชากรจบการศึกษา
ระดับมหาวิทยาลัยมีเพียง ๑๖ คน ในบรรดา ๑๖ คนเหล่านี้
นี้ไม่มีผู้จบนิติศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เลย
รัฐคองโกล่มสลายจากระบอบประชาธิปไตย ภายในไม่กี่วัน
นับจากวันได้เอกราช เพราะว่าประชากร “โง่เขลา”!

...ระบอบประชาธิปไตยไปด้วยกันไม่ได้ กับความ
ไร้การศึกษาของประชากร

๔.๖ ปริญาที่เป็นผลของการศึกษา

พระธรรมปิฎกได้แสดงทัศนะปริญญาที่เป็นผลมา
จากการศึกษาว่าการศึกษาของเราปัจจุบันโดยเฉพาะใน
ระดับอุดมศึกษา นี้ เราแบ่งเป็นชั้นๆ เรียกว่า เป็นปริญญา
๓ ชั้น มีปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก การศึกษา ๓ ชั้น
นี้จะมีลักษณะที่ลุ่มลึกลงไปตามลำดับ ปริญญาตรีจะมีลักษณะ
แบบกว้างๆ ทั่วๆ ไปมากกว่า แล้วก็เจาะลึกลงไป ๆ จนถึง
ปริญญาเอก ซึ่งจะเน้นเฉพาะด้านให้มีความเชี่ยวชาญพิเศษ
ในสิ่งนั้น การแบ่งปริญญาเป็น ๓ ชั้นซึ่งตรงกับหลักการใน
พุทธศาสนา

คำว่า ปริญญา แปลตามศัพท์ว่า รู้รอบ รู้ทั่วถ้วน
รู้ทั่วถึง รู้ทั่วตลอด ความรู้ทั่วถ้วน ทั่วถึง ทั่วตลอด นี้เรียกว่า
ปริญญา แต่ถ้าแปลกันทั่วๆ ไป ท่านแปลว่า การกำหนดรู้
ปริญญา นี้ ก็มี ๓ ชั้นที่เรียกว่า ญาตปริญญา ชั้นที่ ๒ เรียกว่า
ตรมปริญญา ชั้นที่ ๓ เรียกว่า ปทานปริญญา มีความหมาย
โดยสังเขปคือ

ขั้นที่ ๑ ญาณปริญา แปลว่าความรู้ขั้นรู้จัก หมายถึง การรู้จักปรากฏการณ์ หรือเรื่องราวจำเพาะอย่าง รู้สิ่งนั้นจำเพาะตัว รู้ลักษณะจำเพาะของมัน ซึ่งเรียกว่า รู้ ปัจจัยดัดลักษณะ คือ ถ้ารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ปรากฏการณ์อันใดอันหนึ่ง ก็รู้เฉพาะสิ่ง เรื่องหรือปรากฏการณ์ นั้นให้เห็นชัด เข้าใจชัด รู้ลักษณะเฉพาะของมัน รู้สภาวะ ของมันว่าคืออะไร รู้ความเป็นมาเป็นไปและเหตุปัจจัยของมัน ว่าเป็นมาอย่างไร เกิดจากเหตุปัจจัยอะไร เป็นความรู้เฉพาะ เรื่องเฉพาะปรากฏการณ์นั้นๆ ยกตัวอย่างในทางหลักธรรม เช่น เรื่องขั้นที่ ๕ แบ่งออกเป็น รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ ความรู้อารมณ์ธรรมคืออะไร เวทนาคืออะไร รู้ว่า เวทนา คือสภาวะที่เสวยอารมณ์หรือความรู้สึกสุขทุกข์ รู้ไป จนถึงว่าเวทนานี้เกิดจากอะไร ตลอดจนกระบวนการทั้งหมด ของการเกิดขึ้นของสิ่งนั้นๆ หรือปรากฏการณ์นั้นๆ ความรู้ ระดับนี้เรียกว่า “ญาณปริญา”

ขั้นที่ ๒ ตีรณปริญา แปลว่า รู้ขั้นตรองเห็น หมายถึงรู้เห็นความจริงที่อยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์หรือ เรื่องราวที่ซึ่งเป็นลักษณะร่วมที่เป็นพื้นฐาน อันทำให้สามารถ เชื่อมโยงความรู้ในเรื่องหรือปรากฏการณ์เฉพาะกับเรื่องอื่นๆ หรือ ปรากฏการณ์อื่นๆ ได้ เข้าใจทั่วถึงกันทั้งหมด เป็นการ รู้ความจริงที่แผ่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างกว้างขวางออกไป อย่างเช่นรู้สามัญลักษณะ หมายความว่า ในขั้นหนึ่ง ตอน แรกเรารู้เฉพาะเรื่องหนึ่งๆ และรู้เรื่องนั้นจริงๆ จังๆ ต่อมา ในขั้นที่ ๒ นี้ รู้ความจริงที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังสิ่งนั้น ซึ่งความ

จริงนี้จะโยงสิ่งนั้นไปหาสิ่งอื่นทั้งปวง เชื่อมถึงกันหมด ความรู้ขั้นนี้เรียกว่า “ตีรณปริญา”

ขั้นที่ ๓ ปหานปริญา แปลว่า รู้ขั้นกำจัดละ แก้ไข ปัญหาได้สำเร็จเสร็จสิ้น หมายถึงความรู้ขั้นใช้ปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาได้สำเร็จ คือดับทุกข์ของมนุษย์ได้ ลอยตัวพ้นไป เป็นอิสระ เป็นปริญาขั้นสุดท้าย เพราะใช้ทำการได้เสร็จ สรรพ บรรลូវัตถุประสงค์

ในทางพระพุทธศาสนา ปริญาทั้งสามขั้นนี้เป็น โลกีย์ปริญา แต่เมื่อจบโลกีย์ปริญาครบ ๓ ขั้นแล้ว ก็ เข้าถึงโลกุตตรธรรม ผู้ที่สำเร็จปริญาทั้ง ๓ นี้ เรียกว่า เป็น บัณฑิต และได้ชื่อว่าเป็น อริยะ หรือ อารยชน ที่แท้จริง

ปริญา ๓ ในทางหลักธรรมนี้ ดูคล้ายกับว่าจะ กลับกันกับระบบการจัดชั้นปริญาในปัจจุบัน คือ ในปัจจุบันนี้ ให้รู้กว้างก่อนแล้วจึงเจาะลึกลงไปจนรู้จำเพาะอย่างเต็มที่ แต่ของพระพุทธศาสนากลายเป็นรู้จำเพาะก่อน แล้วจึงขยาย กว้างออกไปเป็นรู้ทั่วแต่ความรู้ทั่วในที่นี้ ไม่ได้หมายความว่า รู้ทั่วไปทุกสิ่งทุกอย่าง แต่หมายถึงความรู้ความจริงที่ลึกลง ไปถึงสิ่งที่เป็นพื้นฐานอยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์ นั้นเมื่อรู้ แล้วก็เข้าใจสิ่งนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งอื่นได้ทั้งหมด นำไปสู่ความรู้ ที่ทำให้แก้ปัญหาได้สำเร็จอย่างไรก็ตามโดยปกติเรื่อง ปริญา ๓ นี้ เป็นหลักการที่ท่านใช้ในทางจิตแต่ก็เป็นความรู้ และแง่คิดที่เกี่ยวข้องซึ่งน่าพิจารณา และอาจนำเอามา ประกอบความคิดให้เป็นประโยชน์ได้

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

มังกร แฝงตัว กวีแก้วจากเมืองซอนตะวัน

• เสมอ กลับหอม

สื่อหอมมองอาจเขียว เล่มคม

บัณฑิตงามละลม

สิ่งรู้

กวีสง่ามาตรม

ตะท่อน ทมองเฮย

คือเพชรคงเพชรผู้

เสน่ห์พร้อมพรรณงามมา

โคลงสี่สุภาพพบที่นี่ไม่ใช่โคลงโลกนิติของกวีรัตนโกสินทร์ท่านใดดอก แต่มันเป็นโคลงสี่สุภาพจากฝีปากของ “มังกร แฝงตัว” กวีแก้วจากเมืองซอนตะวัน

“เมืองซอนตะวัน” คือเมืองนครสวรรค์ คือเมืองปากน้ำโพ คือเมืองที่แม่น้ำ บึง วัง ยม น่าน ไหลมาบรรจบกันแล้วมา “ไหล” ที่นี้ เลยมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เมืองสี่แคว” นั่นแหละ

บางคนก็ให้ฉายาว่า “ประตูลูกภาคเหนือ”

เหมือนๆ กับเมืองโคราชหรือนครราชสีมาเป็น “ประตูลูกภาคอีสาน” หรือเมืองเพชรบุรี “ประตูลูกภาคใต้”

ครับ เมืองเหล่านี้จึงเป็น “ชุมทางเสือผ่าน”

“ไอ้หนุ่มลูกทุ่งบ้านผม จะไปไหนมาไหน ต้องพกมัดพกปิ่น โดยถือคตินิยมว่า เสือทุกตัวจะต้องมีเขี้ยวมีเล็บ...”

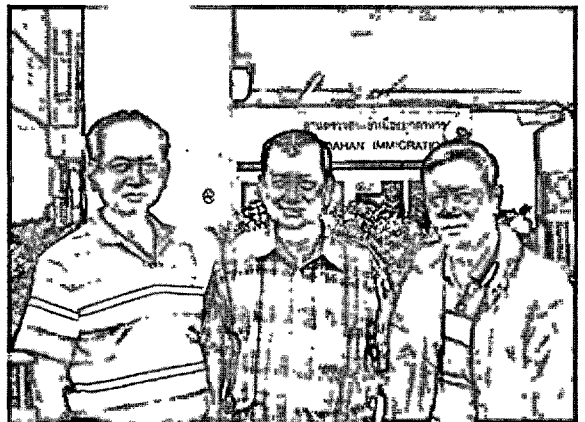
“มังกร แฝงตัว” หรือ “กร แก้วไทย” กวีแก้วจากเมืองนครสวรรค์กล่าวชี้แจงให้ผู้เขียนฟังที่บ้านพักในซอยราษฎร์บูรณะ ๒๖ เมื่อเที่ยงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา

ครับ เขาเป็นชาวพุทธอีกคนหนึ่งที่น่าเป็น “ต้นแบบ” ยกย่องขึ้นทำเนียบแฟ้มพุทธบริษัทได้อย่างสง่างาม

เขามีความสง่างามตามโคลงสี่สุภาพที่ยกขึ้นมาเกริ่นนำแล้ว

“โคลงบทนี้ ผมได้รางวัลชนะเลิศประจำเดือนในนิตยสาร “ฟ้าเมืองไทย” ของท่านอาจินต์ ปัญจพรรค ในชื่อโคลงว่า “กวีสง่าแมนมณีสาร” “นานมาแล้ว...”

ท่านผู้อ่านที่เคารพ ผมนัดพบกับ “กร แก้วไทย” กวีอาวุโสวัย ๗๒ ปี โดยมี “เวทิน ศันสนีย์เวทย์” กวีอาวุโสวัย ๗๒ ปี ซึ่งเป็น “คู่หู” ของกันและกันมาตั้งแต่วัยหนุ่ม เขาทั้งสองต่างก็เป็น “ลูกทุ่งขนานแท้” คนแรกจากอำเภอชุมแสง นครสวรรค์ คนหลังจากอำเภอท่าวัง ลพบุรี และต่างก็เริ่มต้นปลุกเสกตัวตนในรั้วอารามให้เป็น “คนลูก” เสียก่อน แล้วจึงเปลื้องผ้ากาสาวพัสด์ออกมาสู่มหาวิทยาลัยชีวิต ผ่านร้อนผ่านหนาว ผ่านเปรี้ยว หวาน มัน เค็ม จนเกินคุ้มแล้วทั้งคู่

“แล้วเราจะตายกันเมื่อไหร่...” ผมเปิดประเด็น เล่นล้อตามประสาคนสูงอายุ วัยใกล้เคียงกัน ก่อนที่จะพุ่งเข้าสู่ประเด็นที่ตั้งใจจะนำมาเสนอท่านผู้อ่าน

“เฮ้ย...ท่านขุน ไร่เรื่องเกิดเรื่องตายอย่าไปวิตกกังวล แล้ว “ธรรมชาติ” เขาจะบอกเราเองเมื่อใกล้เวลานั้น..” กรแก้วไทย ใส่คำคมออกมา จึงฮากันตึง

จากนั้นจึงรีบเข้าเรื่องที่เราจะรู้ ลึ้นๆ ย่อยๆ พอสังเขป ดังนี้

บ้านเกิดเมืองนอน

มังกร แผงดำย เกิดที่บ้านทุ่งแวง ตำบลทับกฤช อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พ่อแม่ ทำนา ทำไร่

“ถ้านั่งรถไฟสายเหนือ ผ่านสถานีปากน้ำโพ (นครสวรรค์) จะถึงสถานีบึงบอระเพ็ดแล้วถึงสถานีทับกฤช หากเลยไปถึงสถานีบางปลากด และสถานีชุมแสง..” เขาบอกเส้นทางและบอกบรรยากาศที่ประทับใจเป็นรายละเอียดอย่างแม่นยำ

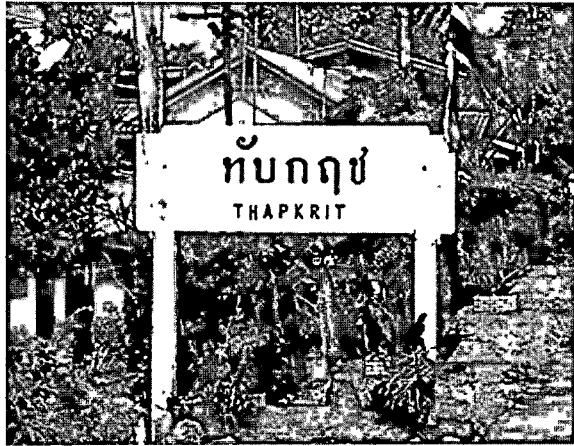
มังกรใช้ชีวิตวัยเด็กเหมือนเด็กบ้านนอกทั่วไป ไม่พิสดารหรือหวา แต่ไอ้ที่มันฝังจิต ฝังใจ และเป็นไปเอง โดยกำเนิด เขาว่า...

“ในช่วง วัยหนุ่ม ผมชอบอ่านกวีนิพนธ์มากๆ อ่านเอง ชอบเอง ไม่มีใครมากระตุ้น อ่านๆ แล้วก็เก็บสะสม มีความสุข”

เมื่อถามถึงชีวิตวัยหนุ่มเป็นยังไงบ้าง เพราะเคยได้ยินเขาเลือกกันว่าที่ทับกฤชเป็นแดนนักเลง

“มันต้องพกดม ปกปิ่น ผมทำตามรุ่นพี่นักเลงเก่า ไม่ได้เอาไปฆ่าแกงใครดอก เขาว่าเลือกทุกตัวมันต้องมีเขี้ยวมีเล็บ” มังกร แผงดำย บรรยายพื้นถิ่นลูกทุ่งให้ฟังอย่างออกรส

“ในช่วงวัยเด็ก เป็นช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีเครื่องบินมาทิ้งระเบิดสถานีรถไฟ แต่มันไปตกที่ด้านหน้าและด้านหลัง ทางรถไฟจึงปรกติ มีคนเอามาแต่งเพลงเล่าเรื่องจนเป็นตำนาน...”

จากนครสวรรค์สู่เมืองหลวง

“ผมบวชเณรที่วัดทับกฤช ไม่นาน ก็เดินทางไปบวชพระที่วัดพระนอน ตำบลทับยา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี รวมเป็น ๒ พรรษา สอบนักธรรมตรี - โท ได้ จึงเข้ากรุงเทพฯ มาอยู่ที่วัดมะกอกติดกับโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า สอบนักธรรมเอกไม่ได้ เรียนบาลีอยู่ ๓ ปี แต่ไม่ได้สอบ จึงได้ได้เป็นมหาเปรียญ ผมได้แต่ความรู้ซึ่งนำเอามาใช้อ่านๆ เขียนๆ อย่างจริงจังในเวลาต่อมา..”

เมื่อบวชเรียนอยู่วัดมะกอกได้ ๓ พรรษา แล้วก็ตัดสินใจลาสิกขาบท เขาขอเน้นเหตุที่ต้องลาว่า...

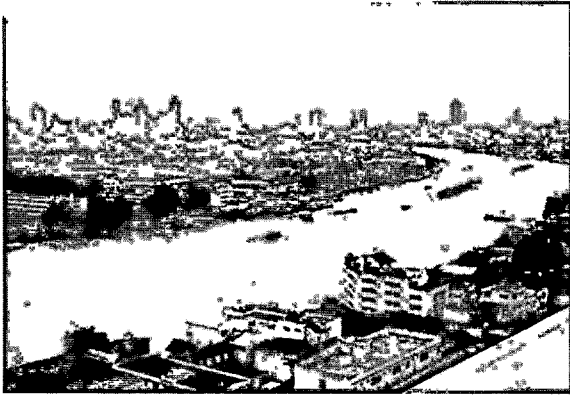
“ผมต้องออกมาประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเอง มันมีประสบการณ์ที่สะท้อนใจพอสมควร คือ ในช่วงที่อยู่วัดพระนอนอินทร์บุรีนะ เวลาออกบิณฑบาต ญาติโยมยกมือไหว้ แล้วบอกว่า “นิมนต์เจ้าข้า” แต่มาอยู่กรุงเทพฯ ออกบิณฑบาตเห็นญาติโยมตั้งข้าวตั้งกับไว้ที่หน้าบ้าน พระเดินเข้าไปหวังว่าจะได้รับบิณฑบาต แต่...เขาหันหลังกลับเข้าบ้าน เพราะไม่ใช่พระชาประจำของเขา จึงต้องอุ้มบาตร มีข้าวและไข่เค็มเล็กน้อย ในปีแรกมาอยู่เจอเข้าแบบนี้ ถึงกับเดินน้ำตาซึมกลับวัด นึกถึงญาติโยมทางอินทร์บุรี...”

และยังขอแถมสั้นๆ อีกว่า

“เมื่ออยู่กรุงเทพฯ ที่วัดมะกอก ปีที่ ๒ ที่ ๓ ลูกศิษย์ที่ให้มันช่วยหิ้วปิ่นโตตามหลัง มันต้องเดินร้องไห้ เพราะหิ้วปิ่นโตอาหารที่ญาติโยมถวายไม่ไหว มันมากมาย...”

เมื่อบ่มเพาะ “ตัวตน” ภายใต้อารามจนสุกดีแล้ว

“ผมจึงขอลาสิกขาบทตอนอายุ ๒๙ ปี เพิ่งทำหน้าที่ตัวเอง และกระโดดเข้ามาแหวกว่ายในโลกวรรณกรรมอย่างเต็มตัว

จากรั้ววัดเข้าสู่รั้วโรงงาน

มังกร แผงต่าย เกิดมาคิด เกิดมาเขียน ทั้งเรื่องทางโลกและเรื่องทางธรรม ไม่หลงโลก ไม่หลงธรรม จึงไม่เอียงไปทางใดทางหนึ่งจนเสียศูนย์เหมือนคนบางคนที่เคยบวชเรียนนานๆ ออกมาได้ “กลิ้งเหล้า - กลิ้งสาว” ก็เสียผู้เสียคนจนกูไม่กลับ

ขณะที่ยังบวชอยู่ในรั้ววัด เขาอ่านหนังสือมาก และเขียนกลอนมาก จึงต้องส่งไปขึ้นเวทีโชว์ตัว อาทิเช่น

“ผมมีผลงานไปลงวิทยาสารบ้าง ชัยพฤกษ์บ้าง ในยุคที่ท่านอาจารย์เปลื้อง ณ นคร เป็นบรรณาธิการ และมีคุณประยงค์ นันทวงศ์ เป็นคนควบคุมคอลัมน์ ผมได้แต่งกลอนประกวดเป็นอินทรวិเชียรฉันท์ ชื่อ “วันปีใหม่” ได้รางวัลชมเชยเป็นหนังสือภาพวาดของ “เหม เวชกร” เรื่องนางในวรรณคดี..”

มังกร แผงต่าย จึงยกตัวอย่างว่าปากเปล่า ดังนี้

เรื่องเรื่องอรุณรุ่ง รพีพุ่มผลแสนแสง
สีทองก็ฉานแดง พิศดูอร่ามใส

พอรำยกลอนจบลง “เวทิน คันสนีย์เวทย์” หรือมหาบุญเรือน คงรอด ศิษย์เอกวัดดิงขบบางยี่ขัน ท่านก็ขอแทรกเพิ่มเติมให้อีกว่า

“นอกจากนี้ คุณมังกรยังได้ใช้นามปากกา “จิตรกรเมืองสวรรค์” ส่งผลงานไปลงในเวทีต่างๆ โดยเฉพาะในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คอลัมน์ “ประกายเพชรเกล็ดดาว” ซึ่งมีคุณถนอม อัครเศรณี กำกับอยู่ในช่วงปี ๒๕๑๑ - ๒๕๑๔ (ต่อมาคุณรพินทร์ พันธุ์โรทัย มากำกับแทน) จิตรกรเขาดังมากๆ เหมือนสิงห์คะนองนาหาวจับขยาก...”

ครับ ว่าแล้ว“จิตรกร เมืองสวรรค์” ก็ยกตัวอย่างที่จำได้ขึ้นใจ เป็นทำนองกลอนกระทุ้ ๒ บท ดังนี้

รัก แกร้อนซ่อนฤทธิ์พิษหึงหวง
สาว จะลวงรู้ใจเราไหมหนอ
ไกล รักกันทว่าไหวเกรงใครคลอ
บ้าน สร้างรอสาวรักจักแหลกลาญ ฯ
ปลุก ตาลไว้ไกลตาพาเสียผล
ตาล ถูกคนขึ้นก่อนเฉาะลอนหวาน
ไกล สาวรักช้ำใจเด่นกลัวเป็นตาล
ตา เกินอ่านใจซึ่งได้ถึงใจฯ

ท่านผู้อ่านที่เคารพ กวีหรือนักกลอนเมืองไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ส่วนหนึ่งท่านถือกำเนิด “ตัวตน” ออกมาจาก “รั้วอาราม” มันจึงเกิดคำถามว่าทำไมพวกพระเถระจึงชอบ “เล่นกลอน” ท่านเหล่านี้ไม่มีของอื่นเล่นหรืออย่างไร

ครับ จึงมีบางคนที่มีความรู้เรื่องกาพย์กลอนแบบงูๆ ปลาๆ นินทาว่า พวกพระเถระเล่นกลอนเพื่อหาเมีย เลยมีการนิทานกันอีกว่านักกลอนสาวๆ บางคนชอบ “ลี้กพระ”

“กรณีของผม ไม่ใช่..” กร แก้วไทย ขอยืนยันอำนาจของวรรณกรรมมันยิ่งใหญ่เหนืออำนาจของกิเลสตัณหา ผมไม่ใช่แต่งกลอนหาผ้าหาเมีย ไร่เรื่องผ้าๆ เมียๆ มันเป็นเรื่องนอกวัดวาอาราม ผมเองตั้งใจออกมาทำมาหากิน เลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ไร่เรื่องเมียเข้ามาทีหลัง..”

พอ กร แก้วไทย พุดจบ “เพชรน้อย” หรือ “เพชรีย์ แผงต่าย” เมียรักของเขาก็เดินเข้ามาในวงสนทนาพอดี เธอเพิ่งกลับจากตลาดนอกบ้าน มีหลานสาวเดินตามหลังมา

ครับ ผมจึงวกเข้าเรื่องการทำมาหากินของ “กร แก้วไทย” กวีแก้วจากเมืองขอนแก่น วันที

“ผมเข้าทำงานที่บริษัทอุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทย จำกัด ๓๑ ปี เต็มๆ แล้วออกไปทำงานที่บริษัทแก้วปราการอีก ๑๑ ปี ผมจึงเล่นแก้วควบกับเล่นกลอนหลังจากลี้กออกมารวม ๔๒ ปี เต็มๆ มีเมีย ๑ มีลูกสาว ๔ จบปริญญาโท ๓ คน เข้ารับราชการ จบปริญญาตรี ๑ คนทำงานบริษัทเอกชน วันก่อนผมเลี้ยงลูก วันนี้ลูกเลี้ยงผมเขาเลี้ยงพ่อแม่...”

ท่านผู้อ่านที่เคารพ เด็กบ้านนอกจากทุ่งแวนทับกฤชที่เคยพกดมดพกดินมาแล้วยังคงมีเขี้ยวเล็บที่แข็งแรงเหมือนเดิม เขี้ยวเล็บของ “มังกร แผงต่าย” ณ วันนี้ คือ “พุทธธรรม” ซึ่งเขาต้องพกดมดพกดินตัวทุกวันเดือนปี

“จะเสพสุราเมรัยบ้าง ก็อย่าว่าผมเลย..” กวีอาวโล แห่งราชภัฏวชิรบูรณะขอร้อง

จากรั้ววรรณกรรมสู่รั้วทำเนียบพ่อตัวอย่างแห่งชาติ

มังกร แห่งค่าย เป็นนักคิดนักเขียนหลายนามปากกา แต่ที่คนในวงการวรรณกรรมเรียกกันติดปากก็คือ “กร แก้วไทย”

กร แก้วไทย เข้าไปเล่น “กลืนแก้ว” คือ “เพ่งแก้ว” เป็นอารมณ์กรรมฐานโดยอัตโนมัติเป็นเวลายาวนานตั้ง ๕๒ ปี อย่างนี้ มันจึงเกิดอานิสงส์ผลักดันให้เขาต้องตื่น คือประกาศจัดตั้งวารสารชื่อ “สื่อถ้อยร้อยฝัน” โดยใช้ “บ้านร้อยฝัน” ในสวนลิกย่านราชภัฏวชิรบูรณะซึ่งเป็นบ้านเกิดของเมียรัก “เพชรีย์ โพธิบุญธรรม” นักกลอนหญิงฝึปากคมคนหนึ่ง

“ผมเอาตัวผมและเมียเป็นศูนย์กลาง แล้วขยายวงออกไปสู่เพื่อนพ้องน้องพี่ในวงการกลอนทั่วประเทศ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่แบ่งสี ไม่แบ่งค่าย ไม่เอาแพ้ว ไม่เอาชนะ ไม่หวังได้ ไม่หวังเสีย ผมเอาเงินของผมมาเล่น เอาเงินของเขาทั้งหลายมาเล่น เล่นกันตรงไปตรงมา มีบัญชีรับ-จ่าย ตีพิมพ์ไว้ท้ายเล่มทุกเล่ม...”

ครับ กร แก้วไทย มีวิสัยทัศน์เป็นสากลนิยม ทำวารสารสื่อถ้อยร้อยฝันขึ้นมาเป็นเวทีสาธารณะ ทั้งชาย ทั้งให้เป็นวิทยาทาน และอ่านกันเอง จะติก็ได้ จะชมก็ได้ ใครจะบริจาคเข้ากองทุนจัดทำจะมากน้อยเอาทั้งนั้น ในเล่มจะมีลงแต่บทกลอนและดอกไม้ ไม่เอารูปของนักกลอนคนใดมาโชว์ แต่จะโชว์แต่ “เนื้องาน” ไม่ต้องโชว์ “เนื้อตัว”

นี่คือ “ยุทธศาสตร์ยุทธวิธี” ของการจัดตั้งองค์กรวรรณกรรมที่ลึกซึ้งมาก

“สื่อถ้อยร้อยฝันเริ่มต้นเมื่อปี ๒๕๓๙ นับถึงปัจจุบัน ๑๖ ปีเต็ม มีจำนวน ๓๐ เล่ม ยังจะทำต่อไป เป็นราย ๓ - ๔ เดือน มีกองทุนสะสมและจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ มีทีมงานหลายคน ทั้งรุ่นเก่า รุ่นใหม่ รวมทั้งผมเอาลูกเอาเมียมาช่วยแบบไม่ต้องมีเงินเดือนใดๆ...”

กร แก้วไทย นักเลงโบราณจากบ้านทุ่งแวนจึงได้รับเกียรติยศจากบุคคลและองค์กรเชิญเข้าร่วมงานด้านวรรณกรรม อาทิเช่น เป็นกรรมการสมาคมนักกลอนแห่ง

ประเทศไทย ยุคพลตรี (หญิง) อุษณีย์ เกษมสันต์ เป็นนายกสมาคม ๔ ปี เป็นอุปนายกสมาคมยุคนายสมศักดิ์ ศรีเยี่ยมกุล เป็นนายกสมาคม ๔ ปี ร่วมก่อตั้งสมาคมกวีร่วมสมัยยุค พ.ท.สมพงษ์ ไทละสุต เป็นนายก ๒ ปี และเป็นอุปนายกยุค ดร.จ.โรรัตน์ วรรณยิ่ง เป็นนายกอีก ๔ ปี ส่วนทางด้านสื่อถ้อยร้อยฝันผมและเพื่อนๆ ได้ยกฐานะขึ้นเป็น “สโมสรสื่อถ้อยร้อยฝัน” เป็นสโมสรเปิด ไม่ใช่ทำแบบห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด.....”

กร แก้วไทย เป็นนักเลงกลอนไม่นอนเปล่า เป็นคนมีร้อยฝันพันฝัน ทำความฝันให้เป็นความจริง จึงได้รับเกียรติยศค่ายันตัวตนแล้ว ดังนี้

ได้รับเกียรติบัตรรักษากลอนตัวอย่างของสมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทยยุคนาย ยุทธ โตดิเทพย์ เป็นนายกเมื่อ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๒

ได้รับโล่เกียรติยศจากสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย เมืองในวันแม่แห่งชาติ วัดคนพิการแห่งชาติ และอาสาสมัครดีเด่น

และครั้งล่าสุด กร แก้วไทย ก็ได้รับเกียรติบัตรพ่อตัวอย่างแห่งชาติ จากสมาคมผู้อาสาสมัครและช่วยการศึกษา ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งที่ ๓๒ ประจำปี ๒๕๕๔ ฯพณฯ พล.อ.อ.กำธน สินธวานนท์ องคมนตรี เป็นประธานในพิธีมอบ

วาระสุดท้ายแห่งชีวิต

กร แก้วไทย ยังคงเข้าวัดทำบุญอย่างคงเส้นคงวา ใช้เวลาว่างแต่งกลอน ปลูกผักสวนครัวและไม่ยืนต้นนับได้เกือบ ๒๐๐ ชนิด ในพื้นที่บ้านพักประมาณ ๒ งาน พร้อมกับเก็บรวบรวมผลงานร้อยกรองของกวีไทยอย่างครบถ้วนรวมทั้งกวีเทศอย่างทำนรพินทรนาถ ฐากูร ทำนคาลิล ยิบราน ซึ่งชอบอ่านอย่างฝังจิตฝังใจ

“ผมกับเพชรีย์ต้องทำการบ้านร้อยฝันเป็นบ้านเปิด ยินดีต้อนรับนักคิด นักเขียน กวี ศิลปิน มานั่งจับเข่าคุยกันได้ทุกวัน หากจะหัวน้ำหัวปุยมาบำรุงบำเรอพิชพันธัญญาก็จะทำให้งอกงามไม่เหี่ยวเฉาง่ายๆ...” กร แก้วไทย กล่าวขึ้นอย่างอารมณ์ดี พร้อมกับเดินชี้ชมพืชผักสวนครัวก่อนแขกขาประจำ ผม (ผู้เขียน) เวทีน ก้าวพันประตูเหล็กไปรังกลับบ้าน (บ้านใครบ้านมัน) ฉะนั้นแล

• พศ.ดร.พรชัย พิธีสุนทรณกุล
http://DrPornchai.com ภาควิชาการสัตส:
อาจารย์พิเศษคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ
คณะเภสัชศาสตร์และสัตวศาสตร์ มจร. วิทยาลัยการสัตส:
คณะเภสัชศาสตร์ มจร.

“ตัวงูของงู” เป็นสำนวนที่ใช้โดยท่านพุทธทาสภิกขุเป็นท่านแรก โดยท่านหมายถึงการยึดถือตัวตนหรืออัตตา และการยึดถือของของตนว่าเป็นตัวเราและเป็นของเรา “ตัวกู” ตรงกับคำบาลีว่า “อหังการ” และ “ของกู” ตรงกับคำบาลีว่า “มมังการ” ซึ่งเมื่อมองในแง่ของการยึดถือนี้เราจะเห็นว่า สัตว์ทั้งหลายที่ยังไม่บรรลุนิพพานจนถึงที่สุด ล้วนแต่จะต้องมีการยึดถือตัวตน หรือยึดถือตัวกูของกู หรือมีอุปาทานในตัวกูของกูทั้งสิ้น (หรือกล่าวสั้นๆ ว่ามี “ตัวกูของกู”) ไม่ว่าจะเป็ นสัตว์เดรัจฉานหรือสัตว์มนุษย์ก็ตาม นั่นคือยังไม่สามารถเข้าถึง หรือบรรลุนิพพานนั้นเอง

เราทุกคนต่างก็ทราบดีและยอมรับกันเป็นปกติว่าคนและเดรัจฉานย่อมมีการยึดถือตัวกูของกูเป็นธรรมดา แต่ในยุควิทยาศาสตร์ปัจจุบันที่มีนักวิทยาศาสตร์เป็นใหญ่ ถ้าเราต้องการให้นักวิทยาศาสตร์หันมาศึกษาเรื่องตัวกูของกูเพื่อให้ศาสนาของเราเผยแพร่ได้ง่ายยิ่งขึ้น เราจะต้องหาหลักฐานทาง “วิทยาศาสตร์” ขึ้นมาอ้างอิง ว่าคนที่ม ตัวกูของกูนั้นจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร ซึ่งไม่ใช่เรื่องที่จะทำได้ง่ายๆ เนื่องจากคนธรรมดาสามัญจะไม่สนใจที่จะหาหลักฐานเพียงแต่ถ้าคำกล่าวนั้นๆ สมเหตุสมผลพอที่จะรับฟังได้ ก็ถือกันว่าถูกต้องใช้ได้แล้ว แต่เพื่อให้นักวิทยาศาสตร์ยอมรับว่าคนและสัตว์มีตัวกูของกูจริง เราจะต้องชี้ให้เห็นพฤติกรรมหรือการแสดงออกของคนและสัตว์นั้นๆ ว่าเป็นการแสดงออก

ของตัวกูของกู ดังนั้นนักวิทยาศาสตร์ก็จะยอมรับ ซึ่งจะทำให้พุทธศาสนากลายเป็นวิทยาศาสตร์ไปโดยปริยาย

การแสดงออกของคนที่แสดงให้เห็นตัวกูของกูเป็นสิ่งที่ จะชี้ให้ดูได้ง่าย เช่น เมื่อเราพบเห็นสิ่งที่สวยงามเรามักจะมองดูสิ่งนั้นนานๆ เพราะมัน เป็นสิ่งที่น่ารื่นรมย์ รื่นรมย์ “ของกู” และถ้าเราสามารถจะซื้อหามาเป็น “ของกู” ได้ก็จะยิ่งดีมากกว่า เพราะมันก็จะน่ารื่นรมย์ “ตัวกู” ได้นานยิ่งขึ้น หรือเมื่อเราประสพพบกับคนที่กำลังยื่นคำเรา เราจะเกิดความโกรธมาก เพราะ “ตัวมัน” กำลังทำลายชื่อเสียงเกียรติยศ “ของกู” จนปั่นป่วน และถ้า “ตัวกู” กำจัด “ตัวมัน” ลงได้ ทำให้ “ตัวมัน” เลิกดำ “ตัวกู” “ตัวกู” ก็จะดีใจมาก เพราะคนอื่นจะไม่ได้เห็นความชั่วของ “ตัวกู” และอาจคิดว่า “ตัวกู” เป็นคนดี ไม่ได้ช่วยอย่าง ที่ “ตัวมัน” ต่ำว่าหรือเมื่อลูก “ของกู” มีความเจริญก้าวหน้าในการงาน “ตัวกู” ก็จะจัดงานเลี้ยงฉลองเพื่อแสดงความดีใจ แต่ถ้าลูก “ของกู” เจริญก้าวหน้าบ้าง “ตัวกู” ก็จะเฉยๆ เพราะเป็นลูก “ของกู” ไม่ใช่ “ของกู” คนที่ ดีใจน่าจะเป็น “ตัวกู” ไม่ใช่ “ตัวกู” ฯลฯ ฯลฯ เป็นต้น

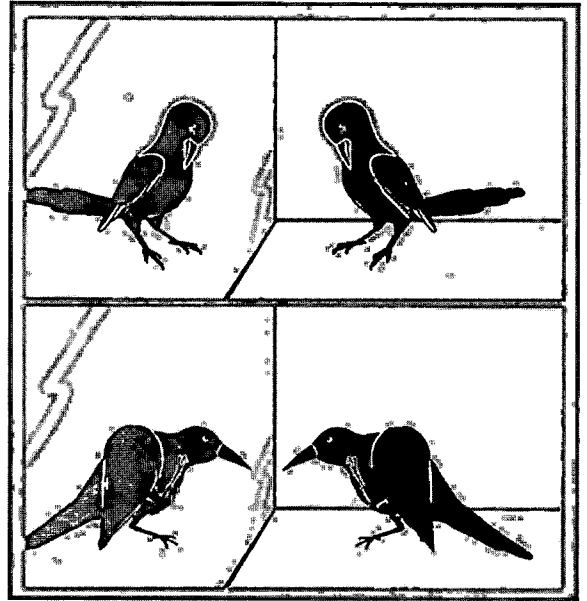
เมื่อพิจารณาทุกอย่างทั่วถึงแล้ว จะเห็นว่าพฤติกรรมหรือการแสดงออกของมนุษย์ทุกขณะจิต ล้วนแต่เป็นการแสดงออกถึงตัวกูของกูทั้งสิ้น โดยไม่ว่าจะวันแม่แต่วินาทีเดียว ผู้ที่มี “จิตว่าง” จากตัวกูของกูก็เห็นแต่จะมีเฉพาะพระพุทเจ้า

และพระอรหันต์เท่านั้น (คำว่า “จิตว่าง” ไม่ได้แปลว่าจิตที่ไม่คิดอะไร เพราะถึงแม้จิตจะคิดก็อาจคิดด้วยจิตว่างได้ “จิตว่าง” จึงหมายถึงจิตที่ไม่มีความยึดติด หรือไม่มีอุปาทาน ในตัวกูของกู หรือเป็นจิตที่ปราศจากตัวกูของกูนั่นเอง) ส่วนสัตว์เดรัจฉานนั้น ตามทฤษฎีของพุทธศาสนาก็น่าจะเต็มเปี่ยมด้วยตัวกูของกูเช่นเดียวกับมนุษย์ทุกคนทั่วไป เพราะเดรัจฉานต้องเต็มไปด้วยยอวิฆชาหรือความโง่มายิ่งกว่ามนุษย์อย่างแน่นอน การแสดงออกของสัตว์จึงต้องยิ่งแสดงถึง “ตัวมันของมัน” หรือ “ตัวสัตว์ของสัตว์” เช่น การที่สัตว์ต่อสู้กันเพื่อแย่งชิงอาหารเพื่อ “ตัวกู” จะได้กินอิ่มก็ดี หรือการที่สัตว์ปกป้องรักษาลูกอ่อน “ของกู” ไม่ให้คนเข้าใกล้ก็ดี หรือการที่สัตว์ต่อสู้กันเพื่อรักษาอำนาจความเป็นผู้นำ “ของกู” ในฝูงก็ดี ฯลฯ ส่วนแต่เป็นการแสดงออกของตัวกูของกูทั้งสิ้น เพียงแต่ไม่ค่อยชัดเจนเหมือนในกรณีของคนเท่านั้น

เหตุที่เราค้นหาหลักฐานที่เป็นรูปธรรมชัดเจนของตัวกูของกูในสัตว์ได้ยาก เพราะสัตว์เดรัจฉานมีวิฆชาหรือมีความโง่มาจนแม้กระทั่งตัวกูคืออะไรมันก็ยังไม่รู้ การแสดงออกของเดรัจฉานจึงดูคล้ายกับว่าเป็นสัญชาตญาณที่ไม่ได้ตั้งใจ เราจึงไม่เห็นว่าการแสดงออกนั้นๆ จะเป็นเรื่องของตัวกูของกูได้อย่างไร แต่ความจริงความโง่และความไม่ตั้งใจนั้นเองเป็นการแสดงออกของตัวกูของกูอยู่แล้ว เพราะความโง่ของเดรัจฉานที่ไม่รู้ว่าตัวกูคืออะไรและความที่มันไม่รู้จักรู้แม้กระทั่งตัวกู ย่อมเป็นการแสดงออกถึง “ตัวกูของกู” อย่างยิ่ง ดังนั้นถ้าเราสามารถหาสัตว์ที่มีความฉลาดบ้าง อย่างน้อยก็ฉลาดพอที่จะรู้ว่าอะไรคือตัวกู เราก็น่าจะเห็นหลักฐานที่เป็นรูปธรรมดังเช่นมนุษย์บ้าง

วิธีที่จะหาหลักฐานการแสดงออกของสัตว์ที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ที่แสดงถึงตัวกูของกูของสัตว์นั้นๆ จึงน่าจะกระทำได้ดีในสายพันธุ์สัตว์ที่มีความฉลาดมากกว่าสัตว์อื่น เพราะสัตว์พวกนี้จะสามารถรู้จักตัวเองได้ เช่น รู้จัก “ตัวกู” ในกระจกเงา รู้จักค้นหาอาหารให้ “ตัวกู” ด้วยวิธีการแปลกๆ และรู้จักช่วยเหลือเพื่อน “ของกู” ในท่ามกลางฝูงสัตว์ ฯลฯ เป็นต้น และสัตว์สายพันธุ์หนึ่งที่มีความฉลาดเช่นนี้เป็นยอด ได้แก่ นกกา เช่น นกกาบนเกาะนิวคาลิโดเนีย ในมหาสมุทรแปซิฟิก สามารถใช้กระจกเงาในการหาอาหารเพื่อที่ “ตัวกู” หรือ “กู” จะกินได้! เป็นต้น

นักวิทยาศาสตร์ได้ทดสอบนกกาป่า (ไม่ใช่กาเลี้ยง) สายพันธุ์ดังกล่าว ว่ามีปฏิสัมพันธ์อะไรกับกระจกเงา และได้

พบว่านกกาสามารถค้นพบอาหาร “ของกู” ที่ซ่อนไว้ได้ โดยการพิจารณาศึกษาสังเกตเงาของอาหารนั้นที่สะท้อนอยู่ในกระจกเงา แต่ที่แปลกคือนกกา กลับไม่สามารถรู้จักตัวเอง หรือ “ตัวกู” ในกระจกเงาได้

การค้นพบนี้ทำให้นกกาจัดเข้าอยู่ในกลุ่มสัตว์ฉลาดที่สามารถใช้ข้อมูลจากกระจกเงาได้ สัตว์ในกลุ่มนี้ยังมีอีกซึ่งได้แก่ นกแก้วอัฟริกันสีเทา ลิงใหญ่ (primate) ปลาโลมา ลิง (monkey) และช้างเอเชีย (ซึ่งแตกต่างจากช้างอัฟริกัน)

นกกาสายพันธุ์นิวคาลิโดเนีย (*Corvus moneduloides*) นอกจากจะสามารถใช้ประโยชน์จากกระจกเงาได้แล้ว ยังสามารถใช้เครื่องมือได้ เช่น อาจใช้กิ่งไม้เพื่อเกี่ยวแมลงที่เป็นอาหาร “ของกู” ออกมาจากรูและรอยแยกต่างๆได้ เป็นต้น และ “ตัวมัน” ยังสามารถสอนลูกหลาน “ของมัน” ให้ใช้เครื่องมือในการหาอาหารได้อีกด้วย

นอกจากนี้นักวิทยาศาสตร์ยังได้ทดลองกับนกกาสายพันธุ์อื่น และพบว่านกกาสายพันธุ์หนึ่ง ได้แก่ นกกาเงา สามารถรู้จัก “ตัวกู” ในกระจกเงาได้

สำหรับสายพันธุ์สัตว์อื่นนอกจากนกกานักวิทยาศาสตร์ได้สรุปผลการทดลองสัตว์กับกระจกเงาดังนี้ ลิงชิมแปนซีสามารถรู้จัก “ตัวกู” ในกระจกเงาได้ และสามารถใช้กระจกเงาในการส่องสำรวจจุดส่วนต่างๆของร่างกาย “ของกู” ที่มองไม่เห็นโดยตรงได้

ปลาโลมาสามารถรู้จัก “ตัวกู” ในกระจกเงา และรู้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงใน “ตัวกู” โดยมองผ่านทางกระจก

เงาได้ด้วย แสดงว่าปลาโลมาสามารถรู้จัก “ตัวกู” ได้อย่างฉลาดลึกซึ้งมาก

นกกาาเซินและข้างเอเซียรู้จัก “ตัวกู” ในกระจกเงา และเมื่อนักวิทยาศาสตร์ทำเครื่องหมายบน “ตัวมัน” ที่มันมองเห็นโดยตรงไม่ได้ แต่อาจมองเห็นได้ในกระจกเงา นกกาาเซินหรือข้างนั้นก็จะมองกระจกเงาแล้วใช้ปีกหรือวง “ของกู” สัมผัสเครื่องหมายที่อยู่บน “ตัวกู” ได้

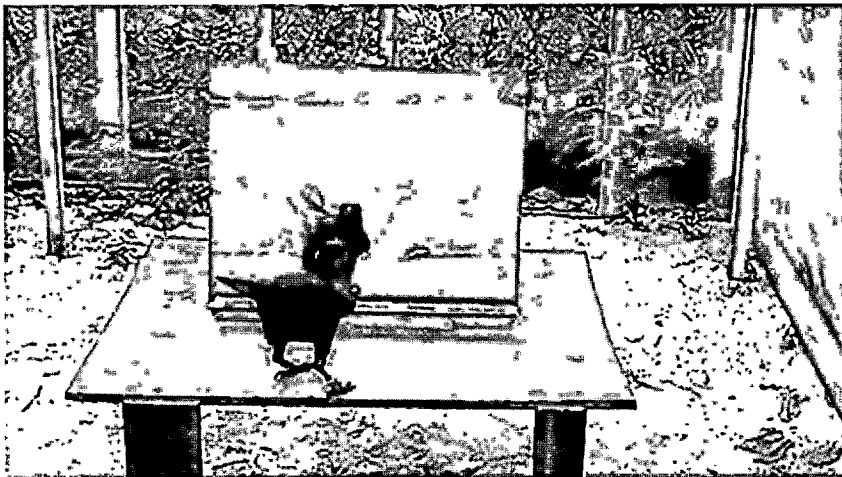
นกทิต (tit) สามารถใช้เท้ากดไม้กระดกเพื่อรับอาหารเพื่อที่ “กู” จะกินได้ ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ

ในบรรดาการทดลองเช่นนี้ การทดลองที่น่ามหัศจรรย์ที่สุด คือการทดลองที่แสดงว่าเดวิดจางบางสายพันธุ์สามารถรู้ได้ว่า “ตัวกู” อยู่ในกระจกเงา หมายความว่า สัตว์พวกนี้มีความฉลาดมาก จนกระทั่งสามารถแสดง “ตัวกูของกู” ให้เราเห็นได้ ผิดกับสัตว์ทั่วไปที่ฉลาดน้อย ทั้งๆ ที่ สัตว์นั้นมี “ตัวกูของกู” เต็มเปี่ยมอยู่ก็จริง แต่ไม่สามารถแสดงออกซึ่ง “ตัวกูของกู” นั้นให้เราเห็นได้อย่างชัดเจน อนิจจา! สัตว์ทอนอสัตว์

ดังนั้นท่านที่ชอบมองดูและชื่นชมตัวเองในกระจกเงาทั้งหลาย ท่านอย่าได้มองดู “ตัวกู” นานเกินไปเลย เพราะข้างก็มองดู “ตัวกู” ได้เช่นเดียวกับท่าน อย่าให้

ต้องละอายแก่สัตว์เลยนะท่าน เพราะการมองดูและชื่นชม “ตัวกู” ในกระจกเงา ก็คือการยึดมั่นถือมั่นในตัวตนอย่างแรง ยิ่งมองดูกระจกเงานานมาก ก็ยิ่งแสดงถึงความยึดมั่นที่ติดแน่นมาก

สัตว์และคนมีกิเลสและมีความยึดมั่นถือมั่นเสมอกัน แต่คนเท่านั้นที่อาจสามารถทำลายความยึดถือนี้ได้ โดยสัตว์ทำไม่ได้ สัตว์อาจมีความฉลาดปราดเปรื่องเสมอกับคนได้ ตัวอย่างเช่น ช้าง ปลาโลมา และปลาวาฬ ซึ่งเป็นสัตว์ที่นักวิทยาศาสตร์ยิ่งศึกษา ก็ยิ่งค้นพบความฉลาดปราดเปรื่องมากยิ่งขึ้นทุกที ดังตัวอย่างของข้างที่สามารถใช้พู่กันวาดภาพสวยๆ ได้ เป็นต้น ตามหลักพุทธศาสนาคนและสัตว์ไม่ได้มีความแตกต่างกันที่ความฉลาด แต่แตกต่างกันเพียงประเด็นเดียวเท่านั้น คือคนสามารถปฏิบัติธรรมจนพ้นทุกข์ได้ แต่สัตว์ทำไม่ได้ ดังนั้นการศึกษาไม่ได้ทำให้คนดีกว่าสัตว์ แต่อาจจะทำให้คนฉลาดกว่าสัตว์ ถ้าท่านไม่พยายามเป็นสัตว์ก็จงอย่าพยายามพัฒนาตนเองโดยการทำ “ตัวกู” ให้ฉลาดอย่างเดียว แต่ต้องปฏิบัติธรรมเพื่อทำ “ตัวกู” ให้พ้นทุกข์ด้วย

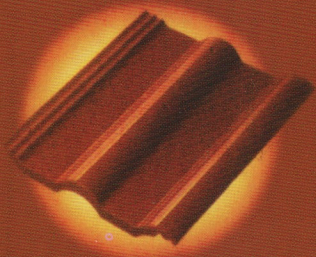
เห็นอาหารของกูแต่ไม่เห็นตัวกู นกกาเห็นอาหารในกระจกเงา แต่ไม่เห็นตัวเอง (รู้ว่าอาหารในกระจกเงาเป็นเงาของอาหารจริง แต่ไม่รู้ว่่านกในกระจกเงาเป็นเงาของตัวเอง!)

กระเบื้องหลังคาเซรามิคแท้
 ❖ เอ็กเซลล่า ❖

ความงามแท้ ๑ พื่นหลังคา
 ๑ รคู่คุณค่าเอ็กเซลล่าไทย

กระเบื้องหลังคาเซรามิคแท้ เอ็กเซลล่า ความงามที่ไม่มีวันแปรเปลี่ยน
 แข็งแกร่งทุกสภาพอากาศ ด้วยกระบวนการผลิตที่ทันสมัยได้มาตรฐาน
 ผ่านการเคลือบและเผา ที่อุณหภูมิสูงถึง 1100 องศาเซลเซียส
 จึงได้ผิวกระเบื้องที่เนียนเรียบ สีสนสไลสม่าเสมอทุกแผ่น
 จึงดูสวยเหมือนใหม่...ตลอดกาล

ผลิตภัณฑ์คุณภาพเยี่ยม จากเดริอซีเมนต์ไทย

บริษัท กระเบื้องหลังคาเซรามิคไทย จำกัด
 เลขที่ 1 ถนนปุนชีเมนต์ไทย บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
 โทร. 0-2586-5999, 0-2586-5146-7 โทรสาร: 0-2586-5017

กระเบื้องหลังคาเซรามิคแท้